„V R E L O Ž I V O T A"



KNJIŽNICA ZA DUHOVNI ŽIVOT
KNJIGA ŠESTA

H. CONVERT

EUHARISTIJSKA RAZMATRANJA

PREMA SV. IVANU VIANNEYU

PREVEO
N. P.

SARAJEVO

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Br. 1929/37. L. S.

IMPRIMATUR!

Sarajevo, 4. kolovoza 1937.

✠ **Ivan,**
nadbiskup s. r.

„NOVA TISKARA" VRČEK I DR.



ISTINSKI PORTRET

PREDGOVOR

Životopis »župnika Arskog« što je pred nekoliko godina izašao u hrvatskom prijevodu dovoljno je, držimo, poznat da bi ovdje trebalo i u kratkim potezima opetovati ga. Svakome, tko ga je čitao ostao je neizbrisiv i dubok dojam da je sv. Ivan-Marija Vianney bio svetac Euharistije. Dane i noći on je provodio pred svetohraništem, u razgovoru s Isusom ili služeći dušama u ispovijedaonici, i zato je postao jedna od najveličajnijih ličnosti devetnaestog stoljeća. Stotine tisuća ljudi iz Francuske i čitave Evrope dolazile su u malo zabitno seoce Ars, da vide to lice iz koga je otsijevala ljubav prema euharistijskom Isusu, da vide tog čovjeka koji je krvi svoje za duše davao.

Poznato je bilo da on nije bio učen, da je dapače teškom mukom svršio svoje nauke, ali mudrost njegova nije dolazila iz knjiga, nego od Boga. I zato su riječi njegove, uza svu svoju jednostavnost, imale nešto neodoljivo uvjerljiva i privlačiva, nešto što je zadivilo i Lacordairea, najvećeg govornika tadanje Francuske, kad je došao u Ars. On je cio bio sama jednostavnost, a takve su mu i sve misli o Euhari-

stiji što su sabrane u ovoj knjizi. Onome, tko bi ih površno čitao ili tražio možda u njima književnu ljepotu, one dakako neće ništa reći. Pa i po kome ozbiljnijem čitatelju one će se kadgod, — bar u prvi mah, — učiniti odveć jednostavne. Ali onaj, tko je razumio da je svaka namještenost zapreka da se do Isusa dođe, taj će sigurno pod ovom silnom jednostavnošću nalaziti »skrivenu manu« i dubok život što se krije pod koprenom Euharistije.

»*Euharistijska razmatranja*« rađena su prema spisima župnika arskog, a sastavljena su većinom od doslovnih citata, ili, kad to nije bilo moguće, posve u duhu njegovih misli i propovijedi. Iz svih njih bukti isti plamen ljubavi, koji je nadahnjivao sv. Ivana-Mariju Vianneya i koji mu je davao onu nadčovječnu snagu u radu za spas duše. Dao Bog da ovaj prijevod potakne što veći broj srdaca te tu istu snagu i neslomivost u radu izmole od euharistijskog Spasitelja!

Uredništvo »Vrela života«.

I.

ISUS KRIST JE PRISUTAN U EUHARISTIJI.

Kad je majka svetog Aleksija prepoznala svog sina u mrtvom tijelu prosjaka koji je trideset godina živio pod stepenicama njezine palače, uskliknula je: O moj sine! Zar sam te tako kasno morala upoznati!... Duša će, kad napusti ovaj život, ugledati napokon Onoga koga je posjedovala u Euharistiji; i promatrajući, sjaj, ljepotu, bogatstvo za koje nije znala, ona će također uskliknuti: O Isuse! moj živote! moje blago! moja ljubavi! zar sam te tako kasno morala upoznati![1])

Božanski Spasitelju, dok budem razmatrao dokaze o tvojoj prisutnosti pod velom Euharistije, rasvijetli moj duh, raspali moje srce, udahni mi onu živu i žarku vjeru koja je već kao neko gledanje tvoje vječne ljepote.

Isus Krist je prisutan u Euharistiji svojim tijelom, svojom krvlju, svojom dušom i svojim božanstvom. Hoćete li o tome jasne i uvjerljive dokaze?

---

1) Duh Župnika Arskog. Župnik Arski podučavajući katekizam, p. 54.

1. Sam naš Spasitelj to tvrdi.

Na posljednjoj večeri, On uze kruh, blagoslovi ga, prelomi i dade svojim apostolima govoreći: Uzmite i jedite, OVO JE TIJELO MOJE. Uze zatim kalež s vinom i reče: Pijte iz njega svi, OVO JE MOJA KRV... Ovo činite na moj spomen.

Ovo je moje tijelo: dakle to nije kruh.
Ovo je moja krv: dakle to nije vino.

Isus to tvrdi: ja to vjerujem, jer on je istina koja ne vara, sila, koju sve sluša. Ali čemu umovati, moja dušo? Vjeruj i klanjaj se! Vjeruj da je Isus u ovom sakramentu tako istinski kao što je bio devet mjeseci u krilu Marijinu, tako stvarno kao što je bio na križu;[2]) klanjaj se ponizno i sa zahvalnošću.

2. Ta činjenica nadilazi ljudski razum.

Naš je Spasitelj rekao: Štogod zaišćete od moga Oca u moje ime, dat će vam. Nikad mi ne bi bili pomislili da zatražimo od Boga njegova vlastitog Sina. Ali što čovjek nije mogao ni da zamisli, Bog je to učinio. Ono što čovjek ne može ni da shvati; što se nikad ne bi usudio zaželiti, Bog je to u svojoj ljubavi, rekao, zamislio i izvršio. Zar bi se mi ikad bili usudili reći Bogu da dadne usmrtiti svoga Sina za nas, da nam dadne njegovo tijelo kao hranu i njegovu krv kao piće? Kad sve to ne bi bila istina, zar bi čovjek bio mogao to zamisliti? tą on bi bio

[2]) Propovijed na Tijelovo.

pošao dalje od Boga u domišljatosti svoje ljubavi!... A to nije moguće.[3])

Drugim riječima, što čovjek ne može ni da zamisli, Bog je to izveo.

Kad bi Euharistija, tajna neizmjerne ljubavi, bila djelo ljudske domišljatosti, mi bismo o ljubavi Božjoj prema ljudima više znali nego je On učinio. No Bog se ne da pobijediti u ljubavi, i mi opravdano sa svetim Ambrozijem možemo primijeniti riječi svetog Pavla na Euharistiju: »Što oko nije vidjelo, ni uho čulo, što nikad nije došlo do srca čovjekova, to je Bog pripravio onima koji ga ljube«. Blagoslovljen neka je navijeke zbog toga!

3. Čovjek kao da zapaža prisutnost Spasiteljevu nutarnjim pogledom svoje duše.

»Nema sumnje da je Spasitelj u Euharistiji; to se zna, to se dobro *osjeća«.*[4]) »Kad se čovjek pričešćuje, osjeća nešto izvanredna, neku ugodnost koja prolazi čitavim tijelom i širi se do njegovih krajnjih granica. Šta je ta ugodnost? To je Spasitelj koji se daje svim dijelovima našeg tijela i čini da oni drhću od sreće. Mi smo prisiljeni reći, kao nekoć sveti Ivan: *To je Gospodin.*[5])

[3]) Duh. Kateheze o sv. pričesti.

[4]) O mist., p. 8.

[5]) Duh. katekizam o sv. pričesti. Kršćanski su mistici to u izvanrednoj mjeri ćutili, a ćute to često puta i obični vjernici, osobito kad se na sv. Pričest priprave dobrom ispovijeđu i kad nastoje da se neposredno pred sv. Pričest dobro saberu. Op. pr.

O Isuse, iako ne zaslužujem milosti, što ih udijeljuješ svojim svecima, daj mi, molim Te, da osjećam Tvoju prisutnost u svetoj pričesti, razlijevanjem Tvoje milosti, duhovnim veseljem i velikodušnim poletom kreposti.

4. Povijest potvrđuje tu činjenicu.

»Neki svećenik govorio je svetu misu u gradu Bolzano i posumnjao je, nakon što je izgovorio posvetne riječi, u stvarnu prisutnost Isusovu u svetoj hostiji. U isti čas sva je sveta hostija bila oblivena krvlju. Kao da je Isus Krist htio prigovoriti svome službeniku njegovu nevjeru i potaći ga da se zbog toga pokaje, a nama istodobno pokazati, tim velikim čudom, kako jako moramo vjerovati u njegovu svetu prisutnost u Euharistiji. Ta sveta hostija prosula je toliko krvi da su tjelesnik, pokrivač i sam oltar bili njome prekriveni. Papa, kome je to čudo bilo saopćeno, zapovijedio je da mu se donese taj potpuno krvavi tjelesnik. Kad su ga nakon toga poslali u Orvijeto bio je primljen s vanrednim častima i izložen u crkvi. Svake godine nosi se ta dragocjena relikvija na tjelovskoj procesiji.«[6])

Drugi slučaj: »Držite li da se komad kruha može sam odijeliti i sam od sebe poći staviti se na jezik nekome tko je pristupio da ga primi? Tako sam ja jednog dana pitao dvojicu protestantskih svećenika, koji nisu vjerovali u stvarnu prisutnost Spasiteljevu. — Ne, odgovoriše oni. — Dakle, rekoh ja, to nije kruh.« »Evo, uistinu, jednog događaja kome sam bio

6) Propovijed na Vel. Četvrtak.

svjedokom: Nekog čovjeka podilazile su napasti proti stvarnoj prisutnosti, pa je govorio: Tko zna? To nije sigurno. Šta je posveta? Šta se događa u taj čas na oltaru? — No on je želio biti oslobođen od tih napasti i molio je blaženu Djevicu Mariju da mu izmoli jednostavnu i mirnu vjeru. Slušajte ovo dobro: ja ne velim da se to negdje dogodilo; ja kažem da se to meni dogodilo u času kad je taj čovjek pristupao da primi svetu pričest, posvećena se hostija otela iz mojih prstiju, kad sam još bio prilično daleko; otišla je sama od sebe i stavila se na jezik toga čovjeka.«[7])

»Vidite, kako to mora ojačati našu vjeru! Ali, Bože moj, šta nam trebaju dokazi iza samih riječi Isusa Krista?«

5. A kako naš Spasitelj prebiva u Euharistiji?

Nevidljivim načinom, sakriven pod prilikama kruha. »On se tako prilagođuje našoj slabosti... U nebu, gdje ćemo biti kao pobjednici proslavljeni, vidjet ćemo ga u svoj njegovoj slavi. Da se je sad ukazao s tom slavom pred nama, ne bismo usudili približiti mu se; ali on se sakriva kao osoba koja je u tamnici i veli nam: »Vi me ne vidite, ali to ne smeta; tražite od mene šta god hoćete, ja ću vam to udijeliti.«[8]) »Oh! Da imamo vjere... Da smo duboko prožeti božanskom prisutnošću Onoga koji se tako iz ljubavi sakriva i koji je tu, »ruku punih milosti, gledajući kako da nam ih udijeli«, s kakvim

7) Duh. Župnik Arski u svojim katehezama, 56—57.
8) Duh. Kateh. o sv. pričesti.

poštivanjem stajali bi mi pred njim, s kakvim pouzdanjem bi ga zazivali!

*

Župnik Arski posjedovao je dar vjere u velikoj savršenosti. Njegova sjedinjenost s Bogom učinila je, te je on objavljene istine, da tako reknemo, osjećao i opipavao. Ono što mi opažamo iz daleka, neodređeno, nejasno, kao u slici, u zagonetki, on je to gledao stalnim i izravnim pogledom.

»Naša je vjera, govorio bi on, udaljena trista milja od svoga predmeta, kao da je dobri Bog s onu stranu mora. Kad bi naša vjera bila živa, prodorna, kao u svetaca, mi bi kao i oni gledali našeg Spasitelja. *Ima svećenika, koji ga svaki dan vide u misi.*«

Nije li o sebi svetac ovo govorio?

»Jednog dana, saopćuje *g. Calmet,* poglavar misionara, ja sam ga naveo da govori o posjetima đavola da tako imadnem priliku saznati da li on vidi našeg Gospodina, blaženu Djevicu, svetu Filomenu, kako su to mnoge osobe vjerovale. Rekoh mu: »Dobri Bog vam nadoknađuje ove gadne pohode drugim, ugodnijim. Tada on, prekinuvši svoj smijeh i uozbiljivši se reče mi: »Ah! što se toga tiče, ne govorimo o tom!« Ja sam u tom odgovoru vidio potvrdu onoga što sam ga pitao.«

Nekom drugom zgodom vidjelo se da je silno žalostan. Ravnateljice »Providnosti«[9]) upitaše ga za razlog toga. On odgovori: »Već više dana nisam vidio

9) Zavod što ga je on osnovao.

našeg Gospodina...« — »Vi ga dakle vidite...« odvratiše one. Ali on promijeni razgovor.

Jednom je objedovao, iza predavanja katekizma, stojeći kraj vatre, u jednoj dvorani »Providnosti«. Smatrajući da je sam, on reče duboko uzdahnuvši: »Već od nedjelje nisam vidio dobrog Boga!« To je čula *Marija Chanay,* koja, približivši mu se, upita ga, da li ga je prije vidjevao. On ništa ne odgovori.[10])

Otud, izgleda, možemo zaključiti, da Euharistija nije za nj imala koprene i da se Spasitelj njemu otvoreno gotovo redovito ukazivao.

To smijemo zaključiti i po dojmovima svih onih koji su ga promatrali na oltaru ili pred presv. oltarskim sakramentom, kako ćemo to kasnije imati prilike da reknemo.

O sveti Župniče Arski, moli za nas i postigni nam milost žive vjere u Isusovu prisutnost u Euharistiji.

10) Sadržaj.

II.

LJUBAV KOJOM ISUS USTANOVLJUJE EUHARISTIJU.

»Kako je Isus ljubio svoje... ljubio ih je do kraja.«[1]) Zar, uistinu, beskrajna ljubav ne navodi Isusa da ovjekovječi svoju prisutnost među svojima? On im daje neprocjenjiv dar; osigurava svemoćan lijek proti nevoljama ovoga svijeta; otvara im vrelo neobičnih milosti.

Ljubav se Isusova kod ustanovljavanja Euharistije pokazuje po raznim činjenicama.

1. Po daru koga nam Isus daje.

»Po Euharistiji, on hrani svoju djecu, neobičnom hranom, ne manom, kojom se je hranio narod židovski u pustinji, nego svojim uzvišenim tijelom i svojom dragocjenom krvlju. Tko bi to ikad mogao pomisliti, da on sam to ne kaže i ne čini. Da li je tko vidio kad da očeva nježnost, kraljeva darežljivost prema svojim podanicima ide dotle, dokle je došla dobrota Isusova u sakramentu naših oltara? Roditelji oporukom ostavljaju svoja zemaljska dobra djeci; ali Isus, svojom oporukom, ne ostavlja nam vremenita dobra, on nam daje sama sebe sa svojim bogatstvom.

1) Iv. XIII., 1.

Zar to nije prava velikodušnost od strane Boga prema stvorenjima? Koliko bi se morali diviti i kako bi morali ljubiti tu čudesnu dobrotu! Bog, nakon što je na se primio naše slabosti, postaje hranom naših duša! O kršćanski narode, kako si sretan da imaš Boga tako dobra i tako bogata!«

2. Po svrsi koju Isus ima pred očima.

»Znajući da je došlo vrijeme da se vrati svome Ocu, on se ne može odlučiti na to da nas ostavi same među tolikim neprijateljima koji svi gledaju samo da nas upropaste; on hoće da nas učini tako sretnim da ga mognemo naći kadgod zaželimo, i po ovom velikom sakramentu, on se obvezuje da će ostati među nama, i po danu i po noći, da nam sam bude tješiteljem, prijateljem! Sretniji od onih koji su živjeli za njegovog smrtnog života, kad je bivao samo na jednom mjestu, mi ga nalazimo po svim dijelovima svijeta, i ta nam je sreća obećana do konca svijeta. O neizmjerna ljubavi Božja prema stvorenjima! Nježnosti Očeva, kako si velika!«

3. Po milosti što nam ih Isus u ovom sakramentu daje.

Šta radi Isus u Euharistiji? Kao Bog-Spasitelj on se »svaki dan prikazuje za nas pravdi Oca svoga. Ako trpite i ako ste tužni, on će vas utješiti. Ako ste bolesni, on će vas ili ozdraviti, ili će vam dati snage da tako trpite kako biste nebo zaslužili. Ako đavo, svijet i vaše zle sklonosti navaljuju na vas, on će

vam dati oružje s kojim ćete se boriti, opirati se i pobijediti. Ako ste siromašni, on će vas obogatiti svakom vrstom dobara za sadašnjost i za vječnost. Otvorimo vrata ovog presvetog i uzvišenog Srca i uđimo jedan časak u plamen ljubavi, pa ćemo vidjeti šta može Bog koji nas ljubi! O moj Bože, tko će to shvatiti!«[2])

*

Teško je pravo predočiti svu veliku pobožnost svetog Ivana Vianneya prema presvetoj Euharistiji. On ju je nazivao najslađim i najnježnijim imenima; iznalazio nove izraze da o njoj dostojno mogne govoriti. Upotrebljavao je, slaveći je, govor priprost i pun pjesničkog zanosa, koga samo ljubav može pronaći i koga čovjek, kad ga je jednom čuo, nikad više ne zaboravlja. To je bila njegova omiljela tema i on se na nju stalno vraćao u svom podučavanju vjeronauke. I tada bi se njegovo srce rastapalo od zahvalnosti i ljubavi; čelo bi mu sjalo, oči bljeskale, njegova svetačka duša odrazivala bi se na crtama njegova lica, suze bi mu gušile glas.[3])

Često bi mu se dogodilo da je rekao:

»Iza posvete, kad držim u svojim rukama presveto tijelo Spasiteljevo i budem malodušan videći da samo pakao zaslužujem, reknem sam sebi: Da mi ga je samo povesti sa sobom! pakao bi bio sladak uza Nj: ne bi mi teško bilo da u njemu ostanem trpjeti čitavu vječnost kad bi zajedno bili... Ali tada ne bi

[2]) Propovijed na Vel. Četvrtak i propovijed na Tijelovo.
[3]) Duh. Ljubav Župnika Arskog.

bilo više pakla: plamen ljubavi ugušio bi plamen pravednosti.«

Jedne božićne noći, on je pjevao sv. misu; pjevanje se (na koru) oduljilo iza podizanja i svetac je čekao da se svrši da započne *Očenaš*. U međuvremenu gledao je hostiju, koju je držao u svojim rukama iznad kaleža; velike suze tekle su iz njegovih očiju i blagi smiješak drhtao je na njegovim usnama. »Na što ste mislili u onaj čas?« upita ga u sakristiji vlč. Tocanier, njegov kapelan. — Prijatelju, ja sam govorio Spasitelju: »Moj Bože, da znam da ću biti osuđen, sad kad te držim, ja te ne bi više pustio.«

Pod konac života, on nije gotovo nikad propovijedao a da ne bi govorio o ovome uzvišenom sakramentu. Jednom zgodom, kad je morao podučavati vjeronauku u svetištu crkve, blizina presvetog oltarskog sakramenta tako ga je jako uzbudila te je očito bio u neprilici da o čemu drugome govori.[4])

U razgovoru on je sa dragošću govorio o presvetoj Euharistiji i njegov je govor bio prožet takvim uvjerenjem, tolikim osjećajima ljubavi prema Spasitelju, da je time duboko dirao sve koji bi ga slušali.

O sveti župniče, moli za nas i isprosi nam žarku ljubav prema euharistijskom Bogu.

[4]) Sadržaj.

III.

BESKRAJNO VELIKA LJUBAV ISUSOVA U EUHARISTIJI.

»*Vrhunac je ljubavi dati svoj život za one koje se ljubi.*«[1]) Isuse, ti si o sebi ovako govorio. Da mi dadneš svoj život u Euharistiji, pustio si da tvoj sakramenat zli ljudi oskvrnjuju, i ti dolaziš do mene samo kroz nepoštivanje i poruge. Kad ti neprijatelji spremaju trnovu krunu, čavle i križ, ti mi pripravljaš kalež blagoslova, kruh nebeski: kako li mi, time, rječito pokazuješ snagu svoje ljubavi! Daj da me ona raspali čitava za vrijeme ovoga razmatranja.

1. Prezir kome se Isus izlaže.

Prije nego što će ustanoviti ovaj sakramenat ljubavi, Isus je vrlo dobro znao kolikom se preziru i kolikim obeščašćenjima izlaže. O moj Spasitelju, čemu ne ostaneš u nebesima kad si jednom u njih uzašao! Tu će te barem anđeli ljubiti čistom i savršenom ljubavlju; ali u Euharistiji, židovi će te još probadati čavlima, zli će te kršćani primati nedostojno, jedni neraskajana srca, drugi bez želje da se poprave, neki možda s grijehom u duši! — On to zna, ali sve to ne može da ga zaustavi; on hoće da se njegovo tijelo, njegova krv, njegova duša i njegovo božanstvo nađu na svim mjestima svijeta, i da s njime imadnemo svaku sreću. On hoće da bude naš život, makar i na svoju vlastitu štetu; on hoće da bude naše klanjanje, naša zahvala, naša molitva, naše pomirenje.

1) Iv., XV. 13.

2. Dan ustanove ovog sakramenta.

»Kako je velika ljubav Isusova kad izabire kao dan ustanove Euharistije, predvečerje svoje smrti! U to je doba cio Jerusalem u vatri, sav narod bjesni, svi se zdogovaraju o njegovoj smrti, i upravo tada on im pripravlja najveći zalog svoje ljubavi. Ljudi kuju nacrnje osnove proti njemu, a on samo gleda kako će im dati ono što najdragocjenijeg ima. Ljudi misle kako će mu podići sramotni križ, a on smišlja kako će podići oltar da se svaki dan za nas žrtvuje. Ljudi se spremaju da proliju njegovu krv, a Isus Krist hoće da ta ista krv bude za nas piće neumrlosti, utjeha i sreća naših duša. Da, Isus Krist nas je ljubio do krajnjih granica svoje ljubavi.«

3. Okolnosti ustanove ovog sakramenta.

»On odabire, da ustanovi Euharistiju *kruh* i *vino,* hranu sviju ljudi, bogatih i siromašnih, jakih i bolesnih, da pokaže kako je ta hrana za sve kršćane, velike i male, podanike i vladare: dođite meni svi, koji trpite; nitko nije isključen od gozbe koju vam pripravljam.

On posvećuje vino u *kaležu.* »Čitamo u Evanđelju svetog Ivana, kako je ovaj apostol vidio anđela kome je vječni Otac pružao čašu svoje srdžbe da je razaspe po svim narodima[2]; ali ovdje vidimo posve nešto obratna. Vječni Otac stavlja u ruke svoga Sina čašu milosrđa, da je razaspe po svim narodima zemlje. Govoreći nam o svojoj presvetoj krvi, on nam kaže kao svojim apostolima: Pijte od nje svi i postići ćete po njoj oproštenje svojih grijeha i život vječni. »O neizreciva srećo!... O sretni izvore!...«

»Kad je Isus učinio ovo veliko čudo« posvećenja, »podiže oči k nebu *i zahvali svome Ocu,* pokazujući nam tako, kako je čeznuo za tim, tako sretnim časom čovječanstva. Da, kao da je onda rekao ovaj božanski Spasitelj: moja je krv nestrpljiva da se za vas prospe, moje tijelo gori od želje da bude izudarano, kako bi izliječilo vaše rane; misao na moju trpnju i na moju smrt napunja me veseljem, jer u tome ćete vi naći lijek svim svojim zlima.[3])

*

Teško bi bilo, kako treba objasniti, ljubav našeg sveca prema Isusu Kristu u Euharistiji.

»Nije mi drago što sam župnik, rekao bi on kadgod; ali vrlo mi je drago što sam svećenik.«

---

2) U knjizi Otkrivenja, gdje se govori o posljednjim danima svijeta. »Tada sam čuo glas veliki iz hrama gdje govori sedmorici anđela: Idite i izlijte sedam čaša gnjeva Božjega na zemlju.« Otkr. XVI, 1. (Op. pr.).

3) Propovijed na Tijelovo. — Propovijed na Vel. četvrtak.

»Crkva ima pravo kad Adamov grijeh zove »sretnim prestupkom«: bez ovoga prestupka ne bismo imali blažene Djevice i Euharistije.«

Kad bi o presvetom oltarskom sakramentu govorio u crkvi, zamjećivalo se naročito njegovo držanje i njegov pogled. U njegovom držanju bio je takav izraz uvjerenja i sigurnosti, a u njegovom pogledu tako živ plamen, da se osjećalo kako njegova duša drhće kao pred nekim viđenjem. Izgledalo je kao da kaže: »Kako je lijep! Kako je dobar! To je neizmjerno Veličanstvo među nama, prignite se i poklonite se!« I premda bi opetovao uvijek iste stvari, čovjek se nije umarao slušajući ga.[4])

On je sve poduzimao da od nedjelje učini u Arsu euharistijski dan. Svi su njegovi župljani prisustvovali velikoj misi, večernji i večernjoj molitvi, dobar dio njih i vjeronauci. Onima, koji bi se tužili na dugotrajnost ili čestost ovih službi, on bi odgovarao: »Kad bi sveci u nebu imali samo tri četvrta sata da se klanjaju Bogu i da ljube Spasitelja, smatrali bi se vrlo jadnima!... Vi se dosađujete na službi Božjoj: šta ćete onda raditi u nebu? Kako će vam tamo biti dugočasno!«

On je htio ustanoviti vječno dnevno i noćno klanjanje u kapelici »Providnosti«, da Naš Gospodin ne bude ni časa sam, da se s njime posreduje za siromašne grješnike i da se neprekidno daje zadovoljština za neprekidne uvrede nanešene njegovoj božanskoj prisutnosti.

---

4) Svjedočanstvo g. Raymonda.

Svetu pričest on nije davao a da se pritom ne bi služio patenom koju je držao zajedno s čestičnjakom u namjeri da primi svetu hostiju ako bi slučajno pala ili da zadrži komadiće koji se od nje otkinu.[5]) Jednog dana on je prolijevao suze govoreći o djelićima hostije koji padaju na zemlju, »Gazi se ipak po dragom Bogu!« Oh! kako je to žalosno! Teško je na to i misliti.«

Sveti župniče, moli za nas i isprosi nam milosti da velikodušno zadovoljimo za uvrede što ih Isus prima u presvetom oltarskom sakramentu.

[5]) Tako je postao pretečom crkvene naredbe po kojoj — od unazad nekoliko godina — vjernici za vrijeme svete pričesti moraju imati pred sobom tanjurić od srebra ili pozlaćene kovine. Vidi o toj naredbi Dr. Dragutin Kniewald, Liturgika Zagreb, 1937., str. 90. (Op. pr.).

IV.

IZVANREDNOST SAKRAMENTA EUHARISTIJE.

»Gospodine, hvalit ću te od sveg srca svoga u skupštini pravednika.« (Ps. CX, 1). Stvaranje, upravljanje svemirom velika su djela i u njima se vidi tvoja moć, tvoja mudrost, tvoja ljubav; ali nigdje one ne otsijevaju kao u Euharistiji, uspomeni čudesa što si ih na zemlji učinio. Posvećujem ti, da te blagosivam, svoj glas, svoje srce, svoj duh; daj mi ljubav i poštivanje kerubina i serafina, koji ti se klanjaju sa svetim drhtajima.

1. Moć i dobrota Božja očituje se u Euharistiji bolje nego u naravnom redu stvari.

Kad promatramo sve što je Bog stvorio: nebo i zemlju, lijepi red što vlada u ovom prostranom svemiru, sve nam naviješta neizmjernu moć koja je sve stvorila, divnu mudrost koja sa svime ravna, vrhovnu dobrotu koja svemu providja tako lako kao da bi imala da se brine samo za jedno biće. Tolika čudesa mora da nas napune čudjenjem i udivljenjem.

Ali, ako govorimo o uzvišenom euharistijskom sakramentu, možemo kazati da je to čudo ljubavi Božje za nas. Ovdje njegova moć, njegova milost i njegova dobrota pokazuju se izvanrednim načinom.

Ovo je kruh koji je s neba sašao, dan kao hrana našim dušama; kruh duševne snage, koji tješi i ublažuje naše muke; to je kruh putnika; to je zalog vječnog života: *Onaj*, kaže Spasitelj, *koji me prima, imat će život vječni.* I da nam dadne ovaj kruh, Isus umnaža čudesa, ruši naravni poredak, dokida njegove zakone.[1])

2. Njegova darežljivost i njegovo milosrđe izraženi su u ovom sakramentu jače nego u ostalima.

Nijedan sakramenat ne dostiže Euharistije. Krštenjem primamo, istina, značajke djece Božje i, prema tome, nebo nam je otvoreno te mi postajemo dionicima svega blaga Crkve; pokorom liječe se rane naših duša i ponovno nam se vraća prijateljstvo Božje; potvrdom Isus Krist nam daje duh svjetlosti i snage; posljednjom pomašću, on nam daje zasluge svoje smrti i svoje muke; svetim redom on daje svećenicima sve svoje svećeničke povlastice; po ženidbi posvećuje sva naša djela, dapače i ona u kojima izgleda da čovjek slijedi samo naravne sklonosti.

Milosrđa su to zaista dostojna Boga, koji je u svemu neizmjeran!

Ali sve to izgledaju samo kao počeci njegove ljubavi prema ljudima. U sakramentu Euharistije, on ide mnogo dalje, *on daje sama sebe;* u njoj ne samo da nam je primijenjena njegova dragocjena krv, nego mi primamo samoga Začetnika milosti.[2])

1) Propovijedi II, 127.
2) Propovijedi, I., 376—377 i II., 242.

Euharistija je uspomena, kratak sadržaj života Isusova: to je Nazaret gdje se obnavlja njegovo utjelovljenje; Betlehem, u kome se on tajanstveno rađa; Galileja, u kojoj on i dalje uči duše i potiče ih svojom milošću; Kalvarija, na kojoj se on žrtvuje. To je Isus koji produljuje svoj život među nama. O neprocjenjiva naklonosti, o beskrajna, neshvatljiva, božanska darežljivosti!

*

Kad bi ljubili Isusa, reče jednog dana sv. Ivan Vianney, uvijek bi u duši gledali ovo zlatno svetohranište, ovu kuću Božju. Kad putujući opazimo toranj, srce naše moralo bi da zakuca od sreće kao što zakuca srce zaručnice kad ugleda kuću svoga dragog. Trebalo bi da ne mognemo skinuti s njega svoga pogleda.[3]) U takvim prilikama on se ne bi mogao oteti želji, da uđe u crkvu i pokloni Onome, s kojim je uvijek tako usko bio sjedinjen. Vraćajući se iz Dardillya iza prvog svog bijega, 1843. idući u Beaumont s *vlč. Raymondom,* koji je još bio župnikom u Savigneuxu, ali koji je već pomagao vlč. Vianneyu, prolazili su ispred crkve u Saint Marcel en Dombes-u. »Uđimo!« reče on svome drugu. Oba putnika poklekoše da izmole jedan dio oficija. Kad su se digli, opaze, na svoje veliko začuđenje, da je crkva puna vjernika, kao da bi zvonjenjem bili sazvani. Vlč.

3) Duh. Vjera Župnika Arskog.

Vianney, premda satrven od umora, popne se na propovijedaonicu i održi sakupljenom narodu dirljiv govor o preziru stvari ovoga svijeta, brzini života i nebeskoj sreći.

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i izmoli nam milost da duboko poštivamo ovaj najuzvišeniji i najsvetiji sakramenat.

V.

EUHARISTIJA HRANA DUŠA.

Po svim kućama ima mjesto gdje se čuva hrana za porodicu. Crkva je kuća dušâ; to je kuća nas kršćana. A i u toj kući ima jedno slično mjesto. Vidite li ovo svetohranište? Kad bi vas zapitali, kršćanske duše, šta je to? Vi bi rekli: to je mjesto gdje se čuva hrana naših duša. To je tijelo Isusovo; a ovaj dobri Spasitelj nam kaže: Uzmite i jedite... uzmite i pijte.[1])

»Smrtni čovjek, stvorenje, da se hrani, da se nasiti svojim Bogom, da mu Bog postane svagdanja hrana... njegovo piće!... O čudo nad čudesima! O ljubavi nad svim ljubavima!... O srećo iznad svake sreće!...«[2]) Zahvaljujem ti, o moj Bože na tom daru i molim te daj mi milost da uvijek budem gladan ove nebeske hrane.

1. Tijelo i krv Isusa Krista hrana svih naših duša u Euharistiji.

»Sva se bića na svijetu moraju hraniti da mognu živjeti; zato je dobri Bog dao voćke i biljke: to je sto pun svega, gdje sve životinje dolaze da uzmu hranu koja im je potrebna.

1) Duh. Poduka o čestoj svetoj pričesti.
2) Propovijedi II., 246.

Ali treba da se i duša hrani. Gdje je dakle njezina hrana? Kad je Bog htio da dadne hranu našoj duši, da je okrijepi na putu života, bacio je svoj pogled po stvorenjima i nije našao ništa što bi nje bilo dostojno. Tada, u sebi misleći, on se odlučio da dadne sama sebe... O moja dušo kako si velika, kad te samo Bog može zadovoljiti!... Hrana duše su tijelo i krv Božja! O lijepa hrano! Duša se može hraniti samo Bogom! Samo Bog je može zadovoljiti! Samo Bog je može ispuniti! Samo Bog može utažiti njezinu glad! Na svaki način Bog joj treba!«[3])

O moja dušo, blagosivaj svog tako veličanstvenog Boga, dođi često na ovu božansku gozbu da se nahraniš pravdom i svetošću. Oni koji neće da na nju dođu ili koji joj prisustvuju u velikim razmacima vremena, osuđuju sami sebe na sigurnu smrt ili na iznemoglost, jer čovjek ne može živjeti a da ne jede, ni posjedovati krepka zdravlja a da se često ne hrani.

2. Isus je slava kršćanske duše i dokaz naklonosti Božje prema čovjeku.

Isus, naša hrana, neuporediva je slava kršćanske duše: »Ono što anđeli promatraju drhćući, što od sjaja ne mogu da gledaju, mi uzimamo kao hranu, mi to u sebe primamo; mi postajemo s Isusom Kristom jedno i isto tijelo. *Tko će slaviti Gospodina? Tko će pripovijedati svu njegovu slavu?*[4])

3) Duh. Kateheze o čestoj sv. Pričesti.

4) Ps. CV., 2.

Isus, hrana naša, pokazuje nam naklonost koja je veća od majčinske dobrote: »Gdje je pastir koji bi hranio svoje ovce vlastitim tijelom? Ali šta kažem, pastir? Ima često puta majki koje dojiljama predaju djecu koju su tek porodile. Naš Gospodin Isus ne radi tako: on nas hrani svojom vlastitom krvlju, on nas sjedinjuje sa sobom na sve načine.« Svojim utjelovljenjem »htio je da postane naš rod«, da se sjedini s našom naravi, da svima dođe. »Po Euharistiji, on se sjedinjuje sa svakim od nas, i nas kojima je dao život, sam sobom hrani.«[5])

»Vrlo je ponizujuća stvar za dobrog Boga da dolazi u naša prsa; ali on dolazi zato da nađe u njima dušu koju ljubi, koju je otkupio uz cijenu svoje krvi.«[6])

»Nemojmo stoga biti nemarni, kad nam je učinjena tolika ljubav i pružena tolika slava. Zar niste primjetili kakvom gorljivošću dijete priljubljuje svoja usta uz prsa svoje majke? S jednakim žarom približujmo se ovom Svetom Stolu, tim prsima iz kojih crpemo duhovno piće; privucimo k sebi, još većom snagom nego mala djeca, milost Duha Svetoga; žalostimo se ako smo lišeni ove nebeske hrane.«[7])

*

Ivan-Marija Vianney obavio je svoju prvu ispovijed jedne noći 1796. Revolucija je tada bila na vrhuncu. Njegov ispovjednik, *vlč. Groboz,* zanešen

5) Sv. Ivan Zlatousti, Hom. 82, in Mt.
6) Katarina, Teka mojih uspomena, 43.
7) Sv. Ivan Zlatousti, na istom mj.

proljetnom ljepotom tog života koji se tako čist razvio usred bure, savjetovao je njegovom ocu da ga smjesti u Ecully, da se tamo mogne pripraviti, pod neposrednim i trajnim utjecajem misionara na prvu svetu pričest.

Ipak trebalo je proteći više od godine dana dok se ta želja ostvarila. Jedna škola bila je otvorena u Dardillyu; otac Ivanov poslao ga je u nju. Njegovi saučenici nam tvrde da su često čuli svoga dobrog učitelja g. Thomasa kako im govori, da ih potakne na marljivost: »Kad biste vi bili kao mali Vianney!« Učenje je bilo za dijete veselje i omogućilo mu je da je doskora mogao čitati katekizam i kratak životopis svetaca. Za dugih zimskih večeri on bi sjeo uz lampu i glasno čitao, dok su ostali članovi porodice, u krugu oko ognjišta, šutke radili i slušali.

Međutim nakon godinu dana oklijevanja Matija Vianney odvede svoga sina u Ecully i povjeri ga svojoj tetki *Margareti Beluse:* ona je bila dostojna po snazi svoga uvjerenja i po žaru svoje vjere da ga primi na čuvanje. Poticala je svoga dragog nećaka u vježbama pobožnosti. Ona bi se smiješila njegovom milosrđu kad bi on vladajući se prema njoj kao prema majci, dovodio joj u veče prosjake.

Čim je došao u Ecully, Ivan je posjećivao potajnu školu sestre *Combet* i sestre *Deville,* dviju bivših redovnica iz Saint-Charlesa. On je zadahnjivao mirisom svoje pobožnosti i školu i kapelicu u kojoj bi slušao sv. misu. Same njegove učiteljice divile su mu se.

Za vrijeme pripravnih duhovnih vježbi za prvu sv. pričest, uronjen u Boga, sam bi molio za vrijeme časova koje ne bi brojio i on ne bi osjećao više tla pod svojim koljenima: »Gledajte, govorili bi njegovi drugovi, gledajte malog Vianneya koji se takmiči sa svojim anđelom čuvarom!«

Napokon je došao čas, kad se je ta bistra i čista duša otvorila da primi tijelo i krv našeg Gospodina Isusa Krista. Prva pričest obavila se u kući grofa *Pingona* u zadnjim satima noći i iza prozora zastrtih hrpama sijena. Božanski duh, duh nevinosti i ljubavi otsijevao je iz lica djetetova. Mali je Ivan ćutio stvarnu prisutnost Isusovu kao prisutnost svoje majke što je bila uz njega, i kad je hostija bila spuštena na njegove usne, neizrecivo veselje obuzelo ga je čitava. Između te djevičanske duše i njezinog Boga, uspostavio se je tako ugodan razgovor te i kad je obnovio svoj krsni zavjet i posvetu Bl. Djevici Mariji, dijete nije moglo da ga prekine. »Moj brat, izjavljuje Margareta Vianney, bio je tako sretan da više nije htio izaći iz sobe u kojoj je po prvi put primio Boga.«

Ta mu je prva sveta pričest ostala u dubokoj uspomeni; pedeset godina kasnije on je još pokazivao krunicu koju je tom zgodom bio primio i poticao je prvopričesnike da i oni svoju sačuvaju.

Sigurno, sjećajući se tog svečanog čina, svetac je tražio od djece koja su se pripravljala na sv. pričest sabranost i šutnju. Jednog dana 1847. držao je propovijedi duhovnih vježbi za prvu svetu pričest.

Djeca, priča nam jedan od njih već kao šezdesetgodišnjak, pojure u crkvu i gurajući se prepiru se o mjesta. Svetac, koji ih je čekao na svom sjedalu, okrene se i rekne im ove jednostavne riječi: »Moj Bože, zar je to ponašanje djece koja se spremaju za prvu svetu pričest!...« I stade plakati. Šutnja je smjesta nastala i slušalo ga se suznih očiju.

U doba, kad još nije imao pomoćnika, on bi dugo unaprijed pripravljao djecu na prvu svetu pričest i slavio bi devetnicu u čast blažene Djevice Marije.

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i izmoli nam milost da se kao i ti pripravljamo na sv. pričest velikom čistoćom života, poslušnošću i pobožnošću.

VI.

DOBAR NEDJELJNI OBJED.

Tridentski sabor želio je da se kod svake mise vjernici pričeste i da tako prime od svete žrtve što obilniji plod.[1]) Budući da vjernici moraju prisustvovati misi svake nedjelje, trebali bi, ako žele da se ravnaju po duhu Crkve, svaki put se pričestiti. Zato bez sumnje svetac tako živo preporučuje kršćanima taj »dobar nedjeljni objed«.

Zahvalimo Duhu Svetom za svijetlo što nam ga po svojoj Crkvi daje i odlučimo da ćemo svoje vladanje po njemu udešavati.

1. »Dolikuje, da neumrla duša jednom u tjednu dobro objeduje.«

»Treća zapovijed Božja velika je stvar. *Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.* Ostali su dani sedmice za tvar, nedjelja je za duh.

Tijelo, od zemlje sazdano, trune, propada; duša, slika Božja, neprolazna je, i ona podržava tijelo. Njoj dakle moramo posvećivati najveću brigu; a ipak mi uvijek zanemarujemo dušu, samo da se za tijelo mognemo brinuti.

Vidite, cio se tjedan skuplja, posuđuje, kupuje, prodaje. Dobro; ali to je sve za lješinu. Uredite da-

[1]) Sjed. XXII. pogl. VI.

kle stvari tako da neumrloj duši jednom u tjednu priredite dobar objed. O divna li objeda! O kruše nebeski! Kakve li povlastice! Moći hraniti dušu svoju i hraniti je Bogom!«

2. Kad treba prisustvovati ovom dobrom objedu?

»Barem nedjeljom. To je dan gozbe! Znam ja, da je propisan samo jednom u godini, o Uskrsu; ali zar čovjeka treba prisiljavati na tu sreću?

Objed Svetog Stola, to je Bog u nama. Veliki mudraci prošlosti nisu mogli da shvate tu vanrednu stvar; govorili su da je Bog odveć velik, a da bi se mogao utjeloviti, dati sama sebe. To je stoga što nisu znali kako je Bog jako dobar.

Mi to znamo. Kakav napredak! Bog je došao u nas, mi možemo ići k njemu. I zato, kad bi htjeli, mi bi mogli biti anđeli na zemlji.

Lijepa li života! Sretna li života! Živjeti od Boga!

Živite od Boga barem nedjeljom. Pazite, da se bez Boga ne izgubite. Tā zar niste gladni Boga? Jedan dan, od njih sedam, hraniti se Bogom, zar je to preveć?

Moje tijelo jede kad mu se mili; ali moja duša? Ako nije gladna, to je stoga što je jako bolesna...

Ah! ljubimo Boga, živimo od Boga, služimo Bogu. U tom je sreća!«

3. Treba se na ovu gozbu pripraviti čistoćom.

»Treba se truditi oko ljepote duše. Pogledajte ove slike blažene Djevice Marije i svete Filomene[2]): slikar je dugo radio dok ih je dotjerao, i stoga su lijepe, sviđaju se očima. Radimo stoga mnogo da dotjeramo svoje duše, kako bi se svidjeli ljudima, anđelima i dobrom Bogu.

Ništa nije tako lijepo kao čista duša, koju Bog njezin hrani. Pročistite se dakle dobrom ispovijeđu i svake nedjelje dajte dobar objed duši svojoj.

Znate da čovjek osjeća miris i slast plodova tim bolje što mu je tijelo zdravije: tako i duša osjeća i uočuje ljepotu Božju tim dublje što je čišća.

Mi ne ćutimo kako je sladak Bog zato jer nismo čisti... Kolike nesreće da čovjek ne uživa u u ovom dobrom Bogu! Očistimo se, primimo svoga Boga, zaslužimo nebo; u nebu ćemo vidjeti svoju ljepotu i osjećati ćemo svu slast Božju.«

4. Treba za svetom gozbom žarko čeznuti.

»Pogledajte, kad bi čovjek razmišljao...: ovaj svećenik drži Boga da njime nahrani dušu moju! Mi bi umrli od radosti... Ali mi ne volimo dobrog Boga, ne volimo.

Vidite, Bog je tako dobar, tako velik, da bismo morali veselo i visoko letjeti da dođemo do njega. I kakvu bi pjesmu radosnicu trebalo zapjevati kad do njega stignemo! Prosudite: kakova radost, da čovjek ima ovog velikog Boga kao samu hranu!

---

2) Zaštitnice Arsa; svetac ju je naročito štovao.

5. Učinci ove gozbe na dušu i na tijelo.

Bilo je dobrih kršćana koji su išli dotle, da su zaboravljali na svoje tijelo; zar to nije bolje nego činiti kao oni zli kršćani što zaboravljaju svoju dušu, kao oni svjetski ljudi koji misle samo na tvar? Eno ih gdje nagomilavaju u svoj stomak najobilniju i najfiniju hranu: pa, kakav je plod toga? Na kraju svega: lješina koju će odnijeti na groblje.

Mi kršćani, kao plod duhovne hrane, spasimo svoje duše, postignemo nebo, a i samo tijelo nam se preobrazi.

Shvaćate li vi? Uzaći na nebo? Ispuniti se Bogom! Čovjek je tako velik, tako velik da seže do ramena Božjih.

Vidite dokle idu plodovi dobrog objeda: sveta pričest hranila je svetog Simeona istodobno u tijelu i u duši; njegova duša zaronjena u veselje što Boga ljubi, podržavala je njegovo tijelo.«

*

U ispovijedaonici bi sv. Ivan Vianney samo potvrđivao savjete u pogledu svete pričesti, što ih je za poduke vjeronauke i u propovijedima davao.

Neka osoba iz Beaujolaisa ispovijedala se jednog dana kod njega. Bila je sklona pobožnosti, ali se je dosta rijetko pričešćivala. »Pričešćujte se svakih petnaest dana, reče joj Vianney. — Ali to nije

kod nas običaj. — Vi ga uvedite. Hajdete, moje dijete.«

Za jedne druge ispovijedi poticao je na sedmično pričešćivanje: »Ali, moj Oče, ja sam već jedina koja se pričešćujem svakih petnaest dana... šta će svijet reći ako me vidi da svake nedjelje pristupam Svetom Stolu? — Moje dijete, vi sigurno imate prijateljica?... Izaberite najkreposnije, nagovorite ih da se kao i vi pričešćuju jednom u tjednu pa više nećete biti sami. A zatim dovedite ih k meni.«

Svečeva pokornica, odlučivši se za tjednu sv. pričest, potrudila se u svojoj okolini i doskora se povratila sa dvije svoje drugarice koje su bile spremne da se za njom povedu.

Kad ih je sv. župnik saslušao reče im: »Djeco moja, postanite apostoli svete pričesti i širite je ne manje svojim savjetima nego svojim primjerom; za šest mjeseci dođite i dovedite mi dvije ili tri svoje drugarice koje budete predobile.« One su prigovarale, ali su na koncu ipak obećale.

Poslije šest mjeseci ove pobožne djevojke kleklc su ponovno pred svetog župnika, ali ovaj put kao pobjednice, jer se njihov broj bio povećao preko svakog očekivanja: bilo ih je dvanaest koje su bile spremne da se pričešćuju svake nedjelje a dapače i češće.

Mjesni župnik, začuđen tom gorljivošću kojoj nije znao uzroka, stao se zanimati za to; kad je do-

znao za početak toga pokreta, koji je vodio duše Spasitelju i samo kod njegovih vjernika razdoblje pobožnosti, on je pohitio sam k vlč. Vianneyu da mu se zahvali.

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i postigni nam milost da se svake nedjelje dostojno pričešćujemo.

VII.

SVAKIDANJA SVETA PRIČEST.

Uzmite i jedite svi. Kruh nije zato napravljen da ga se stavi u izlog ili da se čuva u kutiji, nego da se jede i svaki dan jede. Zar nije najveća čast, što je možemo iskazati dobrom kruhu u tome da ga jedemo?

O tijelo, o krvi Isusova, prava hrano, pravo piće duša, ja ti se klanjam! Gladan sam, žedan sam vas. Dođite svaki dan da izaspete obilje nebeskog života u žalosni život moga prognanstva, da ga obogatite i da prospete u nj jedan tračak veselja iz nebeske domovine!

1. »Daj nam danas kruh naš svagdanji«.

»Postoje dvije hrane: hrana duše koju Bog daje i hrana tijela koju zemlja proizvodi. Naše tijelo koje je trulež, živi od zemlje. Ali hrana su duše tijelo i krv Božja. Lijepa hrano! Imao bi čovjek zbog čega da se izgubi u tom ponoru ljubavi, samo kad bi o tom razmišljao. Moj Otac je Bog; moje dobro je nebo; moja hrana je tijelo i krv samog Boga! Stvoren si da se klanjaš Bogu, da ga ljubiš i da ga primaš!«[1])

»Kruh duša nalazi se u svetohraništu. Svetohra-

1) Poduka u jedanaest sati.

nište je spremište kršćanske hrane... Oh, kako je to lijepo, moja djeco! Kad svećenik prikaže hostiju i pokaže vam je, vaša duša može reći: evo moje hrane!... Moja djeco, mi smo odveć sretni!... Mi ćemo to tek u nebu shvatiti. Kolika šteta!...«[2])

Kad bismo malo shvatili kako je velika sreća sveta pričest, mi ne bismo željeli živjeti osim zato da je mognemo svaki dan primati Isusa Krista kao hranu. Ne, sve bi nam stvorene stvari bile ništa, mi bismo ih prezirali zato da prionemo za Boga, i sve što bi poduzimali, sva naša djela išla bi jedino za tim da ga svaki dan mognemo dostojnije primati.[3])

»Kad čovjek može svaki dan božanski objedovati, pa neće da to čini, mora da ima pokvaren tek!«

2. Pričešćujmo se svaki dan!

»Idite dakle na svetu pričest, idite k Isusu s ljubavlju i pouzdanjem! Hajdete živjeti od njega, da mognete živjeti za njega.«[4])

»Ne recite da imate odveć posla. Zar nije božanski Spasitelj rekao: *Dođite k meni, vi koji radite i koji ste satrveni; dođite i ja ću vas utješiti?* Zar bi ste se mogli oprijeti takvom pozivu punom nježnosti i prijateljstva? Radite svaki dan, pričešćujte se stoga svaki dan!

Ne recite da niste toga dostojni. Kakva ludorija! Istina je da niste toga dostojni, ali to vam treba. Kad bi Spasitelj bio gledao na naše dostojanstvo, on

[2]) Duh., 5. Kateheze o molitvi.
[3]) Propovijedi, II., 253.
[4]) Kateheze.

nikad ne bi bio ustanovio ovaj sakramenat ljubavi; jer nitko na svijetu nije tako dostojan, ni sveci, ni anđeli, ni arhanđeli, ni bl. Djevica Marija...; ali on je gledao na naše potrebe, a nama svima sveta pričest treba. Jer hoće da se snizi do naše bijede, radimo kako bismo zaslužili da ga svaki dan primamo. Tako su činili kršćani u prvo vrijeme Crkve.

Ne recite da ste griješnici, da ste odveć bijedni i da se stoga ne usuđujete približiti Isusu. Meni je to isto kao da mi kažete da ste odveć bolesni, pa da stoga nećete da uzmete lijeka i savjete liječnika.[5]) *Ja koji svaki dan griješim,* govorio je sveti Ambrozije, *moram svaki dan ići onome, koji je lijek; moram ga primati bez prestanka da mi neprestano moji grijesi budu opraštani.«*[6])

*

Suvremenici se ne sjećaju da je sveti Ivan Vianney mnogo preporučivao svagdanju svetu pričest. U podukama ipak, što ih je ostavio opažaju se više tragovi njegove žarke želje da duše k čestoj svetoj pričesti dovede. Pojedinačno je poticao na to osobe koje bi se na nj obraćale, ali javno je manje o tom govorio.

Otkud ova suzdržljivost?

Otud što se je zgražao nad svetogrđem i što su po tadanjim teološkim piscima uvjeti česte svete pri-

[5]) Duh., Poduka o čestoj sv. pričesti i poduka u jedanaest sati.
[6]) O sakramentima, I., 4, C. 6.

česti bili dosta strogi. Pokret koji danas vodi duše s toliko snage i zanosa Svetom Stolu, nije se još bio razmahao u Crkvi. Pape nisu još bili izravnali put koji vodi Euharistiji, svodeći na malen broj uvjeta za svagdanje primanje ovoga sakramenta.

Ali tko da opiše veselje svečevo kad bi otkrio koju dušu željnu savršenstva, žrtava i požrtvovnosti? Kako ju je navodio da se što češće, svaki dan, sjedinjuje s Bogom sve svetosti, da se napaja na izvoru žive vode što ključa do u život vječni!

Tako je više osoba naveo na svagdanju sv. pričest; to su bile gospođice *Katarina Lassagne* i *de Belvez* i gospođa *Corcevay* i još sva sila drugih. Već 1835. pita on *Magdalenu Martinet,* koja je bila došla na hodočašće u Ars, da li se često pričešćuje. Kad je to potvrdila, on joj je rekao: »Nastavite«. To je bila jedna pobožna djevojka koja se je spremala da stupi u red kod sestara od Pohođenja. 1846. *Elizabeti Giraud,* koja se je smatrala junakinjom što se je pričešćivala svaki tjedan, on prigovori što se dosta ne pričešćuje. On ju je nagovarao da prima češće tijelo Spasiteljevo i dodao je: »Evo sad je vrijeme moje mise; hoću da upravo danas pristupite Stolu Gospodnjem.«

Znam, kaže *g. des Garets,* da je Ivan Vianney svojom razboritom i srdačnom pobožnošću smekšavao duše, koje su se, pod utjecajem nauke prošlog stoljeća, kočile i sušile u jansenističkoj strogosti. Znam, kao dokaz svoju nećakinju, koja je bila odgojena u hladnim i suhim vjerskim običajima, i daleko od sakramenata. Nju je sluga Božji naveo na svetu

pričest i nježnu pobožnost. Takve je plodove svetac postizavao kod svih svojih župljana i stranaca koji su već počeli dolaziti iz susjednih župa; i to naročito pri sakramentu pokore.

Svetac je, kaže gospođa *des Garets,* lako pripuštao čestoj svetoj pričesti osobe, koje su žarko ljubile Boga; ali bio je dosta strog prema onima koje su bile neuredne. Svoju je strogost napustio tek onda kad je opet procvala pobožnost u njegovoj župi i osobito iza kako je 1839. boravio u Arsu kanonik *Tailhades,* župnik iz Montpelliera, čovjek pobožan i učen. On se je s Vianneyom dugo razgovarao o svećeničkim stvarima.

O sveti Ivane-Marijo, izmoli mi žarku želju za svagdanjom svetom pričešću, da potpuno odgovorim Isusovoj ljubavi i da se tako oslobodim od svojih duhovnih slabosti.

VIII.

NEHAJNOST PREMA EUHARISTIJSKOJ HRANI.

Ja sam — rekao je Isus — *kruh živi koji je s neba sašao; onaj koji me jede živjet će uvijek.* — Vjerujem i klanjam se tvojim riječima, jer »*ti imaš riječi života vječnoga*«. Nitko drugi ne može mi taj život dati i znam dobro da izvan tebe postoji samo nemoć i slabost. Daj, o Isuse, da se više nego ičeg bojim nehajnosti, koja bi, udaljujući me od Svetog Stola, lišila me viška božanskog života i postepeno me dovela do smrti.

1. Nehajnost prema svetoj pričesti kadgod je znak mlakosti.

Vi se rijetko pričešćujete, vi ste »kao osoba napola pospana. Znate da je Isus Krist doista u sakramentu Euharistije, da je on hrana posvema potrebna vašoj siromašnoj duši; a ipak kod vas nema puno želje za njim. Vaše ispovijedi i pričesti vrlo su daleko jedne od drugih; odlučujete se na njih samo prilikom velikih svetkovina, jubileja ili misija, ili zato jer i drugi idu, a ne stoga što bi to vašoj duši bilo potrebno. Ne samo da ne radite na tom kako bi zaslužili ovu sreću, nego vi ni »ne zavidite« onima

koji češće uživaju u tom.[1]) Tako oponašate Židove. Njima se prigovara što su uskratili sklonište Isusu Kristu kad je trebao doći na svijet, premda ga nisu poznavali: vi ga jednako pogrđujete, jer zanemarujete da ga primite u svoje srce po svetoj pričesti.[2])

Ne zaboravite da će nas kod pojedinačnog već suda Isus Krist suditi na temelju svega dobra što smo ga mogli učiniti, a nismo učinili. On će vam staviti pred oči sve sakramente koje ste mogli primati za života; koliko ste puta mogli primiti njegovo tijelo i njegovu krv, da ste htjeli voditi svetiji život. Veliki Bože! Šta će s nama biti«?

2. Nehajnost prema svetoj pričesti izlaže opasnosti naše vječno spasenje.

Evo kršćana koji oskudijevaju na duhovnim dobrima, koji su podvrgnuti tisućama slabosti, koji su nemoćni i klonuli. »Moj Bože! Kako to da oni ostaju tri, četiri ili pet i šest mjeseci a da ne daju svojoj duši te nebeske hrane?«

»Uz ovaj lijepi sakramenat oni su kao čovjek koji umire od žeđi kraj rijeke: trebao bi da samo prigne glavu! Poput čovjeka koji ostaje siromašan pokraj blaga: trebao bi samo da pruži ruku!«

Kako to da ljudi kod tako uspješna lijeka, »kojim bi mogli izliječiti svoje duše i kod hrane tako prikladne da joj sačuva zdravlje, puštaju je da umire od bijede? Moj Bože! kakve nesreće, kakve zasljepljenosti!«

---

1) Propovijedi, III., 250—255.
2) Propovijedi, I., 98, II., 349.

»Nažalost! moramo to plačući reći: čovjek ništa ne štedi za tijelo koje će prije ili kasnije biti uništeno i koga će crvi izjesti. Dok dušu, stvorenu na sliku Božju, dušu neumrlu čovjek prezire i postupa s njome s najvećom okrutnošću!« Zar to uistinu ne znači biti nemilosrdan prema njoj kad se je pušta da umire od iznemoglosti, kad joj se uskraćuje kruh života, koji bi joj jedini mogao dati snagu?« Ali »mi smo mirni i zadovoljni« u ovome stanju... Zar vaša duša, kad je pala u smrtni grijeh, čeka samo kad će umrijeti da ode u pakao?

»Zar je đavo vaš gospodar?«

»Kako biste se vi stidjeli, — da vaša vjera nije mrtva, — kad vaš otac ili majka, brat ili sestra, susjed ili susjetka ide k Svetom Stolu, hrane se uzvišenim tijelom Isusa Krista, a vi sami izostajete! Moj Bože, kakve li nesreće, i tim veće što je čovjek ne shvaća!«[3])

*

U Arsu se, prije dolaska svečeva malo pričešćivalo; pobožnosti su se obavljale o velikim svetkovinama ili samo o Uskrsu. Ivan Vianney nastojao je tome doskočiti već od svoga dolaska. Bilo u ispovijedaonici, bilo s propovijedaonice, on je živo poticao vjernike da se ispovijedaju i pričešćuju. »Svi oni koji pristupaju ovim sakramentima, govorio bi on, nisu sveci; ali sveci će biti uvijek između onih koji primaju sakramente.«

[3]) Propovijedi, II., 246—248. Duh. Kateheza o pričesti.

Sveta pričest bila je najmoćnije sredstvo što ga je župnik Arski upotrebljavao da napravi red u svojoj župi. On je iskorišćavao sve prilike da misao svojih vjernika privede Euharistiji. Neprestano je potsjećao na to kako smo sretni što imamo Spasitelja u svojoj sredini i često bi, predavajući vjeronauku u crkvi, rekao: »Tamo je On, koji nas toliko ljubi! Ljubimo i mi njega!« I primajmo ga dobra i plamena srca. »Nemam šta da radim ovdje, kliknuo bi kadgod sa žalošću; strah me je da ovdje zauvijek ne propadnem... Kad bih mogao dočekati da našeg Spasitelja upoznaju i uzljube! Kad bih mogao svaki dan podijeliti njegovo presveto tijelo velikom broju vjernika, kako bih bio sretan!«

Bio je osobito rječit kad bi propovijedao o presvetoj Euharistiji i kad ju je predočavao kao nebesku hranu duša, koja jedino može nasititi. Po njegovom shvaćanju sve ostalo je poput kamena u ustima gladna čovjeka, pa zato ne može da utaži njegove gladi.

On je činio sve moguće da navede svoje župljane da se pričešćuju, svi bez razlike, barem četiri puta na godinu. Njegovi napori nisu bili uzaludni. Iza četiri ili pet godina opazio se u tom pogledu veliki napredak. Pričesti su postale brojne, naročito među ženama i djevojkama; mnoge su pristupale sakramentima svakih petnaest dana, a ostale i češće i nije bilo dana kad vlč. Vianney nije dijelio svete pričesti.

I sami muškarci su se pokrenuli te je sretni župnik više puta na godinu mogao da ih pričesti.

Nije bilo seoske župe gdje bi sveta pričest bila češća nego u Arsu, i zaslugom svečevom nedjelje i svetkovine u ovom malom mjestancu poprimile su izgled koga nisu drugdje imali.

O sveti Ivane, moli za nas; izmoli nam žarku želju za svetom pričešću.

IX.

EUHARISTIJA NAS SJEDINJUJE S ISUSOM.

»Jedan je svetac rekao da smo mi »bogonosci«. To je potpuno istinito.«[1]) Jer kad primamo presvetu Euharistiju i sve dok traju svete čestice Isus Krist je bitno prisutan svojim tijelom, svojom krvlju, svojom dušom i svojim božanstvom u našem tijelu i u našoj duši. Mi smo tako njegovo svetohranište, živi ciboriji Isusa Krista.

Šta ti radiš, o moj Spasitelju, kroz ono četvrt sata kad se udostojiš prebivati u meni, kad stupaš u dodir s mojim tijelom i mojom dušom? — Liječim te od tvoje duhovne iznemoglosti, nastojim da te prevedem u svoje srce, raspaljujem te plamenom svoje ljubavi prema Bogu i prema tvojoj braći. — O tajno sniženja i božanske ljubavi! Daj mi, o Isuse, da te razumjednem i osjećam!

1. Isus se usko sjedinjuje s dušom.

Kad Isus, iza svete pričesti, ostaje u duši, on se usko sjedinjuje s njome, proizvodeći u njoj najživlju i najžarču ljubav: to je glavni cilj njegovog dolaska u nas. Sjedinjenje tijela Kristova s našim, ne dovršava se potpuno bez toga duhovnog sjedinje-

1) Duh., 138.

nja, koga ono proizvodi i predočava. I u Euharistiji, tijelo Spasiteljevo je na neki način sredstvo pomoću koga se nas Bog dotiče u najvećim dubinama našeg bića, da nam dadne svoj život.

Slušajmo sveca kako nam izlaže divne učinke ovog uzvišenog sakramenta.

»Sveta pričest je duši kao dah vjetra vatri, koja je počela da gasne, no u kojoj ima još mnogo žari: čovjek puše i vatra se rasplamti.«

»Jedna dobro obavljena sveta pričest dovoljna je da rasplamti dušu ljubavlju prema Bogu i navede je te zanemari zemaljske prolaznosti. Jedan velikaš ovog svijeta došao je ovdje, nema tome dugo, da se pričesti. Imao je tristo hiljada franaka i on je dao sto hiljada za gradnju jedne crkve, sto za siromahe, sto svojim roditeljima i otišao je u trapiste. Jedan učeni odvjetnik došao je iza njega; lijepo se je pričestio i otišao za ocem Lacordairom. Oh! jedna sveta pričest, jedna jedina dovoljna je da čovjeku zemlju odvratnom učini i da mu dadne predosjećaj nebeske slasti.«

»Kad se čovjek pričesti, duša se kreće u miomirisu ljubavi, kao pčela u cvijeću.«

»Onaj koji se pričestio, izgubi se u Bogu kao kaplja vode u oceanu: više ne mogu da se rastanu.[2])

Onaj tko jede moje tijelo i pije moju krv, kaže Isus, *ostaje u meni i ja u njemu; moje je tijelo doista hrana, i moja krv doista piće.* Tako po svetoj pričesti presveta krv Isusa Krista doista teče našim žilama, njegovo je tijelo doista izmiješano s našim, mi smo sjedinjeni s njime kao što je hrana s našim tijelom.

---

2) Duh., 137—139; 350—351.

Sveti Pavao izrazuje vrlo dobro to sjedinjenje kad kaže: *Ne živim više ja, nego Isus Krist živi u meni.* Ne radim ja, ne mislim ja, nego Isus Krist radi i misli u meni. Ako se često i dostojno pričešćujemo, naše misli, naše želje i sva naša djela i pothvati imadu isti cilj koga su imale Isusove misli, želje itd., dok je bio na zemlji. Mi ljubimo Boga i ne mislimo nikako da prionemo uz zemaljske stvari. »Naše srce i naša duša udišu samo dah nebesa. Kolike sreće! Ne, ne, tek u nebu ćemo to shvatiti. Moj Bože! stvorenje, pa obogaćeno takvim darom!«

»Onaj, kaže sv. Ćiril, koji prima Isusa Krista u svetoj pričesti tako je usko sjedinjen s njime da izgledaju kao dva komada voska koji se rastope i skupa spoje.«[3])

»Kad primite Spasitelja, osjećate da vam je duša pročišćena, da se kupa u ljubavi Božjoj.

Kad je Bog u našem srcu mora da ono svo gori. Srce učenika iz Emausa gorilo je samo slušajući ga.

Šta radi Isus u ovom sakramentu svoje ljubavi? On nas ljubi čitavim svojim srcem. To srce odiše nježnošću i milosrđem da bi potopilo grijehe svijeta.

O srce Isusovo! Srce ljubavi! Cvijete ljubavi! . . . Kad ne bismo ljubili srca Isusova, šta bismo onda mogli ljubiti? U tom je srcu sama ljubav! Kako da čovjek ne ljubi ono što je tako privlačivo!«[4])

---

3) Propovijedi, II., 248, 252, 260.
4) Život, II., 417.

2. Isus nas sjedinjuje s našom braćom.

Kad Isus, iza svete pričesti ostaje u duši pod euharistijskim prilikama, on nas usko sjedinjuje s našom braćom po ljubavi.

U tom času on obnavlja svoju molitvu: *Oče sveti... daj da svi budu jedno; Oče, kao što si ti u meni i ja u tebi, neka oni budu jedno u nama.*[5])

Ovaj sakramenat je »znak jedinstva, veza ljubavi, predodžba sloge« kaže tridentski koncil.[6]) A ono što on znači to on proizvodi. On nam u izobilju daje sadanje milosti da iskreno i velikodušno ljubimo svoju braću i da činimo skupa s Isusom Kristom jedno tijelo.

Stoga se ovaj sakramenat naziva *Večerom, Stolom* Gospodinovim: ova imena označuju jedinstvo porodice, jedinstvo prijateljâ koji se sastaju na istoj gozbi, oko istog stola.

A to je jedinstvo plod ovog sakramenta.

»Zna se, kad je duša dostojno primila Euharistiju. Ona je tako zaronila u ljubav, tako prožeta i izmijenjena njome da se je više ne prepoznaje u njezinim djelima i riječima... Ona je ljubezna, sa svakim se slaže.«[7])

»Zar bi kršćanin, koji je upravo primio Isusa Krista, koji je umro za svoje neprijatelje, mogao sačuvati mržnju prema onima, koji su mu šta zla

5) Iv., XVII., 21.
6) Spjed., XIII., 8.
7) Duh., 144. Svetac očito hoće da rekne: »sa svakim tko želi i hoće dobro, slaže se«.

učinili? Ne, bez sumnje; on će se veseliti da im može što više dobra učiniti.«[8])

»Ako se često i dostojno pričešćujete, dirat će vas duhovna, a dapače tjelesna bijeda bližnjega.«[9])

Ne trpite dakle u svom srcu ni zlobnosti ni ogorčenosti proti bližnjemu; to bi značilo protiviti se djelovanju Isusovu u vama. Ali to nije dovoljno: kad se pričešćujete i iza sv. pričesti molite se jako za obraćenje grješnika, za revnost onih koji su mlaki, za spas umirućih, za oslobođenje pokojnih iz čistilišta... Kad neizmjerna ljubav dođe u vas, ona vam ne može ništa uskratiti za duše koje su joj neizrecivo drage.

*

Od svih bića najprivlačiviji nam, bez sumnje, izgleda mlad čovjek, koji voli svoje dužnosti. A takav je bio mladi Vianney iza svoje prve svete pričesti. Posebnim darom Božijim on je sačuvao nevinost, a posjedovao ju je ujedno kao krepost. Njegovi jaki osjećaji bili su usredotočeni u Bogu kao u svome izvoru, a otud su se izlijevali u obliku velike nježnosti i požrtvovnosti na njegove roditelje, prijatelje u ljubavi, u dobroti. Kakvo počitanje i kakvo pouzdanje u njegovom pogledu! Kakva bezazlenost u njegovom posmjehu! Pričestivši se on je ponio u svom srcu i na svojoj vanjštini najveću svježinu svoje mladosti. Njegova prisutnost ulijevala je onima koji su mu se približavali mir i čistoću. Oko njega svi su

8) Propovijedi, II., 250—251.
9) Na istom mj.

ćutili da je Isus osvojio tu mladu dušu, da ju je nadahnjivao, rasvijetljavao, da je između euharistijskog Boga i njegovog sluge postojalo stalno jedinstvo duše i srca. Franjo Vianney, svjedok njegovog života, to pripovijeda: »Iza prve pričesti pobožnost se je moga brata podvostručila. On je pobudno djelovao ne samo na našu porodicu, nego i na čitavu župu.« Slijedeće pričesti samo su pojačale njegovo držanje. Znajući da samo Bogu duguje ljubav, on nikad u svom srcu nije uprljao izvora ljubavi. On je prešao od nepoznavanja grijeha k mržnji na zlo; uvijek je bio poput anđela ili sveca. »Kad sam bio mlad, znao bi on reći: nisam znao za zlo; ja sam ga tek u ispovijedaonici, iz usta grješnika, upoznao.«

Njegova sestra *Margareta* kaže o njemu: »Naša majka bila je sigurna o poslušnosti Ivanovoj. Kad bi osjetila sa strane koga od nas opiranje ili polaganost u izvršavanju dužnosti, okrenula bi se mome bratu koji bi smjesta poslušao. Tada bi nam ga isticala kao uzor, govoreći: Gledajte njega, da li oklijeva ili mrmlja! Gledajte, nije li već daleko!«

Tako je Euharistija preobražavala maloga Ivana u Isusa Krista.

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i daj da nas svaka naša sveta pričest tako usko sjedini s Isusom Kristom, da nas ništa od njega ne mogne odijeliti: ni život, ni smrt, ni svijet, ni tijelo, ni đavo.

X.

EUHARISTIJA POVEĆAVA U NAMA MILOST POSVETNU I ULJEPŠAVA TAKO DUŠU.

Onaj koji me jede, živjet će zbog mene.[1] Ti ćeš, moj Bože, biti mojim životom. Kakvu promjenu uzrokuje život tamo gdje teče bez zapreke! Od malo nepomična praha, od malo blata, on izvuče cvijet kome se divimo zbog mirisa i bojâ; on mu dadne svoju narav, svoja svojstva. Tako ti postupaš s mojom dušom, o Isuse. Ti se spuštaš do mene; ti bitni i nestvoreni živote, ti pobožanstvuje.š prah moga ništavila i to pobožanstvenjeno ništavilo rađa plodovima dostojnim tebe, plodovima neizmjerne vrijednosti, jer ga je božanski sok učinio plodnim. O Isuse, budi moj život, moja svetost, moja ljubav!

1. Sveta pričest povećava u nama milost posvetnu.

»Stvar je lako razumjeti, jer primajući Isusa Krista, primamo izvor svakog duhovnog blagoslova.«

Isus Krist je svijetlo.

»Primajući ga, osjećamo da u nama oživljuje vjera. Istine naše svete vjere dublje prodiru u nas; bolje osjećamo veličinu grijeha i njegove opasnosti; misao na sud više nas plaši, jače osjećamo šta znači Boga izgubiti.«

---

1) Iv., VI., 58.

Isus Krist je život.

»Primajući ga, naš duh postaje jačim; u borbi postajemo odlučniji, a otporniji u kušnjama i napastima. »Hrana se ne pretvara odmah u našu bit, kaže sv. Ivan Zlatousti[2]); ali božanska krv smjesta djeluje na dušu i duša odmah ćuti njezine divne učinke.«

Isus Krist je ljubav.

»Primajući ga, naše nakane u svemu što činimo postaju čišće i naša se ljubav sve više i više rasplamsava. Misao da posjedujemo Isusa Krista u svojim srcima, veselje što ga u tom sretnom času osjećamo kao da nas tako sjedinjuju i spajaju s Bogom, da naše srce ne može drugo misliti i željeti osim Boga.«

Isus Krist je vrhovno dobro.

»Primajući ga, pomisao da posve posjedujemo Boga tako nas ispuni, da nam naš život izgleda dug; zavidimo, ne onima koji dugo žive, nego onima koji rano odlaze da se s Bogom zauvijek sjedine. Sve što nam naviješta uništenje našeg tijela raduje nas.«[3])

Povećavajući milost, Euharistija prosvijetljuje nam vjeru, oživljuje nam nadu, raspaljuje ljubav, širi u našim dušama, u novom izobilju, darove snage, straha Božjeg, pobožnosti.

2. Po svetoj pričesti posvetna milost uljepšava dušu; daje joj plodove koji je obogaćuju i rese.

»Kad bi tko mogao staviti ruku u rastaljeno zlato, kaže sv. Ivan Zlatousti, izvukao bi je svu zlat-

2) Hom., 46 in Jovan.
3) Propovijedi, II., 249—250.

nu; Euharistija čini još više s našim dušama.« Ona ih natapa krvlju Isusovom. »Isus Krist nas je otkupio svojom krvlju, on hoće da nas svojom krvlju i uresi. Oni koji se pričešćuju ovom krvlju oblače se u kraljevsko odijelo Isusovo; šta kažem? oni se oblače u samog Kralja.«

»Po ovoj krvi otsijeva u nama kraljevska slika Kristova, po njoj postajemo nevjerojatno lijepi; i kad se duša njome često natapa i hrani, njezina otmenost nikad ne potamnjuje.

Iz zemaljskog raja izviralo je vrelo od koga su nastajale vode rijeka; s ovog stola izvire vrelo od koga nastaju duhovne rijeke.

Uz ovaj izvor ne rastu neplodne vrbe, nego drveće koje se penje do neba i daje plodove u svoje vrijeme; plodove koji nikad ne venu. Ti su plodovi obilni, raznoliki i divni; oni se odrazuju u vodama izvora i s ljubavlju promatraju njegovu nepresahnjivu moć.«[4]) »To su poniznost, blagost, umrtvljenost, čednost, ljubav, djevičanstvo... Duša koja se dostojno pričešćuje postaje neiscrpivo plodna i čovjek je više ne prepoznaje.«[5])

*

Jednog dana, nakon što je pretsjedao običajnoj godišnjoj obnovi zavjeta sestara sv. Josipa, Vianney je izašao iz crkve radosna srca. Ne mogavši suzdržati svoga veselja, on je zanosno govorio: »Kako je re-

4) Hom., 46. in Jovan.
5) Duh., 144.

dovništvo lijepo, kako je, o Bože, množina tvoje slasti velika onima koji te se boje!... Mislio sam malo prije da je to kao neko takmičenje u velikodušnosti između Spasitelja i ovih dobrih redovnica. Ali Spasitelj bude uvijek prvi. Redovnice daju svoje srce. On daje svoje srce i svoje tijelo. Dok su redovnice govorile: »Obnavljam svoje zavjete siromaštva, čistoće i pobožnosti«, ja sam im govorio pružajući im hostiju: »Neka tijelo Gospodina našeg Isusa Krista čuva tvoju dušu za život vječni.«[6])«.

Svetac se je također takmičio u velikodušnosti sa Spasiteljem. Svako je jutro primao tijelo i krv Isusa Krista, a za uzvrat on se cio žrtvovao u zajednici s ovim Bogom-Spasiteljem. Da bi obratio svoju župu, on je umnažao molitve, bdijenja, bičevanje sama sebe i vodio je sve stroži život. Narod, međutim, neosjetljiv prema tolikom mrtvljenju i dalje je istom grozničavošću išao na plesove, lakoumne zabave, istom tvrdokornošću oskvrnjivao je sveti dan Gospodnji i uvijek posjećivao krčme. Sveti župnik je mislio da taj njegov neuspjeh dolazi otud što nije Spasitelju prikazao dovoljno pokore, i s dubokom žalošću ali odlučno on uskliknu: »Ja ću činiti pokoru dok ne iznemognem«. Tada su vidjeli kako pokušava da se hrani travom iz svoga vrta, i u izvjesnim razdobljima godine, objeduje samo jednom svaki drugi dan. A šta tek objeduje! Objed mu se sastojao od komada suha kruha i jednog jedinog kukavnog krumpira, često pljesnivoga. Sluga Božiji jednako je žrtvovao za duše svoje vrijeme i svoj umor kao i svoj post i svoje pokore. U dodiru s euharistijskim Bogom koji se je žrtvovao za naše otkupljenje i koji svaki dan obnavlja svoju žrtvu, revnost se Vianneyeva tako rasplamtila da je jednog dana rekao: »Kad bi mi dobri Bog predložio: ili da sad odmah odem u nebo, ili da ostanem na zemlji do konca svijeta radeći na obraćenju grješnika, ja bih ostao i nastavio bih se dizati u ponoći.

6) Život Župnika Arskog od Monnina.

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i daj da nas naše pričesti učine jačim od neprijatelja našeg spasenja i od nas samih, da nas učine umrtvljenijim i čišćim.

XI.

EUHARISTIJA SLABI U NAMA SKLONOST NA ZLO.

»Čitamo u Evanđelju da je Petar zamolio Isusa, kad je ušao u njegovu kuću, da izliječi njegovu punicu, koju je tresla žestoka groznica. Isus zapovijedi groznici da je ostavi i u istom času ona ozdravi, tako da im je služila kod stola.«1)

Groznica je, kaže sveti Ambrozije, naša škrtost, naša srdžba, naša želja za uživanjem; ove strasti ključaju u dnu naše srži, one potresaju dušom, duhom i sjetilima. Njih liječi Euharistija, hrana i snaga kršćanske duše. Zahvalimo se Spasitelju na tom daru koji nas obnavlja i posvećuje.

1. Euharistija slabi u nama sklonost na zlo.

»Zar dragocjena krv Isusa Krista što teče u našim žilama i njegovo uzvišeno tijelo što se miješa s našim mogu manje učiniti nego uništiti ili barem jako oslabiti sklonost prema zabranjenom veselju što smo je po Adamovu grijehu primili? To je u tolikoj mjeri istina, da čovjek, primivši Isusa Krista, osjeća novu želju za nebeskim stvarima i novi prezir prema prolaznostima.

1) Propovijedi, II., 245.

Recite mi, kako da oholost uđe u srce koje je primilo Boga ponižena do uništenja? Zar bi ono moglo pristati na to da se po sebi smatra nečim velikim? Naprotiv, ono neće moći naći načina kako da se ponizi i da se prezire.

Zar srce, koje je primilo Boga tako čista, koji je sama svetost ne osjeća kako se u njemu rađa neodoljiva odvratnost prema svakom nečistom grijehu, i zar ono ne bi prije pristalo da ga se na komadiće sasiječe nego da pristane ne velim na zlo djelo, nego na samu zlu pomisao?

Zar će se jezik, usta, koji su čas prije imali sreću da nose svog Stvoritelja i svog Spasitelja, moći usuditi izgovarati nedolične riječi i pokvareno ljubiti? Ne bez sumnje, nikad se to neće usuditi činiti.

Zar će oči, koje su čas prije tako živo željele promatrati svoga Spasitelja, koji je čišći od sunčanih zraka, moći, — iza takve sreće, — gledati nedolične predmete? To izgleda nemoguće.«2)

»Uzvišeni euharistijski sakramenat je vino koje stvara djevičanstvo...

Kako da čovjek ne bude čist primajući Kralja čistoće?« Pričešćuj se često, i »sačuvat ćete ili steći lijepu krijepost, koja čovjeka čini sličnim anđelu.«3)

»Srce koje je primilo u svetoj pričesti Onoga kome sve pripada i koji je sproveo svoj život u najvećem siromaštvu, koji nije imao ni da svoju svetu glavu gdje nasloni, osim na malo slame, koji je umro

2) Propovijedi, II., 25—251.
3) Propovijedi, III., 300—301.

go na križu: recite mi, zar ono može prionuti uz dobra ovoga svijeta videći kako se je Isus vladao!«4)

»Zar kršćanin koji se je sjedinio s Onim, koji je za vrijeme svoje Muke trpio žarku, smrtonosnu žeđ, neće primiti u dodiru s njime spasonosne učinke koji će ga izliječiti od neumjerenosti?«5)

Zar će srce, koje je čas prije bilo prijestoljem Isusa Krista moći »ponuditi mjesto Spasiteljevo grijehu ili bolje rečeno samom đavolu?«6)

Posjedujući dakle Euharistiju, »čovjek ne može više uvrijediti Boga! Duša je sva prožeta dahom dragocjene krvi Spasiteljeve... Divna li života!«7)

2. Euharistija čuva dušu.

Euharistija, kaže sveti Ćiril, raspaljujući u našoj duši žar ljubavi, smiruje neuredne sklonosti našeg tijela, umanjuje ognjište požude i jača našu pobožnost. Ona nam osigurava obilje milosti, koje udaljuju od nas prilike što bi mogle probuditi naše strasti; ona nas okružuje posebnom Providnošću; ona tjera od nas đavola da ne podražuje u našoj mašti i našim ćutilima nezdrave predočbe ili opasne porive: »Uvedite Isusa u stan duše svoje, kaže sveti Ambrozije.8) Kad neprijatelj opazi da je sva puna sjaja te božanske prisutnosti, on će shvatiti da mu Krist zabranjuje ulazak u to mjesto i pobjeći će.« Zato

4) Propovijedi, II., 250—251.
5) Propovijedi, III., 342.
6) Propovijedi, II., 250—251.
7) Duh., 143.
8) In Ps. 118. Serm. 8. n. 47—48.

sveti Bernard, govoreći svojim redovnicima, kaže: »Ako nitko od vas ne osjeća žestoke navale srdžbe, zavisti, nečistoće i drugih neurednih sklonosti, neka na tom zahvali tijelu i krvi Isusa Krista; krepost ovoga sakramenta djeluje u njemu.«

*

Bilo je to kad se po prvi put slavila u Arsu pobožnost četrdesetsatnog klanjanja. Zao duh je to isto jutro potpalio krevet sluge Božjeg. U podne, kad je Vianney išao da posjeti misionara koji je propovijedao tom zgodom, on mu je govorio o toj pobožnosti, o radosti što je vidljiva prisutnost Euharistije dodaje običnoj ljepoti hodočašća. Njegove su oči bile pune suza; njegova je duša otsijevala u svakoj njegovoj riječi: »To je druga vatra, govorio je on, drugi požar!... To je požar ljubavi.«

Požar, koji je potpuno spaljivao naravna nesavršenstva Božjeg čovjeka.

Vianney je bio vrlo sklon podrugivanju, jer je znao dobro uočavati stvari i spremno odgovarati; ali iz njegovih usta izlazile su samo dobrohotne riječi; dogodilo bi mu se da je ponizno primao prigovore koje nije bio zaslužio.

Bio je napastovan proti svetoj čistoći, ali je do smrti sačuvao sjajnu bjelinu svoje duše.

Rodio se s žestokom naravlju i morao se je vrlo siliti da steče strpljivost i blagost: u tome je tako uspio da ga je narod mogao stiskati, gušiti, srušiti

čak a da se na izrazu njegovog lica nije zapažala ni najmanja mrzovolja.

Ta nije li on svako jutro držao u svojim rukama Jaganjca Božjeg, nije li se svaki dan hranio djevičanskim tijelom Kristovim; nije li svoje usne natapao krvlju Onoga koji se je, kako kaže sv. Pavao, pojavio na zemlji kao dobrota? Ove svete tajne ugušiše u njemu požudu i učiniše da je milost Isusova zavladala i u njegovim udovima.

O sveti župniče, moli za nas, i izmoli nam milost da u svetoj pričesti nađemo lijek svojim zlim sklonostima i pobjedu nad svojim strastima!

XII.

EUHARISTIJA ZALOG VJEČNOG ŽIVOTA I POČELO SLAVNOG USKRSNUĆA.

»Šta je bio uzrok Lazarova uskrsnuća? To, što je često primao u svoju kuću Spasitelja. Spasitelj ga je tako ljubio, da je proplakao kad ga je ugledao nepomična.«[1]) Kako dakle da ostavi u poniženju groba one, koje je častio svojim posjetima u svetoj pričesti, one, koji su žarko za njim čeznuli i koji su ga primali u srce što je plamtjelo ljubavlju i sjalo čistoćom?« Ja sam uskrsnuće i život. Onaj koji jede moje tijelo i pije moju krv, živjet će uvijek, i ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan.«

1. Sveta pričest je za nas zalog vječnog života.

Ona nam osigurava nebo; ona je jamstvo što nam ga Bog daje u znak da će nebo jednog dana biti naše obitavalište.

»Kad bi mogli dobro shvatiti kako je Isusu drago doći u naše srce!... Kad je jednom u njemu, on ne bi htio nikad iz njega izaći; on ne može da se odijeli od nas ni za našeg života, ni iza naše smrti!...«

»Pogledajte svetu Tereziju: ona se je često i dostojno pričešćivala. Time je Bogu tako omilila, da

1) Propovijedi, II., 245.

joj se je jednog dana ukazao Isus i rekao joj, da mu se ona tako sviđa te bi zbog nje same stvorio nebo, kad ga ne bi bilo.

Ona se je ukazala — iza svoje smrti — skupa s Isusom jednoj redovnici. Zašto, o Isuse, zapita začuđena ova redovnica, pratiš Tereziju? Spasitelj joj odgovori da je Terezija bila s njime tako sjedinjena za života po svetoj pričesti, da se ne može odijeliti od nje.[2])

Kako će duša koja često i dostojno bude primala dobro Boga biti lijepa u vječnosti! Ona će se sjediniti s dušom Spasiteljevom. Tamo će uživati čistu i potpunu sreću. Sjati će kao lijepi dijamant, jer će Bog sebe vidjeti u njoj.

Kad duša kršćanina, koji je primio Spasitelja uđe u raj, ona povećava nebesko veselje. Anđeli i nebeska Kraljica pođu joj u susret, jer prepoznaju u toj duši Sina Božjeg!«[3])

»Blago osobama koje prime svetu pričest na smrtnom času! Na posebnom sudu Bog Otac vidi u njima svoga Sina; on ne može da ih osudi na pakao. Oh! ne!...«[4])

2. Sveta pričest je počelo slavnog uskrsnuća.

»Isus Krist će uskrsnuti naše tijelo u to većoj slavi što ga češće i dostòjnije budemo primali. Ne,

2) Propovijedi, II., 245, 251—252, 261.
3) Duh., 141—143.
4) Duh., 148.

nema djela, koje jače poljepšava naše tijelo za nebo od svete pričesti.«[5])

»Na dan suda tijelo će Isusovo sjat kroz naše slavno tijelo, njegova presveta krv kroz našu krv, onako kao što zlato sja na bakru ili srebro na olovu.«[6])

Može li čovjek o tome sumnjati, kad zna kako je usko jedinstvo što nastaje između Isusa Krista i onoga tko se pobožno pričešćuje?

Tä kad je Isus još za svog zemaljskog i smrtnog života uskrisivao mrtve samim dodirom, kako da ne uskrsnemo mi, koji jedemo njegovo tijelo i pijemo njegovu krv?

»Kolike li sreće za pravednika kad na koncu svijeta njegova duša zadahnuta mirisom neba dođe tražiti svoje tijelo da uživa Boga kroz čitavu vječnost! Tada će naša tjelesa izaći iz zemlje kao rublje koje je prošlo kroz praonicu; tjelesa pravednika sjat će u nebu kao lijepi dragulji, kao plamen ljubavi!

Kako li će radosno zakliktati duša, kad se pođe sjediniti sa svojim tijelom, s tijelom koje više neće biti za nju sredstvo grijeha ni uzrok trpnje! Ona će se zavući u ljubav kao pčela u cvijeće...«[7])

»Ako malo kvasa, kaže sv. Franjo Saleški[8]), digne čitavu veliku količinu tijesta; ako je iskrica dovoljna da kuća plane; ako zrno stavljeno u zemlju postaje plodno i proizvodi drugo zrnje: kako se tek

5) Propovijedi, II., 252—252.
6) Duh., 137, 143.
7) Duh. Župnik Arski u svom podučavanju vjeronauka.

moramo nadati da će tvoje blagoslovljeno tijelo ulazeći u moje, dići ga u svoje vrijeme iz truleža, rasplamtjeti ga svojom slavom i dati mu besmrtnost, bezbolnost, okretnost, finoću, sjaj i svu silu slavnih osobina!...«

*

Jednog dana kad je bio izložen presveti oltarski sakramenat Vianney ga je stojeći, promatrao s osmjehom punim dubokog zanosa. Jedan od njegovih drugova zatekavši ga u tom stavu spontano baci pogled prema svetohraništu, kao da je tamo morao nešto vidjeti. Ništa nije ugledao, ali izraz Vianneyeva lica toliko ga se dojmio da je rekao: »Držim da će doći vrijeme kad će župnik Arski živjeti samo od Euharistije.«

On je već od nje živio. Milost, koja je od ovog sakramenta u tolikom izobilju tekla u njegovu dušu, štitila ju je uvijek od grijeha, poticala na divne kreposti i dovela ga je, bez zastajkivanja, do slavnog života.

U petak, 29. srpnja 1859., nakon što je, po običaju proveo šesnaest ili sedamnaest sati u ispovijedaonici sveti župnik vrati se satrven kući. Spusti se na stolicu rekavši: »Ne mogu više!« A zatim je legao u krevet da se više ne digne. Strah pred sudom Božjim bila je njegova vrhovna misao i velika muka u njegovim napastima. Ipak on je želio da umre i zazivao smrt od srca: »Ona je, govorio je, sjedinjenje duše s najvišim dobrom.« I sproveo je posljednje

8) Izdanje Vivès, III., 190—191.

dane potpuno vedar. »Ne bih bio mislio, volio je on govoriti, da je tako slatko umrijeti.«

U utorak veče zatražio je sam sakramente. Plakao je slušajući zvono koje je javljalo da Isus ostavlja svetohranište da ga posjeti; zaplakao je ponovno, kad je vidio da Isus k nemu ulazi. U četvrtak, 4. kolovoza, u dva sata prestao je disati, u času kad je vlč. Monnin, koji je molio molitve za umiruće, izgovarao ove riječi: »*Neka sveti anđeli Božji dođu mu u susret i uvedu ga u boravište nebeskog Jeruzalema.*«

Oni su ga uistinu u nj uveli: Crkva nam je to zajamčila svojim odlukama o proglašenju župnika Arskog najprije blaženim a zatim svetim.

A sada će Euharistija dovršiti svoje djelo blaženog uskrsnuća, jer ona je stavila u tijelo svetog svećenika klicu slave i vječnog života! Kako će biti lijepo na dan uskrsnuća, govorio bi on kadgod; vidjet ćemo kako te lijepe duše dolaze s neba kao sjajna sunca i sjedinjuju se s tijelima komu su na zemlji davale život. Što ta tijela budu više mrtvljena, to će jačim sjajem sjati.«

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas i daj da Euharistija, hrana naše ustrajnosti u ovom zemaljskom životu, bude našom popudbinom u zadnjem času, te nas uvede u vječni život.

XIII.

EUHARISTIJA IZVOR VESELJA.

Kakve li sreće, što ju je doživio starac Simeon, kad je »stisnuo na svoje srce puno ljubavi Dijete Isusa, koji je davao žar i plamen tome srcu. Sad, Gospodine, kliknuo je on, otpuštaš slugu svoga...« Razumije se da je tada bio u zanosu.

Ali zar mi nismo sretniji od Simeona? On je mogao gledati Isusa samo jedan čas; mi ga možemo uvijek gledati, ako hoćemo. On ne dolazi samo u naše ruke, nego u naša srca.«[1])

1. Euharistija izvor veselja.

»Tko će ikad shvatiti sreću kršćanina koji prima Isusa Krista u svoje srce, i time postaje malo nebo; on je sam isto tako bogat kao čitavo nebo skupa.

Sretne li kuće u kojoj ti kršćani prebivaju!... Kakvo li poštivanje treba imati prema njima kroz cio dan! Imati u kući drugo svetohranište, u kome je dobri Bog doista stanovao tijelom i dušom!...«[2])

»O čovječe, kako si sretan, ali tako slabo razumiješ svoju sreću! Kad bi je razumio, ti ne bi mogao živjeti... Oh! ne; sigurno, ne bi mogao živjeti!... Ti bi umro od ljubavi!... Ovaj Bog daje sebe tebi..., ti ga možeš ponijeti, ako hoćeš..., gdje hoćeš..., on je otsad jedno s tobom!... Srce, koga bi jednom zaokupili čisti zagrljaji Isusovi ne bi moglo naći sreće izvan njega.«[3])

1) Duh., 205.
2) Propovijedi, II., 245—247.

»Jednom na uskrsnu nedjelju, iza svete pričesti, sveta Terezija zanese se duhom u Boga; došavši k sebi, osjećala je da su joj usta puna krvi Isusove, što joj je pružilo toliko slasti da je mislila umrijeti. Vidjela sam, piše ona, svog božanskog Spasitelja koji mi je rekao: »Moja kćeri, hoću da ova presveta krv, koja uzrokuje kod tebe toliku ljubav bude upotrebljena na tvoje spasenje; ne boj se da će ti ikad uzmanjkati moje milosrđe. Kad sam prolio ovu dragocjenu krv osjećao sam samo bol i gorčinu; ali tebi će ona dati samo slast i ljubav.« Više puta kad je imala sreću da se pričešćuje, anđeli su u četama silazili s neba; kao da su uživali što su mogli da se njome sjedine u hvaljenju Spasitelja, koga je nosila u svome srcu.«[4])

Sveti Ciprijan navodi razlog toga veselja. »Krv Spasiteljeva napunja svetom opojenošću onoga koji je pije; ona čini da on zaboravlja na sav život starog čovjeka i potjera, pomišljajući na božansko milosrđe, sve žalosti kojim je grijeh otešćao njegovo srce.«[5])

2. Učinci ove duhovne slasti.

Ona obnavlja sile i utažuje glad duše i čini čovjeka sposobnim da veselo i sa žarom ide obavljati sva djela kršćanskog života.

3) Duh., 148.
4) Propovijedi, II., 262.
5) Ep., 63 ad Caecil.

»Kad ste imali sreću primiti Boga, kroz neko vrijeme osjećate užitak i ugodnost u svom srcu!... čistim je dušama uvijek tako; stoga ovo jedinstvo čini njihovu snagu i njihovu sreću.«[6])

»Oh! kako je sladak ovaj život jedinstva s Bogom! To je raj na zemlji: nema više mukâ, nema više križevâ!«[7])

»Bez presvete Euharistije ne bi bilo sreće na zemlji, život ne bi bio podnosiv. Kad primimo svetu pričest, primili smo svoju radost i svoju sreću.[8])

»O moja djeco, govorila je blažena Viktorija, zašto se vučete putem spasenja? Zašto tako malo hrabrosti pokazujete u radu, u nastojanju da dođete sjesti za sveti sto i jesti s njega kruh anđeoski koji slabima daje toliku snagu? Kad bi znali kako ovaj nebeski kruh ublažuje bijedu života! Da ste jednom osjetili kako je Isus Krist dobar i dobrostiv onome koji ga prima u svetoj pričesti!.... Hajdete, moja djeco, jedite ovaj kruh jakih, povratit ćete se puni veselja i hrabrosti; želit ćete samo trpnju, muku i borbu, da se svidite Isusu Kristu.«[9])

»Kad se Spasitelj nastani u kojoj čistoj duši, drago mu je i on je napuni veseljem i srećom; on joj dadne velikodušnu ljubav, koja je vodi da sve čini i sve podnosi, da bi mu se dopala.«[10])

6) Duh., 148.
7) Propovijedi, 147.
8) Propovijedi, 136.
9) Propovijedi, II., 253.
10) Riječi Katarini L.

Ove su riječi gotovo prijevod jednog mjesta iz djela sv. Ćirila: »Šta može kršćanskoj duši biti milije nego uživati u Bogu i počivati u njemu? Ako oni koji se dobro hrane, imadu dobro zdravlje, kakvo će tek duhovno zdravlje posjedovati oni koji se brinu za svoju dušu, koji se napajaju na *vrelu obnove*, kako kaže Psalmista? Kao orlovi oni će raširiti svoja krila, i letjeti će bez prestanka; oni će napredovati i neće gladovati.«[11])

»Kad bi čovjek mogao razumjeti, nastavlja župnik Arski, kakva sve dobra sadržava sveta pričest, ne bi mu drugih više trebalo da se zadovolji njegovo srce. Škrtac ne bi više trčao za svojim blagom, častohlepnik za slavom; svatko bi napustio zemlju, otresao njezinu prašinu i odletio prema nebu.«[12])

*

Svetac je volio pripovijedati jednu zgodu o svetom Ivanu od Križa i svetoj Tereziji. Njih dvoje, kad bi se razgovarali o radostima svete pričesti osjećali bi kako *ljubav Isusova idući od jednog drugome, rastapa njihova srca, tako da bi sveti Ivan od Križa pao na jednu stranu a sveta Terezija na drugu od velikog zanosa ljubavi*...

Ove riječi ne bi se ni na koga mogle primijeniti kao na župnika Arskog. Euharistija je bila za nj »kupelj« u kojoj se on osvježavao; u nju bi on, u napasti i kušnjama, znao zaroniti i izlazio bi onda veseo i jak.

11) Homil. in myst. coen.
12) Duh., 349.

Koliko je suza sreće on prolio govoreći svetu misu i držeći Spasitelja u rukama, za vrijeme zahvale i svojih dugih poklona!

Ova radost otsijevala je iz čitavog njegovog života i činila mu je i same križeve privlačivim. »Puno su me klevetali, govorio je on, mnogo su mi prigovarali, mnogo su me gurali. Imao sam križeva, imao sam ih više nego što sam ih mogao nositi! Stao sam moliti Spasitelja, da mi dadne ljubav prema križevima: tada sam postao sretan. Rekao sam si: »Doista, samo je u tome sreća!«

Ta je sreća blistala s njegovog lica i odrazivala se u njegovim razgovorima. Taj čovjek, koji je bio tako krut prema sebi, bio je ljubezan, veseo, srdačan; znao se je smiješiti; imao je milih riječi, dražesnih dosjetaka. Najblaža privlačivost počivala je na njegovim usnama, iz kojih su istodobno izlazile riječi istine i utjehe.

Sreća je poticala i podržavala njegovu snagu. I on nikad nije bio tako blizu da je ponovno zadobije kao kad bi najviše satrven bio. Množina naroda, prenatrpanost poslova, dugi sati ispovijedanja, sve što bi moralo uništiti sile čovjekove, njemu ih je vraćalo. Što su hodočašća veće zahtjeve na nj stavljala, to je on većma nadmašivao sama sebe. A to stoga što je svaki dan »obnavljao mladost« svoju, kao što prorok kaže, u krvi Isusa Krista i žarkim razgovorima s euharistijskim Bogom.

O sveti Ivane-Marijo moli za me; daj da sveta pričest bude i moja sreća i da podržavan ovim kruhom života, veselo Bogu služim.

XIV.

PRIPRAVA DUŠE ZA SVETU PRIČEST.

»Kad je Isus ustanovio Euharistiju učinio je to u vrlo čistoj i lijepo namještenoj dvorani, da nam pokaže koliko moramo paziti da ukrasimo svoju dušu svim krepostima primajući Isusa Krista u svetoj pričesti.«[1]) Zahvalimo Spasitelju na toj poduci.

Prvi ures duše, koja hoće da se pričesti, to je stanje milosti; a zatim otsutnost svake sklonosti prema lakom grijehu.

1. Moramo biti u stanju milosti da se dostojno pričestimo.

»Neka čovjek ispita sama sebe«, kaže sveti Pavao, prije nego se približi ovome svetom stolu; i tada »nek jede od ovog kruha i pije od ove krvi. Jer onaj koji jede ovaj kruh i pije ovaj kalež nedostojno, jede i pije svoju vlastitu osudu, ne razlikujući kako treba tijelo Gospodinovo.«[2])

»Treba da smo pristupajući k stolu Gospodnjemu uvjereni, da smo uložili svo potrebno vrijeme da se ispitamo kako bi upoznali svoje smrtne grijehe«, da nam je veoma žao što smo ih učinili i da naša ispovijed bude potpuna. Treba da čvrsto odlučimo »da

---
1) Propovijedi, II., 257.
2) I. Cor., XI., 28—29.

ćemo, pomoću Božijom, činiti sve što zavisi o nama da opet ne upadnemo u grijeh. Kad bi nesrećom prešutili grijeh i pričestili se, značilo bi da samog Isusa Krista stavljamo pod noge đavolu. Kakve li strahote!«

Kad hoćemo da primimo tijelo Isusa Krista u svetoj pričesti, treba da to bude s osjećajima kakve bi čovjek želio imati pred smrt: da se naime s pouzdanjem pokaže pred sudom Božjim.

»Oni koji idu na svetu pričest, a da nisu dobro pročistili svoga srca, neka se boje da ne dožive istu kaznu što ju je doživio onaj sluga koji se usudio sjesti za sto bez svadbenog ruha. Gospodar je zapovijedio da ga odvedu, svežu mu noge i ruke i bace ga u tamu. Tako će Isus Krist reći na času smrti onima koji po nesreći budu ga primali u srce a da se nisu obratili: »Zašto ste se usudili primati me, kad ste bili zaprljani tolikim grijesima.« Ne, ne zaboravimo da za pričest čovjek se mora obratiti i imati pravu odluku da će ustrajati.«[3])

Grijeh, po mišljenju *svetog Bernarda,* truje našu dušu a htio bi da otruje i samog Isusa Krista. Otresite se dakle grijeha kad hoćete da se pričestite; »ali otresite ga se temeljito. Ne trujte Isusa Krista u svome srcu!«[4])

Vi ne biste zagrlili dragu osobu kad bi vam usta gadno zaudarala; a vi grlite Kralja nebesa dušom koja zaudara kud i kamo gore! Uvreda ne može biti

[3]) Propovijedi, II., 256—258.
[4]) Propovijedi.

veća. Zar ne vidite u kakvom stanju čistoće, doličnosti, sjaja drži se sveto posuđe? Koliko čišće i sjajnije moraju biti duše! Jer sveto posuđe ne učestvuje na tajnama koje sadržava; između njega i Onog koji je u njem nema stvarnog jedinstva; što se nas međutim tiče, sasvim je drugačije. Moramo stoga, kad se približujemo svetoj hostiji pročistiti svoj duh, učiniti dušu posve svetom.[5])

2. Otsutnost sklonosti prema lakom grijehu.

Ako hoćemo da primimo obilan plod od svete pričesti moramo se osloboditi sklonosti prema lakom grijehu.

»Prije nego što će dati svoje presveto tijelo i svoju presvetu krv, Isus je oprao noge svojim apostolima, da nam pokaže kako moramo biti bez grijeha, dapače i najlakših«, i bez sklonosti prema njima. »Čistoća je Isusova tako velika, da i najmanja pogreška sprečava ga da se s nama sjedini onako potpuno kako bi on htio.«

»Laki grijeh ne čini, istina, naše pričesti nedostojnom; ali on je uzrok da se mi njome gotovo nikako ne okorišćujemo. Vidite, koliko ste se puta pričestili, pa da li ste postali bolji? Ne, možda... Zašto? Zato što zadržavate gotovo uvijek iste navike. Vama su odvratni oni veliki grijesi, koji ubijaju dušu; ali sve one nestrpljivosti, mrmljanja, kad vam se što neugodna desi, kad vas stigne kakva žalost ili protivština, sve one male neiskrenosti, to vama nije

[5]) Propovijedi, I., Sv. Ivan Zlatousti, in Eph., Hom. III. 4.

ništa. Vi nećete ni u čem da trpite, nećete da vam se ma u čem tko protivi, vi biste htjeli da vas sav svijet ljubi i o vama dobro misli. Vi se nimalo ne trudite da se popravite.

Gledajte da radite na tom kako bi uništili u sebi sve što je mrsko Isusu Kristu, da razgovarate rado s onima koji su vam šta zla učinili, da vam bude drago vidjeti ih, da ih nosite u dnu svoga srca, da se potpuno odričete samih sebe, i vidjet ćete kako će vas vaše pričesti velikim koracima voditi prema nebu; i što se više budete pričešćivali, to ćete jače ćutiti kako ste se otrgli od grijeha a priljubili uz Boga.«[6])

*

Gospođa de Monternot iz Lyona, pripravljala se je za ispovijed, kad joj vlč. Vianney dadne znak da uđe u ispovijedaonicu. Jedva što je klekla, sveti joj svećenik otvarajući vratašca pred rešetkom, reče: »Ali moje siromašno dijete, zar se vi dakle nećete obratiti? Vi se pričešćujete, a ne popravljate ništa u svome vladanju! Vi ste uvijek jednaki, žestoki, srditi!...«

Moja siromašna majka, dodaje njezina kći, koja je pripovijedala ovaj događaj, drhtala je sva videći župnika Arskog kako dobro čita u njezinoj duši, i kad se usudila podići prema njemu svoje suzne oči, učinilo joj se da čitavo lice Vianneyevo gori.[7])

O sveti Ivane-Marijo, moli za me da se uvijek pričešćujem u stanju milosti i bez sklonosti prema lakom grijehu.

6) Propovijedi, II., 257—261.
7) Anali Arsa, 1910., p. 236.

XV.

STANJE U KOME DUŠA TREBA DA PRISTUPA SVETOJ PRIČESTI.

»Kad je Zahej čuo govoriti o Isusu, vrlo je zaželio da ga vidi; međutim ne mogavši od naroda, popne se na drvo. Ali Gospodin ugledavši ga reče mu: Zaheju, siđi jer danas hoću da se k tebi uvratim. — Zahej se požuri da siđe i ode brzo pripraviti sve što je mogao, da primi Spasitelja. Spasitelj došavši reče: »*Danas je ovoj kući došlo spasenje*«. Zahej dirnut velikom ljubavlju Isusovom, koji je k njemu došao usklikne: »Gospodine, podijelit ću polovicu svojih dobara siromacima i četverostruko ću povratiti onima koje sam možda prevario.«

O Isuse, daj mi žarke želje ovog grješnika, njegovu živu vjeru, njegovu veselu užurbanost kojom te je primio, i kad dođeš u moje srce donesi i meni spasenje.

Da svetu pričest dobro obavimo nije dosta samo biti bez grijeha, potrebno je probuditi u sebi raspoloženje koje odgovara tako velikom činu.

1. Treba prije svega probuditi u sebi živu vjeru.

»Budući da je ovaj sakramenat tajna vjere, moramo čvrsto vjerovati da je Isus stvarno prisutan u

1) Propovijedi, II., 244.

presvetoj Euharistiji, da je on u njoj živ i slavan kao u nebu. Nekoć, prije nego bi svećenik dao svetu pričest, on bi, držeći hostiju među prstima, rekao glasno: »Vjerujte, braćo, da je presveto tijelo i predragocjena krv Isusa Krista doista u ovom sakramentu.« Tada bi svi vjernici odgovarali: »Da, vjerujemo!« Imajmo i mi istu vjeru.«[2])

2. Treba također žarko željeti da se s Isusom sjedinimo.

»Pogledajte s kakvim su marom mudraci tražili Isusa u jaslicama; pogledajte *svetu Magdalenu* kako hiti da nađe uskrslog Spasitelja«. Tražite Isusa s jednakom željom i istim žarom, i ništa vas neće moći spriječiti da ga primite.[3])

Imajte želju da se pričestite, jer »ništa nije tako veliko kao Euharistija. Uzmite sva svoja dobra djela i usporedite ih s jednom svetom pričešću: to je kao zrno prašine prema jednom brdu.[4]) Po svetoj pričesti više slavite Boga nego ako dadnete hiljadarku za siromahe.«[5])

Imajte želju da se pričestite, jer Euharistija je jedina hrana koja savršeno odgovara našoj duši.

»Kad bi kršćani mogli shvatiti riječi Spasiteljeve koji im govori: »Usprkos tvojoj bijedi, hoću da iz bliza gledam tu lijepu dušu što sam je za se stvorio. Stvorio sam je tako velikom, da je samo ja mogu

[2]) Propovijedi, II., 261.
[3]) Propovijedi, II., 243.
[4]) Duh., 147.
[5]) Poduka od jedanaest sati, 70.

ispuniti. Učinio sam je tako čistom, da je samo ja mogu hraniti.«[6])

»Sveta *Katarina Sienska* kliknula je u zanosu svoje ljubavi: »O moj Bože! o moj Spasitelju! Kako je beskrajna ta ljubav prema stvorenjima, kad im se s toliko gorljivosti daješ. I dajući se, ti daješ sve što imaš i sve što jesi! Moj premili Isuse, zaklinjem te, natopi moju dušu svojom predragocjenom krvlju, nahrani moje tijelo svojim presvetim tijelom, da moje tijelo i moja duša postoje samo za tebe i čeznu samo za tim da ti se dopadnu i da te posjeduju.«

Sveta *Katarina Đenovska* tako je gladna bila ovog nebeskog kruha, da ga nije mogla gledati u rukama svećenikovim, a da ne bi osjetila kako umire od ljubavi; tako je velika bila njezina želja za njim. Ona bi kliknula: Gospodine, dođi u mene! moj Bože dođi u mene, ne mogu više izdržati. Ti si moje veselje, sva moja sreća i sva hrana moje duše.«[7])

3. Treba imati pravu nakanu.

»Ima ih koji idu na pričest da si privuku poštivanje svijeta: to nimalo ne valja. Neki idu zbog navike: jadne pričesti! U njima nema prave nakane.«

Idite na sv. pričest da poslušate »Isusa, koji vam to zapovijeda pod kaznom uskraćenja vječnog života«.

Idite na »sv. pričest da primite milosti koje su vam potrebne: poniznost, strpljivost, čistoću...«

Idite »k Svetom stolu, da se sjedinite s Isusom

[6]) Duh., 81.
[7]) Propovijedi, II., 252—253.

Kristom, da vas preobrazi u drugog sama sebe, što se događa sa svima onima koji ga sveto primaju.«[8])

»Kad idete na svetu pričest, treba uvijek imati neku nakanu, i reći, kad upravo hoćete da primite tijelo Spasiteljevo: »O moj dobri Oče, koji si u nebu, prikazujem ti u ovom času tvoga dragog Sina, onakva kakva su ga uhvatili, skinuli s križa, stavili u naručaj blažene Djevice i kakvog je ona prikazala kao žrtvu za nas. Prikazujem ti ga po Marijinim rukama, da postignem tu i tu milost: vjeru, ljubav, poniznost...« Djeco, slušajte dobro ovo: kadgod sam primio koju milost, na ovaj sam je način bio molio; nikad mi ona nije bila uskraćena.«[9])

4. Treba se pripraviti velikom gorljivošću.

U danima prije sv. pričesti, »želite, da bi se pričestili što moguće dostojnije, da imadnete toliko ljubavi koliko svi sveci skupa: sama će vaša želja biti nagrađena; činite sva svoja djela« u cilju sv. pričesti; razgovarajte se s Isusom, koji vlada u vašem srcu svojom milošću; »mislite da će doći na oltar i s oltara u vašu dušu da je pohodi i obogati svakim dobrom i svakom srećom; zaklinjite blaženu Djevicu, anđele i svece, da mole Boga za vas« i da vas priprave na Isusov dolazak.

Na dan, kad se pričešćujete dođite na svetu misu malo prije nego počne, »slušajte je još bolje nego inače, imajte sobom molitvenik ili krunicu; nek vam duh i srce budu neprestano uz svetohranište, neka bez prestanka uzdišu za sretnim časom« Spasiteljeva dolaska; »neka vaše misli ne budu od ovog svijeta, nego sve neka bude za nebo, i zaronite tako u Boga, da izgledate mrtvi za ovaj svijet; recite »djela« sa svom mogućom gorljivošću, da oživite svoju vjeru, nadu i veliku ljubav prema Isusu, koji će domalo od vašeg srca učiniti svoje svetohranište, ili, još bolje, malo nebo. Moj Bože, kakve li sreće i kakve časti za nas bijednike! Kad ste rekli ova djela, prikažite svoju pričest za sebe ili za druge.«[10])

8) Propovijedi, II., 260.
9) Duh., 132.

*

Da vjera u Euharistiju bude živa i moćna, ona mora biti prosvijetljena. Kako bi duša mogla primiti obilnih milosti iz svete pričesti, približiti se s dubokom i poniznom vjerom ovom uzvišenom sakramentu, žarko ga uzljubiti, ako ne bi znala za njegovu izvrsnost i njegove učinke, i ako ne bi znala kakva se priprava za nj traži. Vianney je htio da čovjek bude dobro poučen o svemu što se odnosilo na ovaj sakramenat.

Gospođa Maduel bila je jedna od onih osoba, što ih privlači nadnaravna sklonost prema svetoj pričesti, ali koja nije puno o njoj znala. »Hoćete li mi dopustiti, Oče, upita ona svetog župnika, da se pričešćujem više puta u tjednu? — Da, dobro, odgovori sluga Božji; ali za pokoru otiđite svome župniku i zamolite ga da vas poduči o tom što katekizam uči o sv. pričesti i o pripravi za nju.« — Da izbjegne

10) Propovijedi, II., 262—263.

toj poduci, gospođa bi se bila rado odrekla česte sv. pričesti, ali to joj je bila *pokora!* Otišla je dakle svome župniku i zamolila ga ponizno da je poduči. On joj je, da je poštedi, posudio dvije knjige: katekizam i jednu asketsku knjigu u kojima joj je označio koja poglavlja treba čitati. Ona ih je pročitala, i vraćajući knjige župniku, reče mu: »Baš mi je drago da sam imala ovo za pokoru, jer sam naučila stvari o kojima nisam ni slutila i koje su mi vrlo koristile.«

Njezin župnik, vlč. Bernard, pripovijedao je ovu stvar kao odgovor onima, koji su prigovarali župniku Arskom da se nimalo ne razumije u vodstvo duša i da potpomaže sve fantazije krive pobožnosti.

O sveti Ivane-Marijo moli za me i izmoli mi tvoju žarku želju za svetom pričešću, tvoju vjeru i tvoje uvijek tako nadnaravne nakane.

XVI.

NEDOSTOJNA PRIČEST.

»Nedostojne svete pričesti« nijesu rijetkost. Koliko ih je koji drsko pristupaju Svetom stolu, s grijesima koje su sakrili ili zatajili u ispovijedi! Koliko ih je koji ne žale što su sagriješili, kako Bog traži od njih i zadržavaju potajnu volju da opet upadnu u grijeh i ne čine sve što je potrebno da se poprave! Koliki ne izbjegavaju griješne prigode, iako mogu, ili idući čak na pričest zadržavaju mržnju u svom srcu! Ako ste ikad u ovakovom stanju došli na svetu pričest, učinili ste svetogrđe.« Strašan grijeh, o kome ćemo sad razmišljati.

1. Tko se nedostojno pričešćuje izdajnik je i pretvaralica.

»Slagavši najprije Duhu Svetom na ispovijedi sakrivši ili zatajivši koji grijeh, taj nesretnik usuđuje se doći među vjernike, koji se spremaju da prime ovaj kruh, pretvarajući se da ga i on poštuje! Ne, ne, ništa ga ne zaustavlja; on ide naprijed da dovrši svoju osudu. Uzalud dobri Spasitelj, videći ga da dolazi dovikuje mu iz svetohraništa, kao izdajničkom Judi: »Prijatelju, zašto si došao? Šta, prijatelju, ti ćeš izdati svoga Boga i svoga Spasitelja

znakom mira? Stani, stani, sine; iz milosrđa poštedi me.« Ali ne, ne, ni grižnja savjesti, ni ljubezno prigovaranje njegova Boga ne mogu zaustaviti njegovih zločinačkih koraka. Ako pođe naprijed, on će zbosti svoga Boga i svoga Spasitelja! Oh, nebesa, kakve li strahote! Možete li podnijeti, a da ne drhćete, ovog nesretnog ubojicu vašeg Spasitelja? Zar to nije vrhunac zločinstva i užasa u svetom mjestu!«

2. Tko se nedostojno pričešćuje pokazuje veliku nezahvalnost.

»Zašto me progonite? govorio je Isus Židovima. Zar stoga što sam otvorio oči slijepima, povratio hod hromima, zdravlje bolesnima, uskrisavao mrtve? Zar je to zločin što sam vas toliko ljubio?« Ovako Isus govori onima koji obeščašćuju njegovo presveto tijelo i njegovu dragocjenu krv. Veličina njihove nezahvalnosti pokazuje se u tome što vrijeđaju svoga dobročinitelja s najvećim njegovim dobročinstvom; što više oni se služe njime samim da ga uvrijede. Još, — kaže nam Isus na usta svoga proroka — da me ovako vrijeđaju neprijatelji ili neznabošci, koji nisu nikad imali sreće da me upoznaju, ili krivovjerci rođeni u zabludi, to bi mi manje teško bilo; ali vi, kaže nam, koje sam stavio u krilo svoje Crkve, vi koje sam obogatio svojim najdragocjenijim darovima; vi, koji ste po krštenju postali moja djeca, baštinici moga kraljevstva... šta! vi se usuđujete vrijeđati me najstrašnijim svetogrđem; šta! vi možete još udarati u srce najboljeg oca, koji vas je ljubio

do smrti. Nezahvalnici, zar zbilja, još niste zadovoljni svim okrutnostima što su izvršene na mome tijelu za vrijeme moje bolne muke...? Ah, smilujte se, poštedite svoga Boga koji vas je toliko ljubio; zašto hoćete da me po drugi put ubijete, primajući me s grijehom u srcu?

3. Tko se nedostojno pričešćuje počinja jedan od najtežih grijeha.

»Hoćete li da znate šta on čini? Slušajte dobro, da mognete shvatiti veličinu te okrutnosti prema Isusu. Šta biste rekli o čovjeku, kome bi oca vodili da ga smaknu i kad bi — ne našavši vješala da ga objese, — sin njegov rekao krvnicima: Nemate vješala, ali evo mojih ruku, poslužite se njima da objesite moga oca? Ne biste mogli gledati tako divljačkog čina, a da ne zadrhćete od užasa... A eto, ako smijem, ja bih rekao da to nije još ništa, usporedimo li to sa strašnim zločinom što ga čini onaj koji se nedostojno pričešćuje.«

Šta je uistinu smrt, pa i nasilna, u poredbi s onim što čini grješnik koji hoće da Isusa usmrti u Euharistiji?

»Židovi su progonili Isusa za vrijeme njegovog zemaljskog života, ali onaj tko se nedostojno pričešćuje vrijeđa ga u njegovom slavnom obitavalištu.« »Dok je bio na zemlji bilo je samo jedno mjesto, gdje su Isusa razapeli, ali sad ima toliko križeva koliko svetogrdnih srdaca.« Isus je umro jednom samo »naravnom smrću, ali smrt što mu je zadajete svojim

nedostojnim pričestima, ah, kad će ona svršiti? Kakve li duge smrtne muke!«

Na Kalvariji izgleda da je i najneosjetljivije ljude dirnula smrt Spasiteljeva, te kao da su htjeli dijeliti njegove trpnje. »Ali ovdje ništa takva; njega grdi, vrijeđa, udara, davi odvratni i ništav čovjek, i sve to šutke: sunce ne pomrčava, zemlja ne drhće, oltar se ne ruši. Zar se dobrostivi Bog, tako nedostojno vrijeđan, ne može još većim pravom potužiti nego na drvetu križa, da je napušten? Zar ne bi morao poviknuti: »Bože moj, zašto si me prepustio bijesu svojih neprijatelja? Zar svaki čas moram umirati?«

»Bože moj, kako kršćanin može imati hrabrosti da ode k Svetom stolu, s grijehom u srcu, da ti smrt zada? Nema ni križa, ni Kalvarije kao nekoć, kaže on đavolu, ali ja sam našao nešto što će ih nadomjestiti. — Šta? pita u čudu đavo. — Svoje srce. Budi spreman, ja ću uhvatiti Isusa; on te je bacio u pakao, osveti mu se sad, udavi ga na ovom križu. — Bože moj, može li čovjek misliti na ovo, a da ne drhće od užasa? Ne, ne, kad bi bilo hiljadu pakala, to ne bi bilo dosta da osveti takav zločin.«

Nažalost, kaže sv. Pavao, tko se nedostojno pričešćuje pije i jede svoju vlastitu osudu (I. Kor., XI, 29). Strašne li nesreće! Osuda ovih nesretnika nije zapisana na papiru, nego u njihovom vlastitom srcu. Na času smrti, Isus će doći, sa zubljom u ruci, u sva svetogrdna srca i naći svoju presvetu krv obeščašćenu, gdje vapi za osvetom. O božanski Spasitelju,

hoće li srdžba i moć tvoga Oca biti dovoljna da kazni ove nesretne Jude u najvećim dubinama pakla.«[1])

*

Pišući ove retke svetac je, izgleda, mislio i na obeščašćivanje svete mise.

Neke večeri, pripovijeda *vlč. Monnin,* sluga Božji, izašavši iz crkve, govorio je, ne znam pod dojmom čega, s dubokom, neizrecivom bolju o svećenicima koji ne odgovaraju svetosti svoga zvanja. »Svećenik, kliknuo je on, koji po nesreći govori misu, a da nije u stanju milosti! Kakva nakaza!... Ne, nije moguće shvatiti toliku zloću! Čovjek mora biti divljak i bez srca da dotle dođe!...« Rekao nam je da običava već dugo vremena izmoliti u veče, prije nego legne, sedam *Slava Ocu* da nadoknadi za uvrede što ih tijelu Spasiteljevu nanose nedostojni svećenici. Potsjetio nas je da je ustanovio i mise u tu istu nakanu. Čitamo, uistinu, u registru arskih ustanovâ, da je vlč. Vianney ostavio »*kapital od hiljadu franaka, stavljen u državne papire, od čega će pola rente svake godine biti plaćeno na vječna vremena, onome koji bude opsluživao crkvu, da rekne ili dadne reći dvadeset tihih misa, u čast Čovještva Spasiteljeva, da se zadovolji za uvrede što mu se nanose u presvetom sakramentu naših oltara*«.

Ništa uostalom nije tako rastuživalo Vianneya kao nedostojna sv. pričest i oskvrnjivanje presvete Euharistije. On ne bi o tom mogao govoriti a da ne

1) Propovijedi, IV. O nedostojnoj sv. pričesti.

zaplače. Žalost, što ju je osjećao, očitovala se u tonu njegovog glasa, u poklicima ljubavi, kojom je htio da to nadoknadi, u njegovim hvalama, koje su izgledale neka utjeha za ovo plameno srce koga je bol mučila. Stoga je ustanovio četrdesetsatnu pobožnost u svojoj župi i odredio da će njegova siročad iz »Providnosti« posvetiti nedjelje i četvrtke klanjanjem Isusu u nadoknadu za uvrede što mu se nanose u Euharistiji. Taj su dan učenice stajale redom po sat pred presvetim oltarskim sakramentom. Kad bi se čulo za kakvu sablazan, da je ime Božje bilo javno teško povrijeđeno, odrasle učinice, koje su bile gorljivije molile su od svojih gospodarica da im dopuste provesti noć u molitvi. One bi se mijenjale svakog sata, da ne bude prekida u noćnom klanjanju. Kako je bilo lijepo vidjeti pobožnost te siromašne djece! U školi svečevoj one su se bile naučile s odvratnošću gledati na grijeh i tako ljubiti Spasitelja da ništa, što se na nj odnosilo, nije im bilo ravnodušno.

O sv. Ivane-Marijo, moli za nas i sačuvaj nas od nesreće i zločina nedostojne pričesti.

XVII.

VANJSKA PRIPRAVA ZA SVETU PRIČEST.

»Pričest!...

»Kako Bog časti svoje stvorenje! On počiva na njegovom jeziku, prolazi kroz usta, kao malim putem, i zaustavlja se u srcu kao na prijestolju!«[1])

»Neka dakle vaša čednost bude svima očita« u odijelu, u pogledu, u držanju, jer »Gospodin je blizu«.[2])

Poštivanje, uistinu, prema sakramentu traži da nutarnjoj pripravi za sv. pričest dodamo i neko određeno vanjsko držanje.

1. Treba biti natašte.

To znači da od ponoći ne smijemo ništa jesti ni piti. Ako dvojite o tom, razborito je »da ostavite svoju pričest za koji drugi dan«.[3])

Ipak bolesnici u smrtnoj opasnosti nisu vezani na euharistijski post.

To isto vrijedi za bolesnike koji leže već mjesec, a nemaju nade da će se brzo oporaviti: uz odobrenje

1) Duh., 349.
2) Filip., IV.
3) Moralisti to doduše ne traže. Arregui kaže da čovjek nije dužan ako sumnja, dapače i pozitivno sumnja, je li natašte sustegnuti se od pričesti. Summarium theol. moralis, Roma 1937., str. 362.

ispovjednika oni se mogu pričestiti jedanput ili dvaput u tjednu iako su iza ponoći štogod uzeli, ali samo kao piće.

2. Treba biti pristojno obučen.

Treba imati, ne velim bogato nego pristojno odijelo. Ne može se odobriti ono što rade neke mlade osobe, koje »izlažu svoju taštinu, kad idu da prime poniženog i prezrenog Boga: Bože, Bože, kakve li oprečnosti!... One kao da ne prave razlike između Svetog stola i plesa«.

Bio bi to također nedostatak poštovanja, kad bi išli na pričest »s prljavim i razderanim odijelom«; pazite da ono bude čisto. Promijenite rublje, ako možete, uredite kosu, lice i ruke; veličanstvo slavnog Kralja, koji se udostojava doći u naša srca, traži tu pažnju.

Uostalom, neka ljudi koji rade ne oklijevaju otići na pričest u svom svagdanjem odijelu, ako se žure, ili ako moraju ići na rad odmah iza pričesti. Po mišljenju jednog crkvenog Oca, Kristu ne treba odijela od svile i zlatom opšivena, nego »zlatna duša«.

3. Tijelo neka bude posve čisto.

Vaše tijelo nije nešto prosto, nego sveto, uzvišeno, posvećeno; ono je kuća Isusa Krista, hram Duha Svetoga. Iako tvarna nasilna povreda vašeg tijela ne može oduzeti duši njezina djevičanstva, sa svom krepošću trudite se da očuvate svoj duh, svoju maštu, svoja ćutila pa i samo tijelo od svake dapače i nehotične prljavštine. *Sveti Ivan Zlatousti* kaže nam da bi usta koja primaju Isusa Krista i tijelo koje ga sadržava morali biti čišći od sunčanih zraka.[4])

4. Čitava vanjština mora odavati dostojanstvo.

»Treba da vaša vanjština pokazuje svima, koji vas vide, da se pripravljate na nešto velika. Idite k Svetom Stolu s mnogo čednosti; kleknite na koljena i trudite se da oživite svoju vjeru kako bi oćutili veličinu svoje sreće. Pazite dobro da se ne okrećete, spustite oči, ruke sklopite i recite: »Ispovijedam se Bogu svemogućem...« Ako čekate da se pričestite, potaknite se na veliku ljubav prema Isusu Kristu, moleći ga da dođe u naše siromašno i jadno srce.«[5])

*

Ništa se nije tako doimalo kao oprečnost između siromaštva Vianneyeva stana, njegova odijela, svega što je njemu lično služilo i bogatstva svetog posuđa, crkvenih odijela, čistoće svetog mjesta i pokućstva u sakristiji.

Svetac je našao kuću Božju u potpunom siromaštvu pa je odlučio da će je uresiti. Odmah s početka svoga župnikovanja, podigao je u crkvi više kapelica u čast raznih svetaca. Zahvaljujući velikodušnoj pomoći darovatelja, on je došao do divnog ruha, dragocjenog svetog posuđa, i više puta je išao to sam u Lyon kupovati. Njegovo je veselje bilo neizrecivo kad je primio od podgrofa arskoga divno »nebo« za

4) Propovijedi, II., 257.
5) Propovijedi, II., 254—255.

procesije, krasne misnice, zastave, veliku pokaznicu od pozlaćena srebra, svetohranište od pozlaćena bakra, lijepe svijećnjake i šest relikvijarija. To je sve stajalo 40.000 franaka. On je, bezazlenošću djeteta, pozvao svoje župljane da dođu vidjeti sve to i na hiljade načina izražavao svoju sreću i zahvalnost.

Kad se radilo o stvarima određenim za službu Božju, nije ništa dosta lijepo bilo. Naručio je od *Cabucheta,* poznatog umjetnika, divan oltar od bijelog mramora, koga se i danas vidi u novoj crkvi.

Nije baš tražio luksuz, nego ono što može pribaviti slavu Bogu i potaći vjernike na pobožnost; sve je u njegovoj crkvi bilo ukrašeno s toliko ukusa, da bi teško sličnu crkvu na selu bili našli. On se je trudio da svete obrede obavlja sa svim mogućim sjajem, naročito u svečanijim zgodama.

O sveti Ivane-Marijo moli za nas, da uvijek pristupamo uzvišenom sakramentu svetim poštivanjem i dubokom čednošću.

XVIII.

ZAHVALA.

»Kad smo se pričestili, da nas tko upita: šta nosite kući? Mi bi mu mogli odgovoriti: nosim nebesa. To je istina, ali mi nemamo dovoljno vjere. Mi ne shvaćamo svoga dostojanstva. Izlazeći od Svetog Stola mi smo isto tako sretni kao što bi bili Mudraci da su mogli ponijeti Dijete Isusa.«[1])

Slušajte stoga iza svake svoje pričesti Spasitelja prisutna u svojoj duši, razgovarajte se njime, pozovite bl. Djevicu, da mu za vas zahvali i ostanite cio dan sabrani: najobičnija pristojnost a i vaša vlastita korist zahtijevaju da budete zahvalni.

1. Držanje poslije svete pričesti.

»Iza kako ste se pričestili, dignite se čedno, povratite se na svoje mjesto, kleknite i ne uzimljite odmah knjige ili krunice u ruke.[2]) Ja ne volim da se odmah iza pričesti počne čitati. Ne, čemu ljudske riječi, kad Bog govori?... Treba raditi kao netko tko je veoma radoznao i sluša kraj vrata. Treba slušati šta govori Bog na vratima našeg srca.«[3])

---

1) Duh., 137.
2) Propovijedi, II., 263.
3) Duh., 139.

2. Razgovor s Isusom.

»Razgovarajte se časak s Isusom koga posjedujete u svom srcu, gdje je on tijelom i dušom, kao što je nekoć bio na zemlji, dok je na njoj živio. Molite ga za sve milosti koje želite za se i za druge; dobri Bog neće vam ništa moći uskratiti, ako mu prikažete njegova Sina i zasluge njegove svete smrti i muke.«[4])

3. Djela vjere, ufanja i ljubavi.

»Recite ova *djela* iza pričesti; zatim zazovite bl. Djevicu, sve anđele i sve svece da se s vama zahvale dobrom Bogu. Više puta kada se je sveta Terezija pričestila, množina je anđela silazila s neba i uživala sjedinjujući se s njom hvaleći Spasitelja koga je nosila u svom srcu...«

»Ne odlazite odmah iza pričesti, nego ostanite čas i molite Boga da vas učvrsti u vašim dobrim odlukama.«[5])

4. Izbjegavati rastrešenost.

»Kad izađete iz crkve *ne zaustavljajte se da razgovarate«* i ne rastresavajte se; »nego misleći na sreću koju imate da držite Isusa Krista u svom srcu, otiđite kući i bdijte tako na sve svoje misli, riječi i djela, da sačuvate netaknutu milost Božju.«[6]) S dušom je i milošću slično kao s tekućinom u kakvoj posudi. »Uzmite bocu likera i dobro je začepite, sačuvat

4) Propovijedi, II., 264.
5) Propovijedi, II., 262, 263.
6) Propovijedi, II., 264.

ćete liker dokle god hoćete. Isto tako, ako čuvate Spasitelja u sabranosti, iza pričesti, dugo ćete vremena osjećati žarku vatru koja će vašem srcu uliti divnu sklonost prema dobru i jaku odvratnost prema zlu!«[7])

5. Sjetite se Isusa preko dana.

»Ako imate koji čas između poslova, upotrebite ga da štogod pročitate ili pohodite presveti oltarski sakramenat, da se zahvalite Bogu za milost koju vam je ujutro udijelio. O svjetskim poslovima govorite što manje možete.«[8])

*

Vianney se je prvih godina kad je došao u Ars dizao između jedan i dva sata u noći. Rekao bi *Matutin* i *Laudes* (dio časoslova), razmatrao i oko četiri sata otišao bi pred presveti oltarski sakramenat, gdje bi ostao do sedam sati: to je bila njegova priprava na misu.

Iza svete mise počeo bi zahvalu koja bi trajala do podne.[9]) Da li ste vidjeli kip svetog župnika na koljenima? Tijelo mu je jako nageto naprijed, kao privučeno nekim nevidljivim predmetom; njegove sklopljene ruke izrazuju jačinu osjećaja, njegov plameni pogled, u kome sja radost uprt je u svetohranište, njegov smiješak odaje neizrecivu sreću: to je

7) Duh., 138.
8) Propovijedi.
9) Ne misli se time reći da drugih poslova kroz to vrijeme nije obavljao. Znamo iz njegova životopisa da je nekad, neposredno iza sv. mise, primao osobe koje su mu dolazile.

poklon duboko zanešene duše. Takav je bio župnik Arski klečeći na stepenicama oltara, »kupajući se, kako je govorio, u plamenu ljubavi«. Kad bi koji župljanin želio s njime govoriti, on bi izašao a zatim, raspravivši kratko stvar, oprostio bi se od došljaka ispričavajući se: »*Prijatelju, oprostite mi, moram u crkvu; netko me tamo čeka.*«

O sveti Ivane-Marijo, moli za nas, da izbjegavamo svaki nemar u zahvaljivanju iza svete pričesti i da budemo dionici tvoje gorljivosti.

XIX.

POŠTIVANJE CRKAVA.

»Kako je dostojno ovo mjesto! Doista su ovo kuća Božja i vrata nebeska[1]) kliknuo je patrijarha *Jakob,* iza viđenja čudesnih ljestava. Mi možemo to isto reći o svakoj našoj crkvi; one su obitavalište anđela i arkanđela, palača Božja, samo nebo.« Ako ne vjerujete, obratite svoje pogled prema oltaru, sjetite se zašto je i u koju svrhu on podignut, mislite tko je onaj što će na nj sići, koji će domala za vas na njem biti prikazan i nek vas podiđe sveti strah.«[2])

1. Svetost kuće Božje.

»Naše su crkve svete, dostojne poštivanja i posvećene, jer Bog koji je čovjekom postao stanuje u njima dan i noć. . .«[3])

»U prva vremena mnogi su kršćani putovali preko mora da pohode sveta mjesta u kojima se je zbila tajna našeg otkupljenja. . . Sretnih li mjesta govorili su oni, gdje su se zbila tolika čudesa za naše spasenje! Ali da i ne idemo tako daleko, zar mi nemamo ovdje Isusa Krista među nama, ne samo kao Boga, nego u tijelu i u duši. Zar naše crkve nisu isto tako

1) Gen. XVIII, 17.
2) Sv. Ivan Zlatousti, I Kor., Hom. 36.
3) Propovijedi, I, 383.

dostojne poštivanja kao i sveta mjesta? O sretni narode kršćanski, koji vidiš kako se svaki dan obnavljaju čudesa što ih je svemoć Božja nekoć na Kalvariji učinila!«[4])

2. *Žalosno držanje kršćana u crkvama.*

A ipak »većinom mi se držimo u svojim crkvama bez poštivanja, bez ljubavi prema Bogu, ni ne znajući čemu smo došli. Jedni puste da im srce i dušu zaokupi tisuće zemaljskih stvari; drugima je u crkvi dosadno i odvratno; ima ih napokon koji jedva da kleknu onda kad Bog prosiplje svoju dragocjenu krv za oproštenje njihovih grijeha; napokon neki, jedva što je svećenik sišao s oltara bježe. Bože, kako te tvoja djeca slabo ljube, ili bolje rečeno kako te preziru! Uistinu, kakvu lakoumnost i rastresenost pokazuju kad su u crkvama! Jedni spavaju, drugi govore, a nitko se gotovo ne bavi onim čime bi morao.«[5])

3. *Očit znak nedostatka vjere.*

»Eto! Vjere nema. Mi smo siromašni slijepci, nama je magla pred očima. Samo bi vjera mogla tu maglu rastjerati...

Jer se Spasitelj ne pokazuje u presvetom oltarskom sakramentu u svom veličanstvu, vi se držite ovdje bez poštivanja; ali to je ipak On! On je među vama!... kao onaj biskup što je neki dan bio ovdje: svak ga je tiskao... Da se je znalo da je to biskup!...

4) Propovijedi, I, 387.

5) Propovijedi, II, 131, 132.

Kad doskora budem držao Spasitelja u rukama; kad vas ovaj dobri Bog bude blagosivao, molite ga da otvori oči vašeg srca; recite mu kao slijepac od Jerihona: »Gospodine, daj da progledam!« Sigurno ćete postići ono što želite, jer on hoće samo vašu sreću; njegove su ruke pune milosti i gleda kome će ih dati. Nažalost! nitko ih neće... O nehaja li, o nezahvalnosti li!... Odveć smo nesretni što ovoga ne shvaćamo! Shvatit ćemo to jednom, ali onda će biti prekasno!«[6])

*

Naš se svetac trudio svom svojom svećeničkom revnošću kako bi svoje župljane sklonio da se dolično drže pred presvetim oltarskim sakramentom.

On je htio da sačuvaju naviku klečanja na tlu i krivo mu je bilo što se upotrebljavaju klecala kao neko popuštanje sjetilnosti.

Što se njega tiče, on nikad nije sjedao pred presvetim oltarskim sakramentom, osim ako ga je na to pozvao, svojim primjerom, koji od njegovih poglavara. Njegova duboka vjera s jedne strane, a s druge strane osjećaj vlastite nedostojnosti nisu mu dali da se pred »Bogom tako velikim i strašnim« drži drugačije nego na koljenima ili uspravno. Ništa tada nije moglo odvratiti njegova pogleda ni njegove misli od Spasitelja. Izgledalo je da više ništa ne vidi, ništa ne čuje što se je zbivalo oko njega.

»Da li ste poznavali vlč. Vianneya«? upitao nas je jedan hodočasnik.

6) Duh., 131, 61.

— Ne. — »Kroz dvije godine uzastopce sam dolazio u Ars u mjesecu kolovozu; to je bilo malo prije njegove smrti. Da bolje mognem vidjeti, stavio bi se u prve pobočne klupe uz oltar na strani poslanice, dok je on govorio misu. U to doba njegovog života oči su mu bile malo bolesne; i događalo se da bi muhe činile kao neki vijenac oko njegovih očiju... Gledao sam pozorno ne skidajući s njega očiju: za čitavo vrijeme mise nije učinio niti najmanjeg pokreta rukom ili glavom da se oslobodi te neugodnosti i ukloni tu trpnju. Kakav čovjek! Kakva vjera!«

O sveti Ivane-Marijo moli za nas i daj da uvijek osjećamo duboko poštivanje pred božanskim gostom naših svetohraništa.

XX.

POHOD PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU.

Sveti Pavao kaže nam, da je boraveći u Ateni našao napisano na jednom oltaru: »*Bogu nepoznatom*«. I o tom je Bogu stao govoriti Atenjanima. »Ja bih, nažalost, mogao vam reći protivno: ja ću vam govoriti o Bogu kome se vi ne klanjate, iako znate da je vaš Bog. Koliko kršćana ne znaju šta će s vremenom, a koji se ne udostoje doći samo nekoliko kratkih časaka pohoditi svoga Spasitelja. Kakve li sramote za nas! Desi li se kakva novost, sve se ostavlja i trči. Što se Boga tiče mi bježimo od njega, i vrijeme nam je dugo u njegovoj prisutnosti! Kakve razlike između prvih vjernika i nas! Oni su sprovodili čitave dane i noći u crkvama pjevajući hvale Gospodinu i oplakujući svoje grijehe; ali danas nije više tako. Isus je zanemaren, napušten u sakramentu svoje ljubavi.[1]) Promislimo malo zašto treba da ga posjećujemo.

1. Isus u svetohraništu, naš je prijatelj.

»Da dobro ljubimo Boga, bilo bi nam veselje i sreća doći sprovesti nekoliko časaka uza nj »da mu

1) Propovijedi, II., 131.

se poklonimo i budemo u društvu tako dobra prijatelja.«[2])

»On je tu, u svetohraništu.. ; šta radi ovaj dobri Isus u sakramentu svoje ljubavi? On nas ljubi.«

»Ako prolazite ispred crkve, uniđite dakle da ga pozdravite: zar bi čovjek mogao proći mimo vrata prijatelja a da ga ne pozdravi? A Isus je prijatelj koji nam je učinio toliko dobra! Bila bi to nezahvalnost, kad ga ne bi pohodili.«[3])

»Dođite mu se pokloniti«, jer on je vaš božanski Prijatelj, vaš Stvoritelj i vaš vrhovni Gospodar; vi ga morate častiti svim svojim bićem. Ponizite se pred njim i hvalite ga.

»Dođite, da mu činite društvo« u osami u kojoj ga kršćani ostavljaju: »Hajde! moja dušo, podvostruči žar! Ti si sama koja se klanjaš svome Bogu! Njegov pogled počiva samo na tebi!«[4])

»Dođite preda nj, da mu se zahvalite«: i tu se sjetite njegovih dobročinstava, otkupljenja, posinjenja, posvećenja, prava na vječnu baštinu, toliko oproštenja, toliko primljenih sv. hostija, koje su vam sve donijele višak nadnaravnog života...

Dođite, da mu pokažete svoju ljubav. On će vam reći: »*Sine, daj mi svoje srce*«. Otvorite ga tada, raširite ga, vratite mu ljubav za ljubav!«[5])

2) Propovijedi, II., 137, 138.
3) Katarina, 42.
4) Duh., 128.
5) Poduka od jedanaest sati, 73

2. Isus u svetohraništu, prijatelj je koga ljudi vrijeđaju.

»Kakvim se uvredama nije on izvrgnuo ostavši tako među nama!«[6]) Mlako prisustvovanje svetoj misi, svetogrdne pričesti, oskvrnjivanje euharistije, napuštanje javne službe Božje nedjeljom, duga njegova samoća u svetohraništu, nepristojno držanje, nehajanje prema njegovoj uzvišenoj prisutnosti i daru kojim on sama sebe daje ljudima: nema uvrede kojima ne bi bio izvrgnut, i njegovo srce krvari gledajući tolika nedjela. »Kako mu je drago ono četvrt sata, što ga otmemo svojim poslovima, kakvim nekorisnostima, da ga dođemo utješiti! Kad on vidi kako čiste duše s revnošću dolaze, on im se veselo smiješi. One dolaze s onom jednostavnošću koja mu se tako sviđa moleći ga za oproštenje tolikih uvreda što mu ih nezahvalnici nanose...[7]) Dođimo dakle i mi suosjećati njegove boli! Oni koji budu zbog njega prolijevali suze na zemlji, veselit će se u nebu.«[8])

3. Isus u svetohraništu bogat je i darežljiv prijatelj.

»On je tu, sakriven, čekajući da ga dođemo pohoditi i izložiti mu svoje molbe; on želi da nas vidi uza se, da nam rekne kako nas ljubi i kako nas želi obasuti svojim dobrima.

Kad uđete u crkvu i kad uzmete blagoslovene vode, kad stavite ruku na čelo da se prekrižite, gledajte svetohranište: Isus ga otškrinjuje u isto vri-

6) Duh., 128.
7) Duh., 128, 130.
8) Poduka od jedanaest sati, 74.

jeme da vas blagoslovi i da vam rekne: »*Dođite k meni, vi svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas utješiti.*«[9])

»Jeste li žalosni? Dođite se baciti njemu pred noge i osjetit ćete da ste utješeni.«

»Prezire li vas svijet? Dođite ovamo i naći ćete prijatelja koji vam se nikad neće iznevjeriti.«

»Jeste li u napasti? Ovdje ćete naći jako i strašno oružje da pobijedite svoje neprijatelje.

»Bojite li se strašnog suda pred kojim su drhtali najveći sveci? Iskoristite vrijeme, dok je vaš Bog, Bog milosrđa i kad je tako lako zadobiti milost.

»Tišti li vas siromaštvo? Dođite ovamo, naći ćete Boga neizmjerno bogata i koji će vam reći da su sva njegova dobra vaša, ne na ovom svijetu, nego na drugom: tamo ti pripravljam neizmjerna dobra; hajde, prezri ova prolazna dobra i imat ćeš druga, koja nikad neće propasti.«

Griješnici »molite ga sa suzama i bolju za oproštenje svojih grijeha, i budite sigurni da ćete ga zadobiti.« Kad se izmirite s njime »molite dragocjeni dar ustrajnosti. Recite mu dobro da volite umrijeti nego ga još vrijeđati.«[10])

4. Isus u svetohraništu naš je posrednik.

»On je tu, u sakramentu svoje ljubavi, koja uzdiše i posreduje kod svoga Oca za grješnike; on traži da ga molimo za njihovo obraćenje. On je tako dobar,

9) Duh., 128.
10) Propovijedi, II., 137—138.

da iz njegova srca izvire ljubav i milosrđe da potopi grijehe svijeta.«[11])

Za vrijeme svoje smrtne muke u Getsemanskom vrtu on se »krvlju znojio i kaplje te krvi padale su na zemlju«. Ova krvava ljubav spasila je svijet i ona još izlazi iz svetohraništa. A da nas sjedini sa svojim otkupljenjem, on hoće da mu mi označimo duše na koje će upraviti mlazeve te otkupiteljske krvi. Molimo ga, dakle, za siromašne grješnike i »zahvalimo mu se, što je za njih imao tako dobro srce. Mi mu nismo za to dovoljno zahvalni.«

*

»Idite, prijatelju, rekao je *Msgr. Courbon* imenujući Vianneya župnikom u Arsu; idite, nema puno ljubavi prema Bogu u toj župi, vi je unesite.« Ljubav prema Bogu bila je uistinu ugasnula u mnogim dušama; strast plesanja, pijančevanje i skvrnjenje nedjelju bili su je ugušili. Tko će ikad znati koliko je srce svetog svećenika moralo trpjeti zbog takvoga stanja! Kako ga je gorkom žalošću napunjala prividna nekorisnost njegove svećeničke službe kod pučanstva među kojim je trebao sprovesti svoj život! Ipak ta bol nije nikad došla do klonulosti.

Iako je uviđao teškoću poduzeća, Vianney je držao da će u njem uspjeti svojim molitvama, uzdasima i jecajem pred Spasiteljem. Stoga je odlučio da će sprovoditi dane i noći moleći božansko milosrđe da ono samo djeluje na njegove vjernike. Odabrao je

11) Duh., 128.

zato crkvu kao svoj stan. Viđali su ga kako duge sate, potpuno nepomičan kleči na podu svetišta. Izmolio bi tamo velik dio svoga brevijara, nimalo se ne naslonivši. Dugi uzdasi otimali su se iz njegovih prsiju iscrpljenih postom; često bi zastao i gledao svetohranište očima iz kojih je otsijevalo tako živo veselje, da bi čovjek mislio da on vidi Spasitelja. Stoga su njegovi župljani govorili: »Naš je župnik svetac«. »Mene se doista doimala moja duhovna bijeda, izjavljuje jedan svjedok, kad sam promatrao u svijetlu lampe koja je pred njim sjala, to suho i koščato lice, taj sjajni pogled koji se obrnuo vratima svetohraništa s izrazom sreće koju je nemoguće bilo opisati.«

U svojim dugim razmatranjima revni župnik imao je običaj da sama sebe prikaže kao žrtvu za obraćenje grješnika i da uopće postigne duhovne i druge milosti koje je molio od božanske dobrote.

Kasnije, strašna zaposlenost, dugo zadržavanje u ispovijedaonici nijesu mu dali da tako dugo boravi pred presvetim oltarskim sakramentom; ali on stoga nije prestajao klanjati se Isusu pod euharistijskim velom, i u tu svrhu, kako je i prije običavao, veći dio časoslova molio bi u crkvi na koljenima.

O sveti Ivane-Marijo moli za nas i izmoli nam milost da shvatimo potrebu pohađanja presvetog oltarskog sakramenta.

XXI.

SLAST POHODA PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU.

»Kako je veliko, Bože, izobilje tvoje slasti, što si je ostavio onima koji te se boje![1]) Oni se napajaju od obilja kuće tvoje i ti ih napajaš na potoku slasti svoje.[2]) Jer razgovor je s tobom bez gorčine; i u njemu je samo radost i veselje.[3]) S tobom, o Isuse, naše su crkve zemaljski raj, u kome čovjek unaprijed osjeća sreću odabranika.

1. Slatko je pohoditi Gospodina u Euharistiji.

»Kakvu sreću osjećamo u prisutnosti Božjoj, kad se nađemo sami klečeći do nogu njegovih pred svetohraništem!... Da su nam anđeoske oči dok gledamo Gospodina Isusa Krista ovdje, na oltaru, prisutna, i koji nas promatra, kako bi ga ljubili! Htjeli bi uvijek ostati uza nj: to bi bio predosjećaj neba; sve bi nam ostalo bilo bez ukusa.[4]) Kako su časovi provedeni s ovim Bogom dobrote slatki i utješni!«

»Kako je ugodno uživati u čistim zagrljajima Spasiteljevim! Ah! vi to niste nikad osjetili. Da ste

1) Ps. XXX., 20.
2) Ps. XXXV., 9.
3) Sap. VIII., 16.
4) Duh., 128, 130.

imali tu sreću, ne bi je više mogli napustiti. Ne čudimo se stoga da su tolike svete duše sprovodile svoj život u njegovoj kući i dan i noć; nisu mogle da se više odijele od njegove prisutnosti.«[5])

»To je kao onaj dobri g. *de Vidaud:* on je običavao dizati se rano ujutro i ići pokloniti se presvetom oltarskom sakramentu čim je crkva bila otvorena. Jednom, kad je bio u nekom dvorcu, tri puta su ga morali tražiti u kapelici da ide doručkovati. Kuće domaćica je postajala nestrpljiva; na treći poziv on je otišao iz prisutnosti Spasiteljeve rekavši: »Bože, čovjek ne može ni časa miran ostati s tobom!« A bio je tamo od četiri sata ujutro!... Ima kršćana koji bi proveli tako čitav svoj život uronjen u Boga. Kako su sretni!«[6])

Čitam u povijesti, da je neki sveti svećenik nalazio toliko slasti i utjehe u našim crkvama, da je spavao na podnožju oltara, kako bi probudivši se imao sreću naći se uza svog Boga. I Bog je, za nagradu dao, te je i umro kraj oltara.[7])

2. Uzrok ove slasti.

Pohod presvetom oltarskom sakramentu samo je zato tako sladak što u svetohraništu imamo istog Boga koji je u nebu sreća odabranika. Euharistija postaje tako rajem zemaljskim. »Pitali su jednu sveticu koja je puno boravila u crkvi, da li joj je dugočasno vrijeme što ga tamo provodi: »Ja bih, odgovori ona, u njoj sprovela vječnost!« Pravo je imala. Gospodin je u nebu; on je također u svetohraništu. Kolike li sreće!«[8]) Zar je svecima dosadno u nebu promatrati Isusa Krista, klanjati mu se i hvaliti ga? Moramo osjećati isto takvu sreću uz svetohranište, u kome stanuje isti Isus.

Da nam se ukaže bl. Djevica, naše bi srce bilo prepuno radosti i mi bi kliknuli sa svetom Elizabetom: »Otkud meni ta čast da me pohodi Majka Boga moga?« A nama se ne pokazuje bl. Djevica, nego sam njezin Sin pojavljuje se u času posvećenja i ostaje zatim s nama. Kako da se ne veselimo tom milosrdnom ukazanju i kako da ne uživamo u toj prisutnosti koja nam dobro čini?

»Bog nas je za se stvorio, i naše je srce nemirno, dok u njemu ne počine«. Potreba Boga je najveća potreba naše naravi; kao što biljka čezne za suncem, tako duša naša žeđa za Bogom. A mi možemo reći, govoreći o Isusu u svetohraništu: »*našao sam onoga koga ljubim*«. On je tu, ocean neizmjerne dobrote i savršenstva, pozivajući nas da zaronimo u nj, očaravajući naš duh i naše srce. On je svijetlo, koje nas rasvijetljuje; on je žarka vatra, koja nas raspaljuje; on je bitno božanstvo, koje nas tješi i čini sretnim; on je život, koji nas oživljuje i uskrisiva; on je put, koji nam pokazuje kuda trebamo ići; on je istina, koja rastjeruje tamu zablude što nas okružuje; on je snaga, koja podržava našu slabost; on je Providnost, koja okreće događaje na dobro onih koji ga ljube...

---

5) Propovijedi, II., 137.
6) Duh., 346.
7) Propovijedi, II., 138.
8) Katarina, 42.

Blago onima, koji mogu živjeti u njegovoj prisutnosti! Blago nama, kojima se je Bog dao, nama, s kojima Bog stanuje i koji ga možemo pohoditi kadgod hoćemo!

*

Prva briga vlč. Vianneya u Arsu bila je da Spasitelj ne bude nikad po danu bez poklonika. Stoga je poticao živo svoje župljane da mu dnevno daju taj dokaz ljubavi. Njegovi poticaji postajali su jači u osmini svetkovine presvetog oltarskog sakramenta: »Spasitelj je tu na oltaru, govorio je on, spreman da vam udijeli sve milosti koje ga budete molili; sigurno ćete postići svoje obraćenje, ako to budete tražili! Dođite, dakle, dođite svi! Dva puta na dan, Bog će vas blagosloviti! O Bože, kolike štete, da nismo prožeti tvojom svetom prisutnošću!«

On je bio uredio da djevojke iz »Providnosti« dolaze pokloniti se Isusu svaki dan.

Spočetka dao je živ poticaj bratstvu presvetog oltarskog sakramenta; mnogo žena i djevojaka i po prilici petina ljudi u nju se upisala.

Svake treće nedjelje u mjesecu, on bi izložio presveti oltarski sakramenat za vrijeme svete mise, a iza večernje bila bi procesija. Kasnije, kako je odveć hodočasnika dolazilo, ta je procesija bila ukinuta.

On je uveo, malo po svom dolasku u Ars, i javnu večernju molitvu: to je bio pohod župljana presvetom oltarskom sakramentu. Znak bi zvonom bio dan, i kad bi se ljudi sabrali, molila bi se molitva, krunica, a nedjeljom je bila i kratka poduka.

Poznavao sam osoba, kaže jedan svjedok na procesu za proglašenje blaženim, koje su tako reći sprovodile svoj život u crkvi. Dapače i prije velike navale hodočasnika, bilo je uvijek gotovo mnogo stanovnika Arsa koji su molili u crkvi i dolazili u nju nakon svoga dnevnog posla.

On je svima savjetovao da pohode presveti oltarski sakramenat. Ustanovitelj jednog slavnog sirotišta pitao ga je da li je zgodno da putem štampe privuče pažnju i pomoć publike: »*Mjesto da pravite buku po novinama*, odgovori sluga Božji, *kucajte na vrata svetohraništa*«.

O sveti Ivane-Marijo moli za me i postigni mi milost da uživam u pohađanju presvetog oltarskog sakramenta.

XXII.

KAKO DA OBAVLJAMO POHOD PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU.

Tko da izrekne, o Isuse, moć i dubinu tvoga pogleda!

Ti gledaš Simona i zapažaš u njemu vječiti temelj svoje Crkve.[1]

Gledaš Mateja i privlačiš ga k sebi, da ga učiniš apostolom.[2]

Gledaš Zaheja i donosiš spasenje njemu i čitavoj njegovoj kući.[3]

Gledaš svoga nevjernog apostola, i otvaraš u njegovom srcu vrelo suza.[4]

Dobri razbojnik te gleda, i tvoja ljubav, tvoja blagost, otkrivaju mu Sina Božjeg; ti gledaš dobrog razbojnika i kažeš mu da si mu oprostio, otvaraš mu vrata kraljevstva nebeskog.

O Isuse, udostoj se spusiti na me jedan milosrdni svoj pogled, i daj da promatrajući te napunim se tvojom ljubavlju.

1) Iv., I., 42.
2) Mt. IX., 9.
3) Lc., XIX., 5.
4) Lc., XIX., 61.

1. Treba se prije svega dobro sabrati.

»Kad smo pred presvetim oltarskim sakramentom, mjesto da gledamo oko sebe, zatvorimo oči a otvorimo svoje srce; Bog će otvoriti svoje. Mi ćemo ići k njemu, on će ići k nama, jedan da dadne, drugi da primi: bit će to kao dah što ide od jednog k drugom. Koliko slasti nalazimo da zaboravimo sami sebe, a tražimo Boga![5]) Sveci su zaboravljali na se, da vide samo Boga, da rade samo za nj. Oni su zaboravljali na sve stvorene predmete da nađu samo njega. Tako se dolazi u nebo.«[7])

»Ima nekih jadnih žena, koje sebi zamišljaju, da što čovjek više govori, to bolje moli. Jedva što su počele krunicu, gledaju hoće li doskora biti na kraju: tako se ne radi... Da čovjek dobro moli ne treba puno govoriti; znaš da je Bog tu u svetohraništu; otvori mu svoje srce, uživaj što si u njegovoj prisutnosti; to je najbolji način molenja.«[8])

»To je kao u prvo vrijeme moga dolaska u Ars. Slušajte to dobro: Bio je u Arsu jedan čovjek, koji nikad ne bi prošao mimo crkve a da u nju ne bi unišao. Ujutro, kad bi išao na posao, uveče kad bi se vraćao, pustio bi pred vratima svoju lopatu i trnokop i ostao bi dugo pred presvetim oltarskim sakramentom. Kako mi je to bilo drago!... Jednom sam ga pitao šta govori Spasitelju za tih dugih pohoda. Znate

5) Lc., XXIII., 40—43.
6) Duh., 134.
7) Poduka od jedanaest sati, 73.
8) Duh., 346.

šta mi je odgovorio? »Eh! Gospodine župniče, ja mu ništa ne govorim. Ja ga *promatram* i on me *promatra!*...« Kako je to lijepo moja djeco, kako je to lijepo!...«[9])

2. Najbolje je što jednostavnije moliti.

Način, koga ovdje sveti župnik hvali u pogledu pohađanja presvetog oltarskog sakramenta stoji u tzv. *jednostavnoj nutarnjoj molitvi* ili *jednostavnom promatranju.*

Dva prijatelja nemaju uvijek novih misli koje bi mogli izmijeniti. A ipak ostaju dugo jedan uz drugog, uživajući mirno i *šutke* sreću što su skupa. »Pogledajte Mariju Magdalenu. Ona sjedi potpuno mirna, *ne veli ni riječi,* ne plače, ne uzdiše, ne miče se, *ne moli*... A božanski ljubitelj duša, kome je drag bio ovaj san i počinak ukorio je Martu koja je htjela da ga buni.«[10])

Pred presvetim oltarskim sakramentom učinite dakle kao što je činila Marija Magdalena. Gledajte čitavo vrijeme u Spasitelja, šutite, živo želite da ga čujete, ne činite ništa nego ostanite klečeći pred njim, »željni da sve čujete, da prodrete uvijek dublje u tajnu ljubavi koju je došao da nam otkrije; sjedinjujte se s njegovom dušom; poistovjetujte se sa svim njegovim kretnjama, a zatim otiđite poput njega u volji Oca njegova.«[11])

---

9) Duh., 134.

10) Sv. Franjo Saleški, Rasprava o ljubavi k Bogu, knj. VI. pogl. VIII.

11) Elizabeta od presv. Trojstva 139—140.

»Sretne li duše koja šuti da samo njega sluša! Kako utješne stvari on rekne kad *slobodno* govori! Kao što se sve Bogu rekne, iako mu se ne govori nekim slijedom riječi, tako i on sa svoje strane govori bez govornog reda. Srce ljudsko ne govori nikad tako savršeno kao kad se potpuno otvara i predaje Bogu. Izložiti se božanskom pogledu i prepustiti se posve Božjoj volji znači bez govora sve reći. Isto tako Bog rekne sve bez riječi kad pokaže svoju istinu i svoju ljubav. Ljubite, pa ste sve rekli. Predajte se neizmjernoj ljubavi i sve ćete čuti i sve ćete razumjeti.«

*

»Bilo mi je, — piše jedan svećenik malo iza svečeve smrti, — desetak godina. Vježbali su nas u dvorištu zavoda Meximieuxa, gdje sam bio u školi, kako ćemo bacati cvijeće na tjelovskoj procesiji, kad vidjeh kako dolazi neki svećenik vrlo jednostavna, siromašna i ponizna izgleda. Jedan od mojih prijatelja nam reče: »To je župnik arski; *to je svetac*... On živi od samih kuhanih krumpira«. Gledao sam ga začuđen. Kako mu je netko rekao nekoliko lijepih riječi, on se na čas zaustavio i smiješeći se od dobrote rekao je: »Prijatelji, kad budete bacali cvijeće pred presvetim oltarskim sakramentom, sakrijte svoja srca u svoje košarice i pošaljite ih zajedno s ružama Isusu«. Zatim ne posjećujući nikoga prošao je dvorište, otišao u zavodsku kapelicu da pozdravi u svetohraništu Gospodara kuće. Zaboravio sam gotovo sva imena svojih tadanjih saučenika, i sve što se tada

preda mnom zbivalo; ali ime toga svećenika, njegov pohod presvetom oltarskom sakramentu, riječi moga druga, nisu nikad izašle iz moje duše. Vrlo me se dojmila (jer sam bio veliki sladokusac) misao da taj čovjek živi od *samih krumpira*. Shvatio sam, a da i nisam to uviđao, da je u tom nešto rijetko i čudesno.«

O sveti Ivane-Marijo, moli za me i isprosi mi milost da s ljubavlju gledam i slušam Isusa u presvetom oltarskom sakramentu.

XXIII.

KAKO TREBAMO PRISUSTVOVATI PROCESIJI S PRESVETIM OLTARSKIM SAKRAMENTOM.

»O grade Sione, rekao je prorok, veseli se, jer Bog tvoj stanuje u tebi.« Te su riječi još istinitije za kršćane nego su bile za židove. Da, kršćani, veselite se! Vaš Bog pojavit će se među vama; ovaj dragi Spasitelj pohodit će vaše trgove, ulice i vaše kuće; posvud će razasuti svoj najobilniji blagoslov. O sretnih li kuća kuda on bude prolazio! Sretnih li puteva kojima budu prolazile njegove svete noge.«[1])

»Šta radi Isus, kad ga nosimo u procesiji? On je kao dobri kralj među svojim podanicima, kao dobri otac okružen svojom djecom, kao dobri pastir koji dolazi svome stadu.«[2]) Pratimo ga živom vjerom, čvrstim pouzdanjem i velikom ljubavlju.

1. Pratimo Isusa živom vjerom i čvrstim pouzdanjem.

Onako kao što su ga »pratili prvi vjernici, koji su ga slijedili dok je bio na zemlji čineći dobro svim ljudima«. Sjetite se dvojice slijepaca što su bili na putu kojim je Spasitelj prolazio i stali vikati: »O Isuse, sine Davidov, smiluj nam se«. Isus im je

1) Propovijedi, II., 126.
2) Propovijedi, II., 129.

povratio vid. — Sjetite se Zaheja, koji, htijući vidjeti Isusa dok je prolazio u povorci, popeo se na drvo da ga opazi: Isus ga je obratio. — Sjetite se one siromašne žene koja je patila od krvotoka dvanaest godina i koja je za vrijeme jedne druge ophodnje uspjela dotaći se Isusa: smjesta je ozdravila.

Da imamo istu vjeru, isto pouzdanje, postigli bi iste milosti, jer je to isti Bog, isti Spasitelj, isti Otac, koga vodi ista ljubav. Nažalost, koliko je bolesnika za izliječiti, slijepaca kojima bi trebalo povratiti vid! Koliko je kršćana koji idu za Isusom i kojima su duše pune rana! Koliko je kršćana koji su u tami i koji ne vide da malo treba pa da padnu u pakao! Moj Bože! ozdravi jedne, a prosvijetli druge! Jadne duše, kako ste nesretne!«[3])

2. Pratimo Isusa velikom ljubavlju želeći nadoknaditi nanesene mu uvrede.

»Predočimo sebi Spasitelja, za vrijeme te procesije, kako ide na Kalvariju: jedni ga udaraju nogama, drugi ga grde i hule... Nekoliko samo svetih duša slijedi ga plačući i miješajući svoje suze s njegovom dragocjenom krvlju, kojom je pločnik poškropljen.

»Koliko židova i krvnika slijedi Isusa i koji se ne zadovoljavaju time da ga jednom ubiju »smrtnim grijehom« nego ga ubijaju »na toliko oltara, koliko ima srdaca«! Koliko zloporaba, koliko svetogrđa kojima ga se je obasipalo za vrijeme duge procesije od devetnaest stoljeća, od ustanove Euharistije pa do

3) Propovijedi, II., 129—131.

dana današnjega!« Zar je zbilja moguće, da Bog, koji nas toliko ljubi, bude tako preziran i zlostavljan![4]) — Činimo zato kao što čini prijatelj koga rastužuje nevolja njegova prijatelja te mu pokakuje iskreno prijateljstvo: ražalostimo se zbog prezira koga ljudi pokazuju prema Isusu i nastojmo da mu to nadoknadimo većom i žarčom ljubavlju.«[5])

*

Nekoliko osoba nosilo je »nebo« na procesiji s presvetim oltarskim sakramentom u Arsu. To je bilo jedne od posljednjih godina Vianneyeva života. Procesija je išla putem koji vodi iz crkve prema dvorcu. Sveti je župnik posrtao pod težinom pokaznice, naginjući se sad na desno, sad na lijevo. Oči je stalno upirao u svetu hostiju. Prolijevao je obilno suze; od dvorca do crkve suze su mu neprestano tekle i natapale su plašt, što ga je nosio. Svakog časa pratioci su se pobojavali da ne padne. Kad se je povratio s procesije, koja je veoma dugo trajala, njegov kapelan vlč. *Tocanier,* htio mu je dati da se čime okrijepi. On je odbio rekavši: »Suvišno je, ništa mi ne treba. Kako da budem umoran? Onaj koga sam nosio, nosio je također mene.« To je svatko uostalom primjećivao, i dvadeset puta za vrijeme procesije ljudi su se pitali kako da župnik ne padne.

O sveti Ivane-Marijo moli za nas, izmoli nam da stupamo za Isusom s onom vjerom, onim pouzdanjem i onom ljubavlju koje su tebi otvarale srce božanskog Učitelja i blago njegovih milosti.

4) Propovijedi, II., 135—136.
5) Propovijedi, II., 132.

XXIV.

PAŽNJA, POŠTOVANJE I RADOST ZA VRIJEME PROCESIJE.

»Kako je pun utjehe ovaj dan za nas! Ova strana zemlja postati će doista slika nebeskog Jeruzalema. Svečanost i veselje s neba saći će na zemlju.« Isus će prolaziti ulicama našeg mjesta! »Hoćemo li moći, prolazeći tim putem, a da ne reknemo: evo ovuda je prošao moj Bog, evo staze kojim je išao dok je sipao blagoslov po ovoj župi. Ako jezik moj zaboravi na dobročinstva tvoja, nek ostane nepomičan uz nepce moje!... Ako moje oči još budu gledale po zemaljskim stvarima, nek im nebo ne dadne svjetlosti!«[1])

Da uberemo milosti što nam ih Isus nudi na ovaj dan, slušajmo s pobožnom pažljivošću njegove riječi, slijedimo ga dubokim poštivanjem, i pravom nebeskom radošću.

1. Pazimo poslušno na njegove riječi.

»Čitamo u Evanđelju da su dva učenika iz Emausa išla sa Spasiteljem ne znajući da je on; kad su ga prepoznali, on je isčezao. Zaneseni od sreće oni su govorili jedan drugome: »*Zar nije gorilo u nama*

1) Propovijedi, II., 126.

srce naše, dok nam je govorio putem i kad nam je tumačio Pisma?«[2]) Mi smo tisuću puta sretniji od tih učenika koji su išli s Isusom ne znajući da je on; jer mi znamo da je to naš Bog i naš Spasitelj koji ide pred nama i koji će govoriti u našem srcu, koji će u njem uzrokovati bezbroj dobrih misli, dobrih nadahnuća. Sine moj, reći će on, zašto me ne ljubiš? Zašto ne ostaviš taj prokleti grijeh, koji stavlja između nas zid koji nas dijeli? Sine moj, zar me možeš ostaviti? Zar ćeš me zbilja prisiliti da te osudim na vječne muke? Sine moj, evo ja ću ti oprostiti, hoćeš li se pokajati?« Ili će nas potaći na još jaču, ljepšu, velikodušniju sinovsku ljubav.«[3]) Slušajmo ga dok nam govori!

2. Slijedimo Isusa dubokim poštivanjem.

Sjetimo se da smo grješnici, nedostojni da slijedimo Boga tako sveta i tako čista.[4])

»Sigurno, kad bismo imali sreću što su je imali toliki sveci kojima se je Bog ukazivao, sad kao dijete u jaslicama, sad kao razapet, proželo bi nas duboko poštivanje prema njemu. Ali on nije manje prisutan među nama pod koprenom svoga sakramenta.«[5])

»Kad je kovčeg Gospodnji prošao zemlju Betsamićana, pedeset hiljada ih je poginulo, jer nisu imali dovoljno poštivanja prema njemu. Kako mora-

2) Lk. 24, 32.
3) Propovijedi, II., 134.
4) Propovijedi, II., 129.
5) Propovijedi II., 135.

mo drhtati pomišljajući na taj primjer. Šta je bilo u tom kovčegu? Malo mane, zakonske ploče; i zato što oni, koji su mu se približili nisu bili dosta prožeti poštovanjem, Gospodin ih usmrćuje. Ali, recite mi, koga, ako i malo razmišlja o prisutnosti Isusovoj, neće obuzeti strah?« On je prava mana, koja je s neba došla, živi kruh naših duša, vrhovni zakonodavac, svemogući i presveti Bog! Zar ne bi bilo do skrajnosti nedolično slijediti ga rastrešeno, prazna duha, uprljana srca? »Koliko je uistinu, nesrećnika koji idu u društvu Isusovu srcem punim grijeha! Nesretniče, uzalud prigibiješ koljeno dok se Bog diže da blagoslovi svoj narod: njegov prodorni pogled zapazit će strahote koje se zbivaju u tvom srcu.«[6])

3. Slijedimo Isusa nebeskom radošću.

To nam neće biti teško ako si predočimo veliku procesiju što će ići u nebo onog slavnog dana, iza posljednjeg suda. Danas nas Isus poziva da zaslužimo nebo i da ga postanemo dostojni. Tada će nas on sam uvesti u nj i mi ćemo biti učesnici velike procesije izabranika. Sada je on sakriven našim očima pod poniznošću svoga sakramenta, da vježba našu vjeru. Tada će on ići u sjaju svoga veličanstva, svijetla i moći, pred svecima koje će napuniti svojom slavom. Sad naša procesija ide u trpnji i nevoljama života, iza razapetog Boga i koji hoće da i mi nosimo svoj križ s njime. Tada će se suze svih satrvenih, svih

6) Propovijedi, II., 133.

progonjenih, izmijeniti u vječnu radost i pjesmu veselja.

*

Sveti Ivan Vianney nada sve je volio svetkovinu presvetog oltarskog sakramenta. Procesija toga dana bila je njegova utjeha. Dok ju je navješćivao, njegovo srce kao da je plivalo u ljubavi i nježnosti prema Spasitelju. On bi je pripravljao s najvećom brigom i razvijao sav mogući sjaj. Pobrinuo se, da se putem podignu lijepi oltari, da budu bogato urešeni i on ih je što više postavljao da mogne podijeliti što više blagoslova. On bi hodao od jednog do drugog i poticao ljubeznim riječima osobe koje su ih pravile. Kad bi se približilo vrijeme procesiji, htio bi da se sam uvjeri da su djeca koja su ministrirala spremna i pristojno odjevena. Ušao bi u dvoranu starog župnog stana i rekao bi zadovoljan: Djeco, ako su vam duše bijele kao ministrantske košuljice, Spasitelju će biti vrlo drago! I smiješio bi se. Zatim, obučen u bogato odijelo, on bi sam nosio presveti sakramenat na procesiji vjerom i ljubavlju koji su se tako živo odražavali na njegovu pogledu i na izrazu njegova lica, da čovjek to nije mogao promatrati a da ga se duboko i sveto ne doimi.

Ljudi su ga čuli, kako za jedne procesije, dok je izgledao posve satrven, govori s ljubavlju Spasitelju: »Bože moj, daj mi snagu da te nosim!«

Za vrijeme posljednje procesije kojoj je prisustvovao, zadrhtao je od veselja kad je čuo glazbu za-

voda iz Mongréa. Htjeli su mu napraviti iznenađenje. Iza obreda on nije znao kako da izrazi zahvalnost profesorima i učenicima koji su mu napravili tu radost.

Bio je također sretan kad mu je grof des Garets obećao da će dati pucati za vrijeme procesije.

O sveti Ivane-Marijo moli za me i daj da nevinošću i svetošću svoga života postanem dostojan učešća na velikoj procesiji djevica, koje u nebu slijede »Jaganjca posvuda kud ide«.

XXV.

SVEĆENIK I EUHARISTIJA.

»Čudesna li dostojanstva svećenikâ! kliče sveti Augustin. U njihovim rukama kao u krilu bl. Djevice utjelovljuje se Sin Božji.« — »Oni su službenici Kristovi i djelitelji tajna Božjih«, rekao je prije njega sveti Pavao. Tumačeći ove riječi, župnik Arski kaže: »Bez svećenika bi smrt i muka Isusova bile uzaludne; svećenik ima ključ blaga; on je domaćin Božji i upravljač njegovih dobara.« Potrebno je moliti Duha Svetoga da nam dadne te to uvidimo. On će nam dati da ćemo prema svećeniku imati duboko poštovanje, a prema Spasitelju koji mu je svećeništvo dao, živu zahvalnost.

1. Veličina svećenikova.

»Šta je svećenik? Čovjek koji zamjenjuje Boga, čovjek koji ima božanske vlasti. »Idite, kaže Spasitelj svećenicima. Kao što je mene poslao moj Otac, tako ja šaljem vas.«

»Kod posvete, svećenik ne kaže: »Ovo je tijelo Gospodina Našeg.« On kaže: »*Ovo je tijelo moje.*«

»Vidite moći svećenikove! Riječi svećenikove od komada kruha čine Boga! To je više nego stvoriti svijet. Netko je rekao: Dakle sveta Filomena sluša

župnika Arskog? Dakako, ona ga može slušati, kad ga Bog sluša.«

»Blažena Djevica ne može učiniti da njezin Sin dođe u hostiju. Svećenik, ma kako jednostavan bio, može.«

»Kako je svećenik nešto veliko! Svećenik će sebe shvatiti tek u nebu... Kad bi razumio na zemlji šta je on, umro bi; ne od straha nego od ljubavi.

Kad bih sreo svećenika i anđela, prvo bi pozdravio svećenika, a onda anđela. Ovaj je prijatelj Božiji, ali svećenik je njegov zastupnik. Sveta Terezija poljubila bi mjesto kuda je svećenik prošao.«

»Ljudi pripisuju veliku vrijednost predmetima koji su bili stavljeni u zdjelicu blažene Djevice i Djeteta Isusa u Loretu. Ali prsti svećenikovi, koji su se doticali uzvišenog tijela Kristova, koji su bili umočeni u čašu u kojoj je bila njegova krv, u čestičnjak u kome je bilo njegovo tijelo, zar oni nisu daleko dragocjeniji?«[1])

2. Svećenik hrani duše i podržava vjeru.

Ako bi vas, kad vas zvono pozove u crkvu, tkogod upitao: »Kamo idete?« vi biste mogli odgovoriti: Idem da nahranim svoju dušu. A kad bi vas pitali pokazujući svetohranište: »A šta su ona pozlaćena vrata«. — To je mjesto gdje se čuva hrana za moju dušu. — Tko ima ključ od njeg, tko pripravlja hranu, tko služi kod stola? — Svećenik. — A hrana? — To je

1) Duh. Kateheze o svećeniku.

presveto tijelo i dragocjena krv Spasiteljeva. Bože moj! Bože moj, kako nas ljubiš!«[2])

»Svećenik je za nas kao majka, kao hraniteljica djeteta kome je nekoliko mjeseci: ona mu daje svoju hranu i ono treba samo da otvori usta. Majka kaže svome djetetu: Drži, moj mališane, jedi. Svećenik vam kaže: Uzmite i jedite, ovo je tijelo Isusa Krista, neka vas ono čuva i privede u život vječni! Lijepih li riječi!... Dijete kad vidi svoju majku pojuri prema njoj; ono se otimlje onome tko ga zadržava; ono otvara svoja mala usta i pruža svoje ručice da je zagrli. Vaša duša pred svećenikom, naravno hrli k njemu; hrli mu u susret, ali je zadržavaju veze tijela kod ljudi koji se odaju posve ćutilima, koji žive samo za lješinu.«

»Kad vidite zvonik, možete reći: Šta je tamo? — Tijelo našeg Gospodina. — A zašto je tamo? — Jer je svećenik bio tamo i rekao svetu misu.«

»Iza Boga, svećenik je sve!... Ostavite jednu župu dvadeset godina bez svećenika, ljudi će se u njoj klanjati životinjama.«

»Da vlč. misijonar i ja odemo vi biste rekli: Šta ćemo od ove crkve? Nema više mise. Spasitelj nije više tu, može se moliti i kod kuće...«

»Kad ljudi hoće da vjeru unište, počnu napadati svećenika, jer tamo gdje nema svećenika, nema više žrtve, a tamo gdje nema žrtve, nema više vjere.«

»Svećeništvo je ljubav Srca Isusova. Kad vidite

2) Isto mj.

svećenika mislite na Gospodina našeg Isusa Krista.«

*

Vianney je imao duboko poštovanje prema svećeniku i nastojao je da ga i drugima ulije. Grof des Garets htio je uzeti učitelja za svoju djecu. Pitao je za savjet Vianneya, koji mu reče: »Nemojte uzeti svećenika, jer sluge nemaju uvijek poštovanja prema svećeničkom redu«. On nije volio da svećenik bude učiteljem u privatnoj kući zbog njegovog dostojastva.

Čuvari crkve imali su nalog da smjesta puste svećenike u ispovijedaonicu, da se »brzo mognu povratiti u svoje župe«. Razlog je tomu bio i to što »svećenicima treba uvijek iskazivati počast«.

On je visoko cijenio svećenički red i govorio je o njem s dubokim poštivanjem. »Svećenički je red, govorio je on, tako težak teret, da kad svećenik ne bi mogao govoriti svete mise, ne bi ga mogao podnijeti.«

Često je veličao dobročinstva što ih vjernici primaju po svećeničkoj službi; živo je preporučivao župljanima da mole za svećenike.

O sveti Ivane-Marijo Bogu hvala što nam te je dao da nas podučiš šta je svećenik, kakvo je njegovo dostojanstvo i moć! Daj da uvijek poštujemo u svojim svećenicima djelitelja tajna Božjih i službenika Onoga, koji je prošao zemljom čineći dobro.

XXVI.

SVETA MISNA ŽRTVA.

»*Od istoka do zapada sunca moje je ime veliko među narodima, i posvud se žrtvuje i prikazuje u moje ime čista žrtva, jer moje je ime veliko među narodima, kaže Gospodin vojskâ.*«1) Svijet je uistinu, od otkupljenja veliki hram u kome svakog časa tisuće svećenika, kako god se sunce pomiče, diže žrtvu s Kalvarije u slavu Previšnjega. Isus, žrtva bitno čista, koja čuva svoju svetost i onda kad je prikazuju nedostojne ruke, stavlja se na mjesto krivaca ljudi, da iskaže Ocu čast što je zahtijeva njegovo vrhovno Veličanstvo i da moli za njih milosrđe i milost.

1. Narav misne žrtve.

»Sveta misa sastoji se od riječi posvete.«2) — Kako je to lijepo! Iza posvete dobri Bog je prisutan na oltaru kao u nebu!... Kad bi čovjek dobro poznavao ovu tajnu, umro bi od ljubavi. Bog nas štedi zbog naše slabosti.3)

»Sveta naime žrtva ista je kao i žrtva na križu, koja je bila prinešena jedan put na Kalvariji, na

1) Malahija, I., 21.
2) Propovijedi, II., 145.
3) Duh., 125.

Veliki Petak. Sva je razlika u tom što je žrtva, kad je Isus sebe prikazao na Kalvariji, bila vidljiva, to jest moglo se je vidjeti tjelesnim očima: što su Isusa krvničke ruke prikazale Bogu Ocu i što je on prolio krv: to znači da je krv tekla iz njegovih žila i padala na zemlju. U svetoj misi sve se to zbiva nevidljivim načinom.

2. Potreba misne žrtve.

»Čovjek, kao stvorenje dužan je Boga štovati čitavim svojim bićem, i, kao grješnik, mora žrtvom okajati zlo koje je učinio. Stoga su se u Starom Zavjetu prikazivale Bogu, svaki dan, mnoge žrtve u hramu. Ali te žrtve nisu mogle da potpuno zadovolje Bogu za naše grijehe. Trebala je jedna svetija i čišća žrtva koja će se i dalje do konca svijeta prikazivati, koja će moći nadoknaditi ono što mi Bogu dugujemo. Ta sveta žrtva, to je sam Isus Krist, koji je Bog kao i njegov Otac i čovjek kao i mi. On se prikazuje svaki dan na oltarima, kao što se nekoć prikazao na Kalvariji.

Po ovoj čistoj i neokaljanoj žrtvi naš Spasitelj iskazuje Bogu sve počasti koje mu dugujemo i on uime čovjeka izvršuje sve što čovjek duguje svome Stvoritelju. On se žrtvuje svaki dan, da prizna vrhovno gospodstvo što ga Bog ima nad svojim stvorenjima. Uvreda je pak što je grijeh nanosi Bogu potpuno nadoknađena. Kao posrednik između Boga i ljudi on nam ovom žrtvom postizava sve milosti koje su nam potrebne. Postavši također žrtvom zahvalnicom, on iskazuje Bogu, u ime ljudi, svu zahvalnost koju mu oni duguju.«[4])

3. Vrijednost i plodovi misne žrtve.

»Želite li da si predočite veličinu zasluga svete mise? Dosta će biti, da vam, u tu svrhu, sa sv. Ivanom Zlatoustim reknem, da sveta misa razveseljuje cio dvor nebeski, olakšava muke duša u čistilištu, privlači na zemlju svaki blagoslov, i iskazuje Bogu više slave nego pitanje svih mučenika, nego pokore svih pustinjaka, nego sve suze od početka svijeta i sve što će do konca svijeta biti učinjeno. Razlog je tome potpuno shvatljiv: to su sve djela više manje griješnih ljudi; dok u presvetoj misnoj žrtvi Čovjek-Bog, koji je ravan svome Ocu, prikazuje mu zasluge svoje smrti i muke.«[5]) — »Sva su ona djela ljudska djela, a misa je djelo Božije; mučeništvo je žrtvovanje ljudskog života Bogu, a misa je žrtva u kojoj Bog žrtvuje za čovjeka svoje tijelo i svoju krv.«[6])

»Po tome vidite da misna žrtva ima neizmjernu vrijednost. Stoga i zapažamo u Evanđelju da su se u času smrti Isusove zbila mnoga obraćenja. Dobri razbojnik saznao je da će sigurno doći u nebo, veći broj se židova obratio i neznabošci su se udarali u prsa govoreći da je Isus doista Sin Božiji. Mrtvi su uskrsnuli, stijene su popucale i zemlja se potresla.«[7])

---

4) Propovijedi, II., 141.
5) Propovijedi, II., 142.
6) Duh., 123.
7) Propovijedi, II., 142.

4. Oltar na kome se misna žrtva prikazuje.

Je li moguće iza sveg ovoga »gledati oltar, a da čovjek ne proplače?«

»Na njemu vječni Otac ostvaruje vrhunac svoje pravednosti žrtvujući svaki dan svoga Sina; na njemu taj isti Otac izlijeva vrhunac svoga milosrđa žrtvujući svaki dan svoga predragog Sina za spas naših duša; na njemu Isus Krist plaća, prolijevajući svoju presvetu krv, sve dugove što ih imamo prema njegovom Ocu, uništava smrt grijeha da nam dadne život milosti.

Ovaj je oltar poput krila Marijina, gdje se Bog svaki dan utjelovljuje u rukama svećenikovim; poput jaslica, gdje se on ponovno rađa; poput Kalvarije, gdje se žrtvuje; kao drugo nebo, gdje on sjedi s desna svome Ocu da posreduje za nas. Kako da kod tolikih dobročinstava sa strane Božje naša srca ne gore, ne rastapaju se od ljubavi pred oltarom kao vosak pokraj vatre.«[8])

*

Svatko tko je imao sreću prisustvovati misi župnika Arskog, imao je dojam kao što smo spomenuli, da on gleda Isusa na oltaru, da ga »prepoznaje pri lomljenju kruha«. Nije moguće bilo naći lice na kome bi se jače odražavalo nutarnje klanjanje i nebeski sjaj koji odaje djelovanje Duha Svetog nego na njegovom. Čovjek bi bio rekao da na nj pada

8) Propovijedi, IV. Svetkovine Posvećenja crkve, 227.

jedan tračak nebeske slave. Srce, razum, duša i sjetila izgledala su jednako zanešena i stvarno su bila. Nije moguće bilo zapaziti da bi se on, ma i na čas rastresao. Usred naroda i pod utjecajem tolikih pogleda što su u nj bili uprti on je saobraćao s Isusom isto tako slobodno kao da je u samoći svoje siromašne sobe. Pred njim je prolijevao suze ljubavi. Obično ne bi prestajao plakati za čitavo vrijeme svete mise.

Doimalo nas se, izjavili su bivši dječaci ministranti, da on iza posvete podiže oči nebu i ostaje četiri ili pet minuta u nekoj vrsti zanosa. Govorili smo jedan drugom da on vidi dragog Boga. Izraz je njegovog lica bio takav da smo gledali, dotiču li se njegove noge zemlje.

On je ne samo sličio anđelu svojom vjerom, nego serafinu svojom ljubavlju.

Bio je tako duboko prožet veličinom misne žrtve! Jednom je rekao pod vjeronaukom: »Da čovjek mogne dostojno govoriti svetu misu morao bi biti serafin. Držim u svojim rukama Spasitelja! Nosim ga desno, on ostaje desno; nosim ga lijevo ostaje lijevo!... Da čovjek zna šta je misa umro bi! U nebu ćemo tek razumjeti kako je velika stvar govoriti misu!... Bože moj, kako je sažaljenja vrijedan svećenik kad je govori kao da nešto obična čini.«[9])

Ovo shvaćanje misne žrtve bilo je također razlogom da je štovao svete liturgijske čine. Vršio je potpuno tačno i najmanje pojedinosti. Kad bi dijelio

9) Duh., 351.

svetu pričest lice mu je sjalo i poprimalo anđeoski izraz. Glas bi mu proželo uzbuđenje i suze ljubavi tekle su mu niz obraze.

O sveti župniče, moli za nas i izmoli nam milost da za vrijeme svete mise budemo prožeti žarom s kojim si ti svaki dan misnu žrtvu prikazivao.

XXVII.

SVAGDANJA SVETA MISA.

»Crpsti ćete s radošću vodu na izvoru Gospodnjem«.[1]) Tajanstvenu živu vodu milosti i obraćenja grješnika, ustrajnosti i svetosti za pravednike, okrepe, svijetlosti i mira za duše umrlih. Ta voda izvire iz svih rana na križu propetog Spasitelja. Kao što je Mojsije udarivši po stijeni u pustinji učinio da je potekla živa voda, na kojoj su Hebrejci utažili žeđ, tako isto bodljike i čavli što su probili tijelo Kristovo, bičevi koji su ga izranili, otvorili su kršćanskim dušama nepresušivo vrelo milosti koje im sveta misa dijeli prema njihovim željama i njihovoj pobožnosti. Blago onima koji često i pobožno prisustvuju svetoj misnoj žrtvi: oni će se obogatiti svim darovima Božjim i obogatiti će njima braću svoju.

Svagdanja sveta misa je put kojim do nas dolaze najdragocjenije i najobilnije milosti.

1. Milosti obraćenja.

»Želite li izmoliti novi život, to jest ostaviti se grijeha da se povratite dragom Bogu? Prisustvujte u tu svrhu nekoliko puta svetoj misi i možete biti sigurni, ako im budete pribivali s pobožnošću,

1) Izaija, XII., 3.

da će vam Bog pomoći da se okanite grijeha, pa makar po nesreći bili okorjeli kao Židovi, zaslijepljeni kao pogani, tvrđi od stijena što su popucale kad je Isus umro.

Pripovijeda se da je neka djevojka, nakon što je više godina sprovodila zao život, osjetila strah promatrajući bijedno stanje svoje duše. Bila je na misi i odmah iza toga potražila je svećenika moleći ga da joj pomogne ostaviti se grijeha. Svećenik, koji je znao za njezin život, zapita je šta ju je potaklo na tu promjenu. — Oče, odgovori ona, prisustvovala sam misi, kako sam bila obećala na samrti svojoj majci, svake subote i pod misom osjetila sam takvu strahotu svoga stanja da ga više ne mogu podnijeti. — Bože, usklikne svećenik, evo duše, koju su spasile zasluge sv. mise. Tridentski sabor ima dakle pravo kad kaže da misa ublažuje srdžbu Božju i obraća grješnike.«[2])

Spasitelj za vrijeme svete mise »šalje zrake svjetlosti u srce siromašnih grješnika, da im pokaže njihovu bijedu i da im pomogne obratiti se, ako su vjerni milosti.«[3])

2. Mnoge milosti spasenja.

»Sveti Toma kaže da je jednog dana, za vrijeme svete mise, vidio Isusa ruku punih darova koje je htio podijeliti. Stoga bi mi, da sveto prisustvujemo svetoj misi, primili mnogo više milosti nego što ih primamo za spas svoje duše a dapače i za vremenita dobra.«[4])

---

2) Propovijedi, II., 143, 156—158.
3) Bilješke Katarine, 94.
4) Propovijedi, II., 152.

»Sveti Ivan Zlatousti kaže nam opet da nema dragocjenijeg vremena za razgovor s Bogom o našem spasenju, od vremena svete mise, kad se Isus sam prikazuje kao žrtva svome Ocu, da nam izmoli toliko blagoslovâ i milostî. Jesmo li žalosni? kaže ovaj veliki svetac, u misi ćemo naći svaku utjehu. Jesmo li u napasti? otiđimo na svetu misu i naći ćemo načina kako da pobijedimo đavla.«

»Papa Pijo II. pripovijeda kako je neki plemić iz pokrajine Ostije, tajno napastovan očajem, otišao potražiti sveta redovnika da mu otkrije stanje svoje duše. Ovaj mu je svjetovao da nastoji imati u kući svećenika koji će mu svaki dan reći svetu misu. Plemić je poslušao savjet; jedan svećenik svaki dan je govorio kod njega misu i on joj je prisustvovao sa svom mogućom pobožnošću. Postigao je na taj način veliki mir duše i u času smrti izjavio je, da je od onog dana kada je počeo svaki dan prisustvovati svetoj misi, prestao njegov očaj.«[5]) Kad bi mi imali više vjere, sveta misa bila bi lijek svim našim zlima, jer Isus je liječnik i duše i tijela.

3. Milost dobre smrti.

»Znaj, moja kćeri, rekao je Isus svetoj Mektildi, da će sveci prisustvovati umiranju svih onih koji budu pobožno slušali svetu misu, da im pomognu dobro umrijeti, da ih obrane od napasti đavola i da prikažu njihove duše mome Ocu.« Kakve li sreće da nam u tom strašnom času budu na pomoći svi sveci čijim smo misama prisustvovali![6])

---

5) Propovijedi, 143—145.
6) Propovijedi, 153.

4. Milost oslobođenja iz čistilišta.

»Iza posvete Bog zaustavi svoj pogled na oltaru i rekne: Ono je moj predragi Sin koji mi se posve sviđa. Uzevši u obzir zasluge ove žrtve, on ne može ničeg odbiti. Sjećate li se pripovijesti o onom svetom svećeniku, koji je molio za svog pokojnog prijatelja. Po svoj prilici Bog mu je pokazao da je on u čistilištu. Pomislio je tada da ne može ništa bolje učiniti nego prikazati za njegovu dušu svetu misu. Kad je došao do posvete, uzeo je hostiju i rekao: »Oče sveti i vječni, daj da se zamijenimo. Ti držiš dušu moga prijatelja, koji je u čistilištu, a ja držim tvoga Sina u svojim rukama: evo! oslobodi mi prijatelja, a ja ti prikazujem tvoga Sina sa svim zaslugama njegove muke i njegove smrti.« I doista kod podizanja, on je opazio dušu svoga prijatelja svu sjajnu od slave kako ide u nebo.«[7])

*

Mladi Vianney kao pastir, težak i đak u Eccullyu prisustvovao je svetoj misi što je češće mogao. Čujmo u toj stvari njegovu sestru i njegove drugove iz djetinjstva.

Njegova sestra *Margareta* priča: Bilo mu je pet do šest godina. Čim bi zvono zazvonilo za misu, on bi govorio: Evo zvoni za misu; čuvajte blago. Nijesmo mu htjeli obećati to dok nam ne bi dao male slike svećenika ili kipiće bl. Djevice koje bi on napravio od ilovače; on bi ih rado davao i trčao bi na misu. Išao je k njoj gotovo svaki dan.

[7]) Duh. Kateheze o sv. misi.

Franjo Duclos kaže: Ivan-Marija često mi je govorio: Hodi sa mnom. — Zašto? — Donijet ću dobar ručak; ti ćeš čuvati moje blago dok ja odem na misu.

Andrija Groivin izjavljuje: Dok je bio u Ecculyu često sam puta primijetio njegovu pobožnost za vrijeme svete mise i njegovo veselje kad bi bio ministrant. Ne bi čekao zadnji udarac zvona da ode: on je bio prvi u crkvi, a zadnji je iz nje izlazio.

Nekad je opet molio svoga brata da ga zamijeni u poslu da bude slobodan u vršenju svojih pobožnosti. Ako je tu sreću morao kupiti za novac, nije oklijevao da ga dadne.

»Onda, uzdisao je on kasnije s tugom, nije mi glava bila puna briga kao danas, molio sam kako sam htio. Mislim da sam trebao cio život ostati pastirom.« U Noësu gdje je boravio više od godine, nikad u tjednu nije izostao od mise.

O sveti župniče, moli za nas, i daj da podučeni tvojim primjerom i tvojom naukom, volimo prisustvovati svaki dan svetoj misi.

XXVIII.

PRIGOVORI PROTI SVAGDANJOJ MISI.

»*Svaki dan pružam ruke prema nevjernom narodu, koji mi se protivi.*«[1]) Tako se tuži Spasitelj gledajući nehaj ljudi prema svetoj misnoj žrtvi i djelu otkupljenja. Isus je pružio svoje ruke na križu da nas sviju zagrli žarom svoje ljubavi i natopi milostima svoga milosrđa: to je posljednji i skrajnji napor Boga koji umire u neizrecivim mukama. Zar nas do suza ne bi morala ganuti tolika ljubav, i zar se ne bi svaki dan morali uteći svetoj misnoj žrtvi koja obnavlja žrtvu križa? Nažalost! Posve ljudska mudrost, ljudski obzir, nedostojno podavanje veće važnosti vremenitim nego vječnim stvarima drži nas udaljene od nje. Molimo Isusa da nam oprosti taj nehaj i pokušajmo razumjeti da se on nikakvim razlozima ne može ispričati.

1. Prisustvovanje sv. misi nije gubitak vremena.

»Ne bojte se da će vam poslovi zakasniti zbog svete mise. Baš obratno će biti: možete biti sigurni da će vam posao bolje uspijevati nego ako joj ne prisustvujete...« Iskustvo to dokazuje. Zar niste u ostalom čitali »ono što Isus u Evanđelju kaže: tražite

1) Iz., LXV., 2.

najprije kraljevstvo nebesko i pravdu njegovu i sve će vam se ostalo *dodati!* Koliko bi bili sretniji da se posve pouzdajemo u Boga! — Vi ćete možda reći: kad ništa nemamo, ništa nam se i ne daje. — Šta hoćete da vam dragi Bog dadne, kad vi računate samo na svoj rad, a nimalo na njega? Kad ne uzmete ni toliko vremena da obavite jutarnju u večernju molitvu i kad se zadovoljate time da jednom u tjednu dođete u crkvu. Vi ne znate kolika su vrela Providnosti Božje za onoga koji se u nj pouzdava. Hoćete li posve očit dokaz o tome? On je pred vama: pogledajte svoga župnika i ispitajte to pred Bogom. — Vi ćete reći: ali vama se daje! — Ali tko mi daje, ako ne Providnost dobroga Boga? Kod njega je moje blago, a ne drugdje. Čovjek je slijep kad se toliko muči da dođe u pakao i bude nesretan na ovom svijetu. Kad biste mislili na svoje spasenje i prisustvovali što je moguće češće svetoj misi, vidjeli biste brzo da je istina što vam kažem.«[2])

2. Ne obazirimo se na to šta će svijet reći.

»Ne bojte se što će vam se rugati ako budete u tjednu išli na misu i govorili: to je za one koji nemaju drugoga posla, koji mogu živiti od rente.«

»Prijatelju, zar se stidite služiti Bogu od straha da će vas prezirati? Ali pogledajte onoga koji je umro na križu: upitajte ga, je li se on stidio umrijeti najprezrenijim načinom.« Oh! nesretnog li ljudskog obzira koji čini da gubimo »sve milosti što nam ih je Isus zaslužio svojom smrću i svojom mukom!« —

2) Propovijedi, II., 153—156.

Ali tko vas ismjehiva? Bijednici, luđaci, slijepci. Ničeg se ne bojte, idite svojim putem, oni sebi škode dok vama ne mogu ništa; sažalijevajte ih i vladajte se kao obično.«[3])

3. Budimo sretni što možemo prisustvovati sv. misi.

»Kad bi na svijetu postojala samo jedna jedina crkva u kojoj se prikazuje uzvišena oltarska tajna, gdje se posvećuje tijelo i krv Isusova, mi bi bez sumnje zavidali onim ljudima koji bi stanovali blizu te crkve. A mi smo taj izabrani narod, mi stanujemo u blizini toga tako svetog, tako čistog mjesta, gdje se Bog žrtvuje svaki dan.« Okorišćujemo li se mi time? Nažalost ne. Da zaradite pet ili šest franaka išli bi nekoliko milja daleko, a nećete da učinite trideset koraka da prisustvujete sv. misi u sedmične dane!« Gdje vam je vjera? »Mi posjedujemo milost i naročitu sklonost« Božju i nećemo da se njima služimo. Pazimo, da nam Bog ne oduzme svoje darove i dadne ih drugima koji će ih bolje cijeniti.[4])

Kad vam dođe misao da idete na misu u radne dane, to je poticaj milosti što vam ga Bog daje. Slijedite taj poticaj! Sveci su postali svetima samo što su silno pazili da slijede sva nadahnuća što im ih je dragi Bog slao, i prokletnici su dospjeli u pakao samo stoga što su ih prezirali.« Bit ćete suđeni prema onim mislima koje niste htjeli da primite, po onim misama koje ste mogli slušati, a niste htjeli da slušate. »Ah veliki Bože, kud ćemo dospjeti!« Vatra u

3) Propovijedi, I., 51, 54, 59, 61.
4) Propovijedi, 167, 238.

čistilištu bit će kazna za našu lijenost ili za naše sebično promatranje stvari.«[5])

*

Vianney, videći da njegovi župljani ne rastu u ljubavi prema Bogu kako bi on bio želio, bojao se da su njegovo neznanje i njegovi grijesi uzrokom njihova nehaja, te je često pozivao svoje drugove iz susjedstva da mu pomognu.

Jedne godine, kad je pozvao nekog od njih da propovijeda za jubilej, pripravio je duše na te pobožne vježbe svojim molitvama i naročito svetim misama. Tada se zapazilo kako je misna žrtva moćna da isprosi milosti obraćenja i svetosti. On je misio kroz tjedan dana za obraćenje svojih župljana i pozvao sve pobožne osobe da se tome molitvom pridruže. I zbio se takav preokret u srcima, priča jedan prisutnik, da su gotovo svi ljudi počeli raditi na tom da se ostave grijeha. Bili bi se stidjeli da ne vrše čine svoje vjere. Propovijednik je bio zadivljen tim očitovanjem vjere i na koncu propovijedanja, Vianney je, u jednom govoru sav radostan rekao: »Braćo, Ars više nije Ars. Ima dugo godina da se takav prevrat nije zbio u ovoj župi. Bio sam prisutan mnogim misijama i jubilejima, ali nisam našao tako lijepih osjećaja kao ovdje.«

Svetac je tako dobro poznavao plodove svagdanje sv. mise i toliko cijenio sreću što je može govoriti svaki dan, da je iza svoje bolesti 1843. jedva se držeći na nogama dao se tako reći odnijeti u crkvu i jer nije mogao čekati do jutra a da ne uzme hrane,

5) Propovijedi, II., 22, 349; IV., 190.

govorio je sv. misu kroz cio tjedan u tri sata iza ponoći. Prvi put ju je govorio na oltaru bl. Djevice, a pri tom mu je pomagao njegov dobri stari ispovijednik. Usprkos ranom satu čitava je župa bila na okupu u crkvi. »Da živim stoljeća, kaže jedan koji je prisustvovao tim prvim misama, uvijek bi mi pred oči dolazilo lice tog svetog čovjeka, koji je obnavljao žrtvu svoga života koga je još s predanošću i zahvalnošću u sebi nosio. Njegovo lice, na kome je otsijevala trpnja i zemaljska žalost, sjalo je ipak nebeskom radošću, ali radošću punom suza, uzbuđenja i ljubavi. Činilo mi se da sam prisustvovao misi u katakombama.

Koliko je puta molio i primio pod svetom misom svijetlo i riječi utjehe za koje su ga ljudi molili. »Brata mi je nedavno otela okrutna smrt..., rekao mu je jednom neki čovjek, bojim se za njegovo vječno spasenje... Oh, recite mi mogu li se za nj još moliti!« — »Sutra, iza mise, odgovori svetac, možda ću vam reći...« I sutradan, glasom u kome su se miješale suze i nada on reče: »Prijatelju, molimo, vašem bratu treba puno molitava. — Dakle, oče, on je spašen! — Da, ali mnogo molimo. On trpi, bit će oslobođen.«

»Kad za vrijeme svete mise molim da upoznam volju Božju, priznao je on, vidim svijetlo koje kao da mi je pokazuje.«

O sveti župniče, moli za me i daj da prezirući sud svjetske mudrosti, cijenim svetu misu i uživam kako dolikuje u njoj pohađajući je svaki dan.

XXIX.

KAKO DA PRISUTVUJEMO SV. MISI.

U prisutnosti Boga koji je postao čovjekom i koji se žrtvuje tajanstveno i posve stvarno za naše spasenje: vjera, ufanje, ljubav, kajanje za grijehe, žarka želja da se sjedinimo sa Žrtvom moraju napunjati naša srca. Uzor toga držanja nalazimo u cariniku iz Evanđelja, u dobrom razbojniku i stotniku; promatrajmo kako se oni drže, to će nam biti izvrsna poduka.

Po sebi »najbolji način da prisustvujemo sv. misi stoji u tome da se sjedinimo sa svećenikom u svemu što govori i da slijedimo sve njegove čine.«

1. Od početka mise do prikazanja.

Kroz ovo vrijeme »ponašajte se kao pokornici prožeti najživljom bolju zbog svojih grijeha i ugledajte se u carinika u hramu. On je stajao, kaže Evanđelje, straga u hramu, spuštenih očiju, ne usuđujući se gledati oltar i udarajući se u prsa govorio je Bogu: smiluj mi se, Gospodine, jer sam grješnik.

»*Bio je otraga u hramu,* na najmanje istaknutom mjestu, smatrajući se nedostojnim da pođe naprijed. Bio je dakle, daleko od onih kršćana po imenu, koji smatraju da nikad nisu na dovoljno doličnom mje-

stu, koji kleknu samo kad su u klupi, koji se ispruže na klupi prebacivši nogu preko noge.«

»*Oborio je oči k zemlji,* tako se je stidio zbog svojih grijeha. Nije činio kao oni kršćani koji ulaze u naše crkve oholo i drzovito, kao prezirući prisutnost Božju, poput osoba koje misle da nemaju šta prigovoriti svojoj savjesti i zbog čeg bi se mogli poniziti pred svojim Stvoriteljem.« A koliko bi u zbilji razloga imali da se postide i da obore oči k zemlji?

On se je iskreno kajao za svoje grijehe; smatrao se je krivim i htio je da mu srce pukne, jer udarao se u prsa, kaže sv. Augustin, »da pokaže Bogu kako žali što ga je uvrijedio«. Nije bio »kao oni ljudi koji dolaze u crkvu samo zato da izlaganjem svoje taštine grde poniženog Boga, s namjerom da svrate na se pažnju svijeta.«

2. Od prikazanja do posvete.

Za to vrijeme »ponašajte se kao službenici koji prikazuju Isusa Bogu Ocu i koji mu žrtvuju sve što jesu«. Ugledajte se kod tog u dobrog razbojnika.

»Koliki li je napredak on ostvario u roku od tri sata, dok je bio u društvu Spasitelja koji umire! On otvara najprije oči duše te prepoznaje svoga oslobodítelja; zatim, kako je pričvršćen uz križ pa neraspolaže više nego svojim srcem i jezikom, on prikazuje i jedno i drugo Isusu. Posvećuje mu svoje srce vjerom i ufanjem, i ponizno ga moli mjesto u raju. Posvećuje mu jezik govoreći o njegovoj nevinosti i njegovoj svetosti: »Pravo je da mi trpimo, kaže on svome drugu, ali On je nevin«. On postaje braniteljem Isusovim u doba kad drugi nastoje samo da ga vrijeđaju; njegova je ljubav tako velika da čini sve što može da drugog potakne da se obrati.«

Kao dobri razbojnik prikažite Isusu svoje srce, te ga ljubite, posvetite mu svoj jezik služeći se njime odsad jedino ga slavite i pjevajte njegove hvale; žrtvujte se s njime odričući se svega što mu se ne dopada i primajući, kao pravedno iskupljenje, križeve koje vam dobrostivo šalje. Kao dobri razbojnik, probudite u sebi veliku nadu da ćete se spasiti gledajući Boga koji umire da bi vam osigurao mjesto u svome kraljevstvu i primite smrt u zajednici s božanskom žrtvom da tako priznate njegovo pravo nad sobom.

3. Od posvete do kraja mise.

»Gledajte sami sebe kao osobu koja će primiti uzvišeno tijelo i presvetu krv Isusovu i nadahnite se osjećajima stotnika da se duhovno ili sakramentalno pričestite.«

»Primjer stotnikov tako je divan, da nam ga Crkva kao s radošću stavlja pred oči svaki dan u svetoj misi. »Gospodine, kaže Isusu ovaj ponizni časnik, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će sluga moj...« Da nas dragi Bog vidi obuzete ovom istom poniznošću, prožete spoznajom našeg ništavila, s kakvim bi veseljem i s kakvim obiljem svojih milosti došao u naše

srce! Koliko bi snage i hrabrosti primili da pobijejedimo neprijatelja našeg spasenja.«[1])

*

Vlč. Vianney nije ni odveć duljio ni odveć hitio na oltaru; pazio je više na korist sviju, nego na svoje želje i svoju pobožnost.

»Kad sam na oltaru, govorio bi on, idem dosta brzo do posvete. Ali kad držim Spasitelja u svojim rukama, onda nikad svršiti. Pomislio sam, kad bi po nesreći bio osuđen i odijeljen od Isusa kroz vječnost, bar sam imao sreću da ga što dulje držim u svojim rukama.« Tada se zapažao anđeoski osmijeh na njegovim usnama i lice mu je izgledalo sjajno i zaneseno.

Poslužujući mu kod mise, kaže jedan hodočasnik, imao sam priliku opaziti da samo u jednom času više oteže nego ostali svećenici: prije pričesti. Kad bi svršio liturgičke molitve slijedio bi tajanstveni razgovor, koji se i izvana očitovao, između Spasitelja i njegovog službenika. Vlč. Vianney je gledao hostiju s ljubavlju. Usta su mu izgovarale riječi: on bi se zaustavljao, slušao, pa nastavljao, i s očitom težinom što je pokazuje prijatelj kad se dijeli od prijatelja, iza nekoliko časaka oklijevanja, on bi uzeo svete prilike.

Prisutnici su se divili pobožnosti, čednosti i ozbiljnosti s kojom je govorio svetu misu. Mnoge osobe stale bi tako da ga za vrijeme podizanja mognu vidjeti a bilo ih je koji nisu mogli podnijeti da to dalje gledaju: on je izgledao poput anđela, kao da je u nebu.

1) Propovijedi, II., 146, 157.

»Hoćete li da se naučite dobro prisustvovati sv. misi? rekoše jednog dana gđici *de Belvey*. Stanite tako da mognete vidjeti izraz lica župnika Arskog na oltaru«. Gospođica je, uistinu, stala na jedno mjesto, odakle ga je mogla promatrati: »Opažala sam, kaže ona, na njegovom licu nešto nebesko; vidjela sam kako prosipa suze za vrijeme čitave svete mise. To sam zapazila svaki put kad sam išla u Ars. Izgledalo je da on vidi Spasitelja u presvetoj Euharistiji«.

»Izraz njegov bio je doista nadnaravan, dodaje gđica *Marta des Garets*. Bilo ga je tako lijepo vidjeti, da bi neki gosti u dvorcu, koji nisu imali namjere ići na veliku misu, otišli ipak da imadnu zgodu promatrati ga.«

Ljudi su se svađali tko će imati čast da mu poslužuje kod mise, da bi tako mogli izbližeg promatrati ga i uživati u tom.

— *G. Morin iz Chalon-sur-Saônea* bio je članom tajnih društava. Došavši u Ars sa svojom ženom za vrijeme nekog ugodnog putovanja, pohodio je u sakristiji slugu Božjeg, koji mu, iza kratkog razgovora što ga je iziskivala pristojnost, reče: »Imate još nešto da mi reknete.« Kad je on rekao da nema, vlč. Vianney je i dalje tvrdio da ima, rekao mu da klekne. Iza ispovijedi g. Morin izađe vrlo uznemiren iz ispovijedaonice odlučivši se da će otići. Kako međutim nije mogao, morao je ostati te je prisustvovao misi. Promatrajući pobožnog i svetog župnika na oltaru, to ga se tako doimilo, da se je obratio i ostao više

dana u Arsu. Živio je još dvije godine. Molio je svakoga tko bi pohodio oratorij što ga je podigao u svojoj kući, da izmoli »Očenaš« i »Zdravomariju« za njegovu ustrajnost i ispustio je dušu čineći najtežu pokoru.

O sveti župniče, moli za nas i izmoli nam milost da prisustvujemo sv. misi vjernom pobožnošću, skrušenošću i ljubavlju kojima si bio prožet govoreći je.

XXX.

IZA SVETE MISE.

Nakon što je rekao prvu svetu misu u dvorani posljednje večere Spasitelj je otpjevao, kaže Evanđelje, pjesmu s apostolima.[1]) Na temelju toga sv. Ivan Zlatousti zaključuje da vjernik, koji prisustvuje sv. misi, ne smije otići a da se nije zahvalio Bogu za tu neprocjenjivu milost. Zahvalnost, udivljenje, čvrsta odluka da neće više griješiti treba da obuzmu njegovo srce.

1. Zahvalnost.

»Prije nego što izađete iz crkve iza svete mise ne propustite nikad zahvaliti se Bogu za milosti koje vam je udijelio.«

Sv. Ivan i pobožne žene koje su prisustvovale žrtvi na križu nisu nikad zaboravili prizora s Kalvarije i otišli su sa svetog brda obasuti zaslugama Spasiteljevim. Hvalimo i mi Spasitelja »blagosivajmo ga što nam je dopustio da budemo dionici »svete misne žrtve kojom on obnavlja žrtvu na križu primjenjuje nam njezine plodove.

1) Mt., XXVI., 30.

2. Udivljenje.

»Pođite kući posve zaokupljeni onim što ste vidjeli.«

»U sv. Pismu piše da je kraljica Sabe, saznavši za lijepe stvari koje su se pripovijedale o Salamonu i za divote koje su se zbivale kod njega, zaželila da ih sama vidi. Ali kad je ugledala ljepotu hrama i lijepi red koji je u njem vladao, otišla je priznajući da sve što joj je bilo rečeno nije ništa u poredbi s onim što su njezine oči vidjele. Te divote ostadoše duboko upisane u njezinom srcu.«

»To bi nam se upravo dogodilo dok odlazimo iz crkve, kad bi dobro pazili na sve što se zbiva za vrijeme naših svetih i strašnih tajni. U hramu Salamonovu vidjelo se djelo jednog čovjeka; »ovdje Bog sam djeluje i čini bezbrojna čudesa«: mijenja kruh u svoje tijelo, vino u svoju krv, kao nekoć na posljednjoj večeri; on, koji je vječni život što uvijek djeluje, stavlja se u stanje smrti, veže si ruke i jezik; pravi Bog i pravi čovjek, on je cio sadržan pod najmanjim dijelom prilika kruha i vina; jede ga se a da ga se ne uništi; on se istodobno nalazi na bezbroj mjesta.«

»Hram Salamonov bio je određen da sadržava malo mane i zakonske ploče; ali u našim crkvama, veliki Bože, sam Isus Krist prosiplje svoju krv i žrtvuje se svaki dan na našim oltarima pravdi svoga Oca, za naše grijehe.«

»Divote tako velike, što ih više ispitujemo, to nam dublje izgledaju.« Ali što bude zaslužnija naša vjera, to će obilnija biti naša nagrada.

3. Čvrsta odluka da nećemo više griješiti.

»Kršćanin, po svršetku sv. mise, dirnut svetim mislima što su ih izazvale u njegovoj duši obredi i molitve koje je obavljao, mora reći sam sebi: Prisustvovao sam sv. misi, Bog se je žrtvovao za me, prosuo je svoju krv za spas naših duša: šta je više mogao učiniti? Zar nisam bijedan ja koji mu tolike godine ne dam svoga srca, koje je on za se stvorio, i koje on od mene traži da ga učini sretnim! Hvalio sam sad Boga s ovim istim ustima, koje sam toliko puta okaljao svakakvim grijesima.« Bože moj, zar ću uvijek ići prositi u stvorenja mir, koga mi ona ne mogu dati? Zar će moj jezik služiti za to da te sad hvali, sad opet prezire? Ne, Gospodine, hoću samo da te blagosivam i da te ljubim.«

»Svaki kršćanin, koji odlazeći iz crkve nema ovih (ili sličnih misli) u srcu, nije prisustvovao sv. misi s potrebnim raspoloženjem«. Kad gledamo Isusa kako se žrtvuje na oltaru zbog naših grijeha, u našem srcu nužno se moraju roditi osjećaji iskrenog pokajanja i savršene ljubavi.

*

Ovo što je vlč. Vianney preporučivao svojim župljanima, to je on sam već u svojim mladim danima vršio.

Nedjeljom, uistinu, Ivan-Marija išao bi u crkvu puno prije ostalih vjernika i odlazio bi iz nje kasno iza njih. Priprava prije mise i zahvala poslije mise,

govorio je on, potrebne su kršćaninu, ako neće da bude nezahvalan, ili ako neće da olako postupa s darovima što mu ih Isus pruža žrtvujući se na oltaru.

U Noësu, njegova pobožnost pred presvetim oltarskim sakramentom djelovala je na sve i, kao u Dardillyu, on bi ostajao u crkvi iza kako bi svi otišli.

Uvijek je bio čedan, sabran, uzoran u vladanju, revan u vršenju svojih dužnosti i svi su mu se divili. Ljudi su dolazili iz susjednih župa da s njime mole i pjevaju svete pjesme.

O sveti župniče, moli za nas i izmoli nam milost da uvijek primamo darove Božje zahvalna srca.

XXXI.

EUHARISTIJA I TJELESNI RAD.

Apostoli su radili čitavu noć i njihovo ribarenje bilo je uzaludno. Ali čim je Isus s njima, odmah njihov ribolov postaje čudesan.[1]) Stoga Spasitelj kaže: »Dođite k meni svi koji radite«; ja ću biti vaša radost, vaša snaga i ja ću olakšati vaše breme i vaš će posao biti plodonosan.[2])

Sv. Ivan Vianney vjeran tome tako milom i dobrostivom pozivu, usred svakog posla išao je Isusu slušajući sv. misu, pohodeći presv. oltarski sakramenat, duhovno se pričešćujući, žarkim osjećajima svoje vjere, ufanja, ljubavi i pobožnosti. Svetohranište je bilo središte njegova srca, sunce njegova života, ognjište, na kome se je grijala njegova ljubav. Zahvalimo Spasitelju što nam je dao takav primjer i nastojmo da ga nasljedujemo.

1. Kroz polja i cvjetne vinograde.

Jutrom kad bi išao vidjeti cvate li vinograd ili donosi li već plodove, kad bi odlazio od kuće u polje, nastojao je da to bude tek nakon što je obavio pohod presv. oltarskom sakramentu ili slušao misu. Tražio

1) Lk. V., 5.
2) Mt., XI., 28.

bi svaku priliku da prisustvuje sv. misi. Otac mu je trpio od reume i on mu reče: Pusti me da odem na misu; izmolit ću toliko »Očenaša« i »Zdravomarija« koliko je potrebno da tvoje boli iščeznu.

S oruđem na ramenu on prelazi preko livade Chante-Merle i penje se uz susjedne bregove. Putem ljiljani u dolini, cvijeće u polju na svakom koraku govore mu o Onome od koga se je samo sa žalenjem odijelio i razmatrajući njegovu ljepotu i njegovo savršenstvo on dolazi do mjesta svoga stada.

»Ja sam pravi trs, moj Otac je vinogradar... vi ste loze« kaže Isus Krist. Ivan-Marija koji je svaki dan čitao Evanđelje, znao je to, i okapajući i obrezujući vinograd on je mislio na Isusa koji je izmijenio plod vinograda u svoju krv, na svećenički red, koji će njemu, kako se nadao, dati jednog dana istu vlast. Volio je govoriti da je loza tajanstvena loza zasađena u našim svetohraništima i sjedinjavao bi se vjerom i ljubavlju s njime, i molio je da plodni sok, penjući se učini njegov život plodnim, da procvate u bujan život svetosti. On je, — pomišljao je također, — radnik Oca svoga; već su se klasovi bijelili i doskora će on moći raditi po svojoj volji: »ako postane svećenikom jednog dana, htjet će mnoge duše predobiti za Boga« i ne biti lijeni poslenik. S takvim mislima on je nadnaravnim činio svoj rad i vršio ga pred Bogom.

2. Molitva u prirodi.

Kad bi ga zora zatekla u vinogradu ili među brazdama a da prije toga nije bio mogao prebivati sv. misi, čim bi začuo zvono, izmolio bi pet Očenaša i pet Zdravomarija i žarko želio da primi Isusa. Tako je radio i kad bi oćutio da njegova revnost smalaksava rastresenošću i umornošću teškog života koga je sprovodio: »Nek Zaručnik, govorio je, dođe u ovaj vrt i nek bere u njem cvijeće svetih želja i dobrih djela koji su plodovi njegove milosti; cvijeće i plodovi njemu pripadaju, jer on ih je posijao i on je dao da narastu.« I Zaručnik duše žurio se: O dušo, o sestro, evo dolazim na tvoj poziv... onaj koji mene ljubi, njega će ljubiti moj Otac i doći ćemo k njemu i nastanit ćemo se u njemu.«

3. Okrepa u svetohraništu.

Kadgod se pri radu u polju oruđe težaka razbije ili okrnji. Kadgod bi se takva šta desilo naložili bi Ivanu-Mariji kao najhitrijem da nosi u selo pokvareno ralo ili trnokop i čitavo vrijeme dok bi ga kovač popravljao on bi klečao pred Euharistijom. To su bili časovi okrepe za mladog čovjeka, željeni odmor za njegovo srce; on je slušao šta Isus govori i njegova riječ bila mu je draža od svih zemaljskih slasti. On je crpao krv iz boka Spasiteljeva i najvelikodušniji je život strujao u njemu. Isus mu je pokazivao svoju ljubav te bi okrepljen vratio se na posao.

Ali on se ni inače nije mogao oteti tako slatkim razgovorima. Toranj koga bi izdaleka opažao poticao

ga je življe na to, te bi on govorio sebi: Tamo se nalazi Spasitelj dušom i tijelom u svome svetohraništu. I kad bi ugledao toranj uzdrhtao bi kao što srce zaručnice uzdrhti od pogleda na krov kuće gdje stanuje njezin dragi.

Dan bi dolazio kraju.

Vraćajući se kući Ivan-Marija ne bi propustio a da se ne uvrati u crkvu kad god je mogao. Tamo su ga viđali nepomična, prožeta Božjom prisutnošću i kao poništena pred njim. Izgledalo je kao da hoće da se domogne Isusa žarom svoga pogleda i žestinom svoje želje te da ga ponese sa sobom kako bi od njeg primio novo svijetlo i nove dokaze ljubavi.

O sveti *Ivane-Marijo,* kako je lijepo raditi kao što si ti radio gledajući Isusa u presvetom oltarskom sakramentu! »Čovjek se osjeća kao kad su dva prijatelja skupa« i satovi prolaze brzo, ugodni, plodonosni, noseći naše zasluge u vječnost kao što pčele nose svoj plijen u košnicu. *Daj da po tvom primjeru produhovim i preobrazim svoj rad žarkom ljubavlju prema Euharistiji!*

XXXII.

EUHARISTIJA I UČENJE.

»Bog je gospodar nauka«[1]) i Duh nauka sašao je na Isusa.[2]) Arski svetac je to znao. Stoga u teškoćama učenja on je jako molio »Oca svjetla[3]) i Isusa Krista u presv. oltarskom sakramentu da ga rasvijetli na tamnom putu kojim je pošao pozvan odozgo. »*Hodat ću, Gospodine, u svijetlu lica tvoga*«[4]); »tvoja će riječ biti plamen pred koracimo mojim, svijetlo na stazi mojoj.«[5])

1. Ponizne i ustrajne molitve učenika.

Sluga Božji počeo je svoje nauke 1805., u devetnaestoj svojoj godini. Prvi mu je učitelj bio vlč. Balley, župnik u Ecullyuu.

U zamjenu za poduku što ju primao, on mu je posluživao kroz četiri godine na oltaru. To je za nj bio najljepši čas u danu i starci u Eculleyu dugo su s udivljenjem govorili o prizoru što ga je davao svećenik sa svojim učenikom, takmeći se oba, za vrijeme sv. mise, u sabranosti, štovanju i ljubavi. Kakvim žarom molio je Ivan-Marija »Učitelja nauka« da mu

1) Kralj.. II., 3.
2) Iz., XI., 2.
3) Jak., I., 17.
4) Ps., 88, 16.
5) Ps., 118, 105.

prosvijetli duh, razvije pamćenje, podržava hrabrost, to bi nam samo anđeli oko oltara mogli reći, oni su bili svjedoci njegovih žarkih molitava i želja.

Učio je u samoći i u miru, ali najednom je morao prestati. Ipak iza nekog vremena vratio se u Ecully: bilo mu je dvadeset i pet godina. Vlč. Balley ga je tada uzeo kao gosta i nastanio ga u župnoj kući da ga ništa ne bi moglo smetati pri radu. Često je župnik morao obuzdavati žar mrtvljenja svoga učenika, ali ga nije smetao u poslu i u molitvi. Ostavio mu je u tom potpunu slobodu; sluga Božji se koristio time te se dugo zahvaljivao iza svojih gotovo svakidanjih pričesti i provodio svoj odmor većinom pred svetohraništem. Osjećao je potrebu da zaroni u izvor svijetla, u Srce Isusovo i htio je da milost na svaki način preobrazi njegove naravne sposobnosti. Nek mu učenje bude teško, na to je on rado pristajao iz želje za pokorom i iz ljubavi; ali da mu bude niz samih zagonetki, na to nije mogao pristati. I on je zaklinjao Spasitelja da mu pokaže kako da steče nauku koja je sa svećeničkim redom, ures svećenika.

Godina i pô je prošla: Vianney je u Verrièresu, gdje su ga poslali da svrši filozofiju. Tamo se je mogao također često pričešćivati kao i u Ecullyu. Po toj božanskoj pomoći on je svladao najveće poteškoće. Spasitelj je obećao pobjedniku sakrivenu manu.[6]) Ta mana bila je za seminarca radost što je napokon posjedovao znanje koje je bilo potrebno da postane svećenikom i da primi onu ulijevenu svjetlost

6) Otkr., II., 17.

koja je od njega učinila najprosvjetljenijeg i najizvanrednijeg ispovjednika svoga stoljeća. Jer Bog ga je uslišio i iznad njegovih želja.

2. Spremanje za propovijedi uz Isusa.

Kao župnik sastavio je u deset ili dvanaest godina oko šest svezaka propovijedi. I većinu je sastavio u svojoj maloj sakristiji. To je bila mala sobica, ali svetac je volio u njoj raditi, jer odmah pokraj nje, u najvećoj blizini stanovao je »Vjerni Prijatelj, blago« njegova srca, »lijek života i neumrlosti« i on nije htio da se od njega odijeli.

Kao sto služio mu je niski ormar, gdje se čuvalo crkveno ruho. Učio je i pisao stojeći, pod ogledalom svoga Savjetnika. Učiti bi počeo obično oko dva ili tri sata po podne.

Uz Onoga koji »čini jezik djece rječitim«[1]) on je postao djetetom po svojoj jednostavnosti, svome nepouzdanju u sebe, sinovskoj predanosti, i molio je Isusa da ga nauči govoriti. Tako je zaslužio da poprimi govor, koji zanosi svojim jednostavnim čarom, da upozna tajne koje se »otkrivaju samo malenim«[7]), da o Euharistiji, bl. Djevici, nedjeljnom počinku, vječnim istinama nađe izvore za koje bi čovjek rekao da u sebi nose trag božanskog nadahnuća. Oni uistinu sadržavaju u sebi svjetlo sposobno da osvijetli najviše umove kao i priproste ljude.

Riječi su njegove imale usto nešto miloga, što je djelovalo na svakog slušatelja. On je tu milinu

7) Knj. Mudr. X., 21.
8) Mt., XI., 25.

molio od svog Spasitelja i ona mu je bila dana u tolikom izobilju, da je prožimala njegove riječi, kretnje, suze, te i samo držanje i pogled njegov bili su kadgod dovoljni da prodrmaju i obrate griješna srca.

Njegovo pamćenje nije od naravi bilo osobito i kadgod ga je izdalo. Njega to nije nimalo obeshrabrilo. U sakristiji je i dalje učio, opetovao sam sebi nedjeljnu propovijed i molio Isusa da mu dadne hrabrosti da svoju dužnost stalno obavlja.

Tako je govornička moć župnika Arskog potjecala od Euharistije: u Isusovoj školi on je naučio umijeće da predobiva duše i unosi u njih istinu koja oslobađa.

O sveti župniče, daj da ja uvijek učim kao i ti, u prisutnosti Isusa u presvetom oltarskom sakramentu. On je svjetlost i samo u njemu ćemo pravo i korisno shvaćati nauku. Svako čitanje treba da se konačno pretvori u ljubav prema Isusu, kao što se hrana pretvara u krv. *Budi, Isuse, jedina ljubav moga srca!*

XXXIII.

EUHARISTIJA I SAN.

Po mišljenju nekih crkvenih učitelja bl. Djevica nikad nije prekidala razmatranje božanskih istina, te je dapače u snu dolazila do većih stupnjeva nutarnje molitve nego i najveći sveci u budnom stanju. Kakogod međutim s tim bilo, dopušteno je misliti da je žarki plamen njezine ljubavi jedva joj dopuštao da usne i da je njezin san, lagan i kratak, bio isprekidan neprekidnim uzdasima Bogu.[1] Iza Uzašašća, san je postao za bl. Djevicu vrijeme neprekidnog euharistijskog razmatranja, jer je Isus bio uz nju, pod koprenom Euharistije.

Slično nešto vidimo i kod nekih svetaca, napose kod župnika Arskog.

1. Kratkotrajni počinak.

Noći su svečeve sličile njegovim danima; on ih je posvećivao svojom ljubavlju prema Euharistiji.

Iza mučeničkog ispovijedanja kroz sate i sate, osjećao je neizrecivu potrebu za odmorom. Uza sve to, svom je tijelu pružao samo ono što nije mogao ne dati mu a da ne naškodi svome životu. »Imam dobru lješinu, govorio bi on, dosta joj je dva, tri sata spa-

1) Suarez, t. XIX. Disp. XVIII., II.

vanja.« A da li je to zbilja bio san koji okrepljuje? Ne, jer postelja mu je bila tvrda, groznica ga je izjedala, prsa mu je razdirao neumoljivi kašalj, đavo je navaljivao na nj svojom zaglušnom vikom i prijetnjama.

Šta je radio za vrijeme te besanice? »Okrenuvši se prema svetohraništu, obavljao je duhovnu pričest, jer, govorio je, moramo uvijek imati žarku želju da primimo dragog Boga.« I, kao u doba svoje mladosti, izmolio bi pet *Očenaša* i pet *Zdravomarija*. On bi se sjedinjivao s trpnjama božanskog Zagovornika i s njime i po njemu zagovarao bi siromašne grješnike i duše u čistilištu. Znoj koji je tekao s njegova tijela mijenjao se tako u nebesku rosu, koja je trnula plamen pravde, stišavala strasti i pročišćavala duše.

2. *Na službu Isusu!*

Kadgod je izgledalo da je njegova ljubav prema Euharistiji bila tako plamena te ga je probudila. »*Spavam ali moje srce bdije*« kaže Pjesma nad Pjesmama.[2]) Vlč. Vianney tako je bdio, razgovarajući sa svojim Isusom. U tom razgovoru na koncu glas je Isusov poprimao izraz neizrecive boli i Isus bi se ukazivao svome sluzi glave okrvavljene i trnjem izbodene, obraza istrganih udarcima grješnika; župnik Arski bi to razumio. Skočio bi s ležaja i čas za tim pokornici koji su sproveli dio noći čekajući ga, satrveni težinom svojih grijeha, nestrpljivi da ih se oslo-

---

[2]) V., 2.

bode, radovali su se kad su vidjeli da ulazi u ispovijedaonicu.

3. *Na podnožju oltara.*

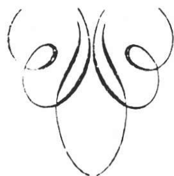
Ali događalo se da bi njegove boli u stomaku bile tako žestoke, njegova glavobolja tako jaka, njegova satrvenost tako duboka, da bi znao izgubiti svaku slobodu duha. U toj nemoći »sakrivao bi se — kako je govorio — iza svog anđela čuvara i molio ga da zastupa pred božanskim Učiteljem i da moli na mjesto njega.«[3])

Kadgod svetac je čak spavao na podnožju oltara. Sveti Ivan je stavio svoju glavu kraj presvetog Srca Isusova na posljednjoj večeri; Marija Magdalena sjedila je uz noge Isusove šutke slušajući njegove riječi; Majka je Spasiteljeva grlila križ na kome je njezin Sin bio prikovan. župnik Arski htio je da vrši sve te uloge. Zato je, po vlastitim riječima, »lijegao pred noge Isusove, kao mali pas kraj svoga gospodara«. Zašto? Zato da sama njegova prisutnost, bude Gospodaru svetohraništa svjedočanstvo njegove vjernosti za dugih noćnih sati, koji su, nažalost, i sati zaborava. On bi crpao obilnije na vrelu Božanstva tajne vječnog života koje je onda dijelio dušama; on je bio žrtva spremna za sutrašnju žrtvu. »*Partum cor meum, Deus, paratum cor meum, spremno je moje srce, Bože, spremno.*« S ovim raspoloženjem, on bi se pružio podno oltara kao po križu, moleći Spasitelja da blagoslovi njegov san.

---

[3]) Duh., 130.

Po primjeru svetog Ivana Vianneya ja ti prikazujem, Bože, svoj nemir, svoje muke, boli mojih noći bez sna, i ja ih sjedinjujem sa žalošću Tvoga božanskog Sina koji je prisutan u svetohraništu. Daj da budu dušama u čistilištu olakšanje i mir, siromašnim pak grješnicima sredstvo da dođu k Onome koji je sebe nazvao: put, istina i život.



SADRŽAJ:

Strana